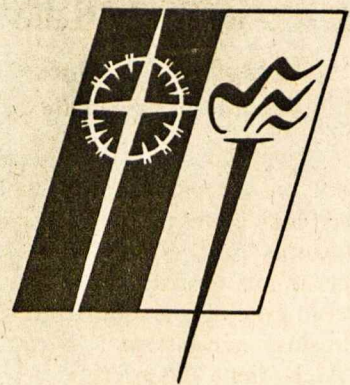

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 36 (2531) 1998 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 1 •

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185

STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Nematomos bazės

Juodojo kaspino dienos skambesiai tolydžio silpsta. Nebereikia stovėti su plakatais prie vakariečių ambasadų – Baltijos kraštai jau nepriklausomi. Viso to plataus ir bendro sujudimo tikslas lyg ir pasiektas, už nuopelnus medaliai dalinami.

TARTUM jau būtų atėjus laikas nuleisti rankas, ramiai pailsėti, pasidžiaugti tėvynėje atgauta laisve, pasigėrėti laimėjimais, susidaryti gimtojo krašto ateities viziją – tikėtis vis daugiau šviesesnių dienų kaimuose ir miestuose. Tačiau ar iš tikrųjų šiandieninis laikas yra jau toks? Atrodo, kad ne. Ne toks, kokio norėtume ar įsivaizduotume, ramybė ne ta, taika abejotina. Juk Maskva budi, kad Rytų griausmas nenurimtų. Žinoma, šiandien gal jau nebe taip baisu, kai valstybinės sienos saugojamos, kai sutartys pasirašinėjamos, kai pasaulio akys Vilnius su Maskva pasikalba kaip lygus su lygiu. Bet daugelis jaučia, kad dar toli iki tokių dienų, kai galima bus ramiai tarti: padarėm viską, ką galėjom. Ne vienas šiandien sutiks, kad nepriklausomybės įtvirtinimas nėra jau toks paprastas dalykas ir kad bėgantis laikas niekada negalės daug ko išspręsti, kas patikėta tik mums patiems. Naujieji Rusijos ir JAV santykiai toli gražu dar nenustatė. O nuo jų šiaip ar taip didėle dalimi dar priklauso taikos stabilumas, pasaulio politikos linkmė, nurodanti vietą ir mažesniems. Ekonominė bei politinė Europos pertvarka taipgi neliks bereikšmė. Todėl Lietuvai, kaip ir kitoms pokomunistinėms valstybėms, reikia ne tik atidžiai stebėti ta visą tarptautinės politikos kasdienybę, bet ir labai sutelktomis jėgomis pagal galimybes dalyvauti. Sutelktines jėgas vertinant, išsivijos darbuotojai – vakarietiški šalių piliečiai – taip pat galėtų atlikti nemažai specialių uždavinių, kaip ir anuomet, kai vyko sunki ir ilgametė Lietuvos laisvinimo kova.

SVARBIAUSIA – nepamiršti, kad Juodasis kaspinas dar ir toliau driekiasi ir kad tai nėra kažkoks iš baimės kylantis prasimanymas. Šiandien dažnam gal tik sunkiau pastebėti, kuria linkme priešinasi juda ir kodėl. Lietuvos laisvinimo dienomis jis buvo daug aiškesnis. Laiškai pasiekė – iš senojo fronto apkasų išlipo ir tie, kurie puolė, ir tie, kurie gynėsi. Išlipo, susimaišė, o bėgantis laikas visiems uždeda naujų poreikių krūvių, nukreipia nuo to, kas dar taip neseniai buvo svarbu ir gyvybiška. Dar daugiau – nelengva orientuotis naujų krypčių beiškant, kai senasis mąstymas dar velkasi iš paskos. Juo labiau sunku vadovauti, nuteikti kitus kitaip. Užtat netikrumo ir aiškesnio ryžto, tos, sakykime, vidaus politikos, šešėliai kasdien tai šen, tai ten kryžiuojasi, tirština ir kelia nepasitikėjimus, silpninančius drąsę laikyseną. Štai kam nors nepatinka tautinių mažumų įstatymai, žiūrėk, jau ir lėk teisintis, aiškinti, pataikauti neva gerą kaimynystę parodant, kad tik nepatenkintieji leisti mums ramiau dirbti kuriamajį darbą. Arba vėl – kam rūpi nepriklausomai Lietuvai igelti, nepaaminamas ir turbūt jau amžinas geuonis bus vokiečių įsiveržimas į sovietų okupuotą Lietuvą ir tos baisios kerštų persunktos dienos. Ir dėl šventos ramybės kalbėk už tuos, kurių jau seniai nebėra, primink labai senus laikus, kad buvę draugai nepavirstų priešiniais ir nekenktų valstybei, pasiryžusiai glaudis prie Vakarų. Tai gi kažkokia nematoma ranka dar nenuleista, dar vis dirguojanti ar net grūmojanti. O ką nors bandyti tikroju vardu vadinti nebegalima, nes tai būtų "nedemokratiška". Žvelgiant į visa tai, Juodojo kaspino diena turėtų mums vis priminti, kad Lietuvos okupacija iš tikrųjų buvo pradėta 1939 metais, kai neutralumo siekianti tuometinė Lietuvos vyriausybė įsileido sovietų karines bazes. Šiandien bazės ne karinės. Jos kitokios. Pasienio užkardos jų nesulaiko. Tuo tarpu jos tik bando nustatyti, kokia turėtų būti toji Lietuvos nepriklausomybė. Ateities parodys, ar jiems tai pavyks. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Ar Kvebekas gali atsiskirti?

Aukščiausias Kanados teismas palyginti greitai suformulavo ir paskelbė Kvebeko nuo Kanados atskyrimo taisykles. Federacinė valdžia buvo jam pateikusi tris klausimus: 1. Ar pagal Kanados konstituciją Kvebekas gali vienpusiškai atsiskirti nuo Kanados; 2. Ar pagal tarptautinę teisę Kvebekas gali vienpusiškai atsiskirti nuo Kanados ir 3. Jei tarptautinės teisės ir Kanados konstitucijos nuostatai prieštarautų vienas kitam, kurį iš jų reikėtų pritaikyti šiam atvejui. Aukščiausias teismas į šiuos klausimus tiesioginiai neatsakė, bet savo 78 puslapių dokumente nurodė, kad Kvebekas turi teisę atsiskirti nuo Kanados: jei referendumo klausimas apie tai būtų labai aiškiai suformuluotas, jei aiškiai dauguma kvebekiečių pasisakytų už atskyrimą, tada likusi Kanados dalis *privaltės* su Kvebeku pradėti atskyrimo derybas. Tas saliamoniškas sprendimas, atrodo, patenkino visus – ir Kvebeko skyrbininkus, ir federalistus, ir federacines bei provincinių valdžių atstovus,

net ir Kvebeko indėnus. Visi skelbiasi laimėtojais dar net ne išsiaiškinę, kaip *aiškus* turi būti klausimas ir kaip *aiški* turi būti dauguma ir *ką apims* jų skyrybų derybos. Šiuo metu jau ir Aukščiausio teismo teisėjams norisi įsikšti, bet jiems tai yra įstatymais uždrausta. Atrodo, kad dėl viso to kol kas nukentėjo tik Kanados doleris, kitą dieną nusirits žemiau 65 centų lyginant su JAV doleriu.

Toronto viešo transporto komisija (TTC) nutarė savo 57 apsaugos tarnautojų apginkluoti pipirų purkštuvais. Dar truks keletą mėnesių, kol bus gauti policijos ir provincinės valdžios pritarimai, bet jau dabar apsaugos tarnautojai patenkinti komisijos sprendimu. Kasmet pasitaiko apie 200 Toronto viešo transporto tarnautojų, daugiausia autobusų ir požeminių traukinių vairuotojų bei apsaugos tarnautojų, užpuolimų. Pipirų purkštuvai gali būti naudojami iš poros metrų atstumo apraminant neklaudžias.

Autovežimio vairuotojams
(Nukelta į 8-tą psl.)

Profesorius ZIGMAS ZINKEVIČIUS, buvęs Lietuvos švietimo ir mokslo ministeris savo darbo kabinete

Savaitė Lietuvoje

Nauji pažymėjimai

Kaip praneša "Lietuvos aidas", nuo rugsėjo 1 d. įsigalioja nauji teisės į Lietuvos pilietybę išsaugojimo pažymėjimai užsieniečių gyvenantiems asmenims. Viduje reikalų ministerijos įsakymu, asmenims pageidaujant, Migracijos departamentas įpareigojta pakeisti seno pavyzdžio pažymėjimus naujais. Jie išduodami 18 m. sulaukusiems, neterminuoti išsaugojusiems teisę į Lietuvos pilietybę, t.y. iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusiems Lietuvos pilietybę, jų vaikams ir vaikaičiams, gyvenantiems kitose valstybėse, taip pat lietuvių kilmės asmenims, gyvenantiems kitose valstybėse.

Pažymėjimai išduodami, pateikus prašymą Migracijos departamentui, Lietuvos diplomatinėms atstovyboms ar konsulinėms įstaigoms užsienyje arba Pasaulio lietuvių bendruomenių valstybių pirmininkams.

Ekologinės policijos metinės

Rugpjūčio 1 d. Lietuvos Ekologinės ir administracinės teisės pažeidimų įšankstinės apsaugos tarnyba (EATPPT) pradėjo antrosios veiklos metus, skelbia "Lietuvos aidas". Ekologinėje policijoje, kurioje dirba 31 tarnautojas, yra ekologinis padalinys, tikrinantis gamtos apsaugos tvarkos laikymąsi, ir administracinis, prižiūrintis automobilių skleidžiamą taršą. Administracinis EATPPT poskyris rūpinasi pažeidimų apsauga gyvūnų laikymo, vietovių priežiūros, prekybos turgavietėse bei viešosiose vietose ir kitose srityse.

EATPPT vyriausiojo inspektoriaus Gintaro Mažinto teigimu, nors darba apunkina prasta techninė įranga (turi tik viena mikroautobusą) ir netobula teisėnė bazė, per vienerius veiklos metus nustatyta ir panaikinta baudžiamojon atsakomybėn 2000 pažeidimų, išieškota 99,91% paskirtų baudų.

Šalia ekologinės policijos Lietuvoje veikia ir kriminalinė, ekonominė, apsaugos, viešoji, kelių ir savivaldybės policija.

Pasirašė ketinimų protokolą

ELTOS žiniomis, liepos 29 d. Lietuvos vyriausybės ministrų kabinetas pritarė vyriausybės ir JAV firmos "Williams International" ketinimo protokolo projektui, kuris ruošia kelia sutartims dėl JAV bendrovės investavimo į Lietuvos naftos objektus. Protokolą pasirašė ūkio ministeris Vincas Babilius ir Vilniuje viešėjęs "Williams International" prezidentas John Bumgarner.

JAV bendrovė domisi investicijom "Būtingės naftos", "Mažeikių naftos" ir Biržų "Naftotiekio" įmonėse ir įsigyjimu trečdaliu jų sąjungtų akcijų. Lietuvos vyriausybė turėtų kontroliuoti akcijų skaičių. Manoma, kad apmokėjus visas projekto išlaidas bei reikalingas paslau-

gas Lietuvos vyriausybė gautų mažiau kaip 150 mln. JAV dol.

Mažėja skola JT

Lietuvos skola Jungtinėms Tautoms (JT) šiuo metu siekia 2 mln. JAV dol. Kaip rašo ELTA, tikimasi, kad ji bus sumažėta iki 2000 metų. Lietuvos misijos JT vadovas Oskaras Jusys pranešė prezidentui Valdui Adamkui, jog iš nesumokėtų narystės mokesčių susidarusi skola nuolat mažėja, kaip ir pats Lietuvos mokesčių. Buvęs .15% bendro organizacijos biudžeto, jis dabar nukritęs iki .045% ir sudaro maždaug 800,000 JAV dol.

Rugsėjo 22 d. numatytas V. Adamkaus vizitas JT būstinėje Niujorke bei jo kalba JT visuotiniame susirinkime.

Pertvarkomas BALTBAT

BNS skelbia, kad Baltijos kraštų taikos palaikymo batalionas BALTBAT pertvarkomas į gynybos dalinį, kuris galėtų atlikti sudėtingesnes misijas, net būtų panaudotas valstybinei gynybai. Š.m. pavasarį Lietuvos, Latvijos ir Estijos vyriausybės sutarė pakeisti BALTBAT paskirtį, norint padidinti jo reikšmę tarptautinėse misijose. Mažesniems tautoms per brangtu turėti atskirus dalinius tarptautinėms misijoms ir valstybinei gynybai.

Lietuvoje mažiausia infliacija

Per pirmą 1998 m. pusmetį mažiausia infliacija Baltijos valstybėse buvo Lietuvoje – 2,6%. Latvijoje per tą patį laikotarpį kainos išaugo 3,2%, o Estijoje – 5,8%. Birželio mėnesį Lietuvoje pirmą kartą per visą nepriklausomybės laikotarpį buvo užfiksuota defliacija, rašo ELTA. Kainos nukrito 0,5%.

BNS skelbia, kad Statistikos departamento duomenimis, per 5 š.m. mėnesius užsienio prekybos deficitas siekė 3,642 bln. litų. Pernai jis buvo 28,7% mažesnis (2,83 bln. litų). Nuo praėjusių metų eksportas padidėjo 12,4%, importas – 17,7%. Svarbiausi užsienio prekybos partneriai šiemet buvo Rusija, Vokietija ir Ukraina. Daugiausia prekių eksportuota į NVS (Nepriklausomų valstybių sądraugos) kraštus.

Plėtojamas bendradarbiavimas

Rugpjūčio 3 d. Lietuvoje lankėsi Lenkijos jūrų pajėgų vadas admiralas Ryszard Lukasik. Jis susitiko su Lietuvos krašto apsaugos ministru Česlovu Stankevičiumi bei gynybos štabo viršininku pulkininku Antanu Jurgačiu. Pokalbiuose pabrėžta, kad Lietuvos ir Lenkijos karinės jūrų pajėgos jau bendradarbiauja dalyvaudamos bendrose pratybose ir laivynų šven-tėse, keisdamosi karinių laivų vizitais. Pasūlyta toliau stiprinti bendradarbiavimą. Lietuviai pakviesti dalyvauti mokymo centruose, laivų pratybose bei Lenkijos karinio jūrų laivyno akademijoje. RSJ

Lietuvos ateitį matau šviesią

Į pateiktus klausimus atsako buvęs Lietuvos švietimo ministeris profesorius ZIGMAS ZINKEVIČIUS, daugelio veikalų autorius. Jam rūpi vispusiška Lietuvos gerovė, kuriai gresia dabartiniai ir ateities pavojai

– Jūs, profesoriau, bene vienas iš nedaugelio tų žmonių, kurie per visą sovietmetį nei garsiai girdamasis, nei su partiniu biuletiu draugavę, nei į joki komercinį ar komunistinės politikos vėžimą sėdę, švaria sąžine sulaukėte Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Palikę ant stalo daugelį nebaigtų veikalų, tautos labai ryžotės sėsti net į ministerio kėdę. O kiek padarėte ligi šiolei tokių darbų, kurių net keli mokslininkai nepajėgė nuveikti! Sakykite, kaip pajėgėte sukurti dialektologijos mokslą, parašyti lietuvių kalbos istorinę gramatiką, kalbos istorijos veikalų ir parašyti tokią daugybę straipsnių? Kur Jūsų tokio našaus ir darbingo gyvenimo paslaptis ir sėkmė?

– Lietuvių kalbos mokslas sovietų okupacijos laikotarpiu buvo vienintelė sritis, kur galėjome legaliai dirbti Lietuvai naudingą darbą. Ir ji dirbome. Ne aš vienas, daug kas tada iš lietuvių kalbininkų produktyviai dirbo. Kad man pavyko padaryti daugiau negu kitiems, lėmė kelios palankios aplinkybės. Nuo pat studijų Vilniaus universitete pradžios (1945 m.) man buvo lengviau negu kitiems prieinama pagrindinė lietuvinistinė kalbinė ir indoeuropeistinės literatūra, nes aš dirbau lietuvių kalbos katedroje laborantu. Buvau, kaip sakoma, "prie lietuvinistikos židinio". Beje, šiuo vardu nutariau pavadinti baigiamą rašyti atsiminimų knygą. Be to, matyt, buvau darbingas. Be to, būta ir tokių darbų gabumų – didelės Dievo dovanos. Kūrybiniam darbiui labai svarbi atitinkama palanki dirbti aplinka, geros darbo sąlygos. Šiuo atžvilgiu man pasisekė. Žmona Regina ir visa mūsų šeima man tokias sąlygas ir tinkamą darbui nuotaiką sudarė.

– Kaip gyvena ir ką veikia Jūsų šeimos nariai?

– Dabar abu mano vaikai jau turi sukūrę savo šeimas: dukrė Laima augina vaikus ir verčia knygas iš anglų kalbos, sūnus Vytautas, populiariai kalbant, moko kompiuterius taisyklingos lietuvių kalbos. Vasarą mudu su žmona leidžiame Sakaliskėse, netoli Vilniaus (už Žaliųjų ežerų). Kasdien nuo pusės šeštos ryto iki maždaug septynios valandos vakaro pravalandžiui aš tai sėdžiu prie rašomojo stalo, tai dirbu sode ar darže. Dabar rašau minėtą atsiminimų knygą ir dar vieną mažesnę knygą, kurios pavadinimas bus toks: "Kaip aš buvau ministru". Abi jau baigiamos. Be to, analizuojau sukaupę medžiagą lietuviškų poterių kalbos istorijai. Ateityje žadu rašyti ta tema monografiją.

– Gal galėtumėte bent išvardinti, kokias pareigas ėjote ir galbūt tebeinate universitete?

– Vilniaus universitete išdirbau lygiai 50 metų – nuėjau ilgą kelią nuo laboranto iki profesoriaus. Dabar jau nebedirbu. Esu tik kelių doktorantų komiteto narys. Keletą metų paraleliai dirbau ir Vilniaus Pedagoginiame institute. Nuo Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo (buvau Atkuriamojo senato narys) iki praėjusių metų profesoriau ir šiame universitete. Esu šio universiteto ir Klaipėdos universiteto senatų narys. Vadovauju įvairių mokslo įstaigų doktorantams.

– Kiek iš viso ir kokių sričių veikalų esate parašęs?

– Esu išleidęs 25 knygas. Jų tematika: 14 knygų iš lietuvių kalbos istorijos, 4 – iš dialektologijos, visos kitos – tai vadovėliai ir kalbos mokslo populiarizacija. Svarbiausias mano veikalas yra "Lietuvių kalbos istorija" (vadovėlis aukštųjų mokyklų studen-

tams lietuvinistams) ir angliškasis jos variantas, skirtas lietuvių visuomenei. Knygos "Rytų Lietuva praityje ir dabar" išėjo dar ir rusiškas, kiek papildytas, variantas. Mokslinių straipsnių Lietuvos ir užsienio spaudoje esu paskelbęs daugiau negu pusę tūkstančio, bemaž vis iš lietuvinistikos ir baltistikos.

– Kaip Jums gimė mintis parašyti daugiatomę "Lietuvių kalbos istoriją", kurios neturi nei didžiosios Europos tautos ir kalbos?

– Tai buvo sena mano svajonė. Šiam veikalui medžiagą kaupiau, galima sakyti, nuo pat savo moksline veiklos pradžios. Niekam apie tai nesigiriau ir mažai kas tą mano darbą žinojo. Iš tu, kurie žinojo, svarbiausias buvo profesorius Pranas Skardžius, su kuriuo seniai susirašinėjome. Ilgainiui vis atidėlioju pradėti teksto rašymą. Pagaliau ryžausi tik Skardžiaus raginamas. Gaila, jis nebesulaukė pasirodant pirmojo tomo.

– Ar nemanote, kad Jūsų veikalas – vienas iš tų požymių, tarptautiniu požiūriu sakant, kad mūsų lietuvių tauta, jau pralenkė nemažą savo kaimynių ir kai kuriomis mokslo sritimis yra nužengusi toliau. Tautai liudija tokie apibendrinantys platus masto veikalai, kurie akivaizdžiai liudija tautos mentalinę brandą ir kur kas pranoksta analitinio pobūdžio siaurus aprašomuosius darbus, peržengia vietinės reikšmės nacionalines ribas.

– Manau, kad taip.

– Be Jūsų daugiatomio "Lietuvių kalbos istorijos" veikalų, vėlionies prof. N. Vėliaus mitologinių tyrinėjimų, kokius dar mokslininkas galėtumėte išvardinti, kurie, peržengę tautines ribas, savo mokslo darbais, studijomis ir tyrinėjimais atsidūrė tarp europinio masto žymybių?

Lietuvos prezidentas VALDAS ADAMKUS ir GRAŽINA LANDSBERGIENĖ Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio dešimtmečio sukakties iškilnėje Vilniuje
Nuotr. V. Kapočiaus

Šiame numeryje

Nematomos bazės

Senoji ranka dar vis dirguojanti ar net grūmojanti
Lietuvos ateitį matau šviesią
Literatūros mokslas atsilikęs, nes buvo subolševikintas
Rusų savaitraštis apie Kariaučius
Lietuvą ir Lenkiją vienija bendras užsienio politikos tikslas
Tarptautinis esperantininkų susitikimas
Kilo noras atgaivinti katalikų esperantininkų sąjungą
Didžiosios sporto šventės Lietuvoje
Kardinolas palinkėjo sėkmės, suteikė palaiminimą
Negąsdinkim savęs – vėliavas aukštyn!
"Realesnis žiūrėjimas" yra nerimą keliantis naivumas
Kai vokiečiai tampa izraelietė
Ortodoksai nemato, kad tikėjimo klausimas skaldo žydus
Gilia senovė dvilinkanti Egiptą
Atėjęs vienuolis parodo čia sudėtas karūnas
Lietuvos architektūros klystkeliai
Architektūra buvo veiksminga okupacinio režimo atrama

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius,
G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėnė – \$52,
garbės – \$62. Oro paštu į užjūrus – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. –
1 doleris. Adresų keitimo reikalavimai krepšius į "IZ" administraciją. Skelbimai
ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija
neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti
straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S.
office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00,
supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at
Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės
žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address
changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in
Canada. ISSN 0040-4063.

Spaudos balsai

Rusų savaitraštis apie Karaliaučių

Savaitinis Rusijos žurnalas "Kommersant" š.m. liepos 28 d. laidoje rūpinasi Karaliaučiaus srities likimu: "Vienintelė Rusijos teritorija, kuria Vakarai rimtai domisi, yra Karaliaučiaus sritis, taip kad jau sekančio šimtmečio pradžioje Rusija gali ją prarasti. (...) Labiausiai aktyvūs yra jos artimiausi kaimynai – Lenkija ir Lietuva. Jas vienija jų bendras užsienio politikos tikslas – įstojimas į Europos sąjungą ir ŠAS. Abu kraštai pretenduoja į Karaliaučių. Šiuose kraštuose dažniau negu kitur yra kalbama apie būtiną šios srities demilitarizavimą. Šių metų gegužės mėn. Lenkijos užsienio reikalų ministeris Bronisław Gieremek, lankdamasis Suomijoje, pareiškė, kad Karaliaučiaus uždara sritis gresia Europos bendrijai. Čia svarbiausias argumentas yra ne rusų gyventojų dauguma, bet santykis tarp karių ir vietinių gyventojų skaičiaus. Lenkai pastebi, kad Vokietijoje 60-čiai milijonų gyventojų tenka 365,000 kariškių, o Karaliaučiaus srityje vienam milijonui – 100,000. Toliau žurnalas pastebi, kad į Karaliaučiaus sritį atsargiai taikosi ir Vokietija: šiais metais ten buvo atidaryta jos prekybos atstovybė. 1997 m. vokiečiai šioje srityje įsteigė daugiau įmonių negu Lietuva bei Lenkija. Vokiečių humanitarinė pagalba esanti teikiama ne tik vokiečiams, kaip Rusijoje, bet ir visiems šios srities gyventojams.

"Dabartinis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, perėmęs valdžią, pareiškė: būtinai su tarptautine pagalba reikia išspręsti Karaliaučiaus srities klausimą, tačiau, apsilankęs JAV-se ir kai kuriuose svarbiausiose Vakarų Europos kraštuose, savo pažirų atsisakė".

Lobio ieškotojai

Moskvos dienraštis "Komsomolskaja Pravda" š.m. rugpjūčio 8 d. laidoje klausia: "Ar ras vokiečiai Lietuvoje gintaro kambarį? (...) Kuršiu nerijoje esantis Preilos kurortinis miestelis dabar jau žinomas ne tik šeimyninio poilsio mėgėjams, bet ir gausiems gintaro kambario aistringiems ieškotojams. Dabar čia darbuojasi vokiečiai archeologai, tikėdamie-

si surasti bent nuotrupas dingusio lobio. (...) Tiesa, ieškotojai, tyrinėjantys marių dugną, iš visko sprendžiant, patenkinti. Vokiečiai liepos pabaigoje vėl pasirodė Preiloje: planuoja 20 metrų nuo kranto pastatyti pylimą, nusausinti apie 200 kvadratinį metrų teritoriją ir po to iškasti dėžes. Tačiau Lietuvos karo laivyno jūreiviai, patikrinę pakrantės vandenį su minų detektoriais rado šioje vietoje didelių metalo telkinių. Galbūt čia slėpi po Antrojo pasaulinio karo užsilikęs kariškių sviedinių arsenalas".

Lenkų reikalavimai

Vilniaus lenkų dienraštis "Kurier Wilenski" š.m. rugpjūčio 4 d. laidoje rašo: "Lietuvos lenkų rinkimų akcijos pirmininkas Jan Sienkiewicz, seimo narys, labai kritiškai vertina valstybės administracinę-teritorinę reformą, kurioje numatoma sukurti per 90 savivaldybės vienetų. Seimo narys susirūpinęs, kad naujame administraciniame Lietuvos žemėlapyje visai nėra Vilniaus rajono, o dabartinę jo teritoriją bus pakirstyta tarp Vilniaus, Kalvelių ir Nemenčinės naujai įkurtų administracinių vienetų. Dalis bus prijungta prie Jaišiūnų, o kita dalis prie Gedraičių. (...) Prie šių problemų seimo narys dar pridėjo ir etninę, nes naujai skirstant kraštą į administracinius-teritorinius vienetus kaip kurios lenkų daugumos gyvenančios vietovės bus atplėštos nuo Vilniaus krašto ir prijungtos prie kitų rajonų".

Lietuvoje dar nuo sovietinių laikų yra 44 rajonai, kurių didžiausias pagal gyventojų skaičių yra Vilniaus. Skirstant 44 rajonus į naujus administracinius vienetus, kurių bus per 90, reikės juos mažinti, ir Vilniaus rajonas kaip didžiausias bus suskirstytas į daugiau naujų vienetų. Rinkimų duomenys rodo, kad Lietuvos lenkai per rinkimus balsuoti neskuba, ir LLRA gali juos pralaimėti, todėl Jan Sienkiewicz nori, kad naujai sudarytuose vienetuose būtų lenkų dauguma. Abejotina, ar rajonų skirstymas turės tikslą užtikrinti LLRA laimėjimą – jie bus skirstomi taip, kad naujuose vienetuose būtų maždaug vienodas gyventojų skaičius. J. B.

PADĖKA

Ata JUZE VALAITIENĖ

mirė 1998 m. sausio 23 d.

Nuoširdžiai dėkojame kun. K. Kaknevičiui už maldas prie velionės karsto, Mišias ir palydėjimą į amžinojo poilsio vietą mūsų mylimą mamą, senelę. Ačiū muz. A. Petrašiūnui ir chorui už ypatingai gražių giesmių giedojimą.

Nuoširdus ačiū visiems draugams, giminėms ir pažįstamiems, kurie užsakė gėlių, pareiškė užuojautas asmeniškai ir spaudoje, aukoję Mišioms ir "Tėviškės žiburiams".

Nuoširdi padėka KLB Londono apylinkės pirm. P. Kurui, G. Petrauskienei, dr. V. Majauskui ir A. Nakui už gražius, užjaučiančius atsisveikinimo žodžius koplyčioje ir spaudoje. Dėkojame S. Kerui už aukų priėmimą ir visoms ponios už skanius pyragus. Esame labai dėkingi visiems, kurie lankėsi koplyčioje ir palydėjo velionę į amžinojo poilsio vietą.

Nuoširdus ačiū visiems –

dukterys – Danutė su David, Vida su Duncan, sūnūs – Jurgis su Dalia, Vytas su Rūta, Antanas su Adriane ir mieli vaikaičiai

Pasaulio lietuvių bendruomenės kraštų valdybų pirmininkų bei jų atstovų suvažiavimo dalyviai Lietuvos prezidentūroje su prezidentu Valdu Adamkumi

Lietuvos ateitį matau šviesią

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pat, kaip minėjau, jau išėjo vienatmė "Lietuvių kalbos istorija" lietuvių ir anglų kalbomis. Angliško varianto šiuo metu ruošiamas spaudai antrasis leidimas.

– Ar ši knyga yra Jūsų daugylių kūrybinių ieškojimų piramidės viršūnė, ar ateityje dar esate sumanęs daugiau veiklų ir studijų?

– Kol žmogus gyvena, darbų niekuomet nebaigi. Ką šiuo metu veikiu, jau esu sakęs. Ką dirbsiu po to, kai parašysiu sakytas knygas, priklausys nuo to, kiek Dievulis man skirs laiko šioje žemėje gyventi ir dirbti. Numatoma nemaža smulkesnių darbų – mokslinių straipsnių, be kita ko, susijusių su Lietuvos vardo paminėjimo 1000-mečiui.

– Vartydamas spaudą ir klausydamas per radiją permėlų tiesios, drąsios, atkaklios ir nebylos Jūsų, kaip mokslininko, ministerio, o svarbiausia supratingo ir blaiviai mąstančio lietuvių būtinus šiuo metu ryžtingos kovos atspindžius tiek su vietiniais, tiek ir su kitataučiais užpuolikai, kuriems labai nepatiko Jūsų principingos ir teisingos pastangos keisti mūsų krašto švietimo būklę, Jūsų nedviprasmiška laikysena ir ryžtinga kova dėl Vilnijos ir kartu lietuviškosios kalbos likimo, mūsų Rytinės Lietuvos dalies mokymų ir iš viso etninio šio regiono pamato, ryškiai buvo pastebimas kai kurių mūsų valstybės galvų neapdairumas, galima sakyti, tiesiog tautinis nesąmoningumas. Kas, Jūs suprantami, jį subrandino: kairiosios jėgos, įjūtę dėl Jūsų teisingos švietimo politikos kaimynai ar kitos jėgos, kitokios priežastys?

– Svarbiausias mano priešas buvo sunkus 50 metų okupacijos metų palikimas. Jis negali išnykti be pėdsakų, su juo dar ilgai teks kovoti. Juk Lietuva, skirtingai negu mūsų bendro likimo šalys Latvija ir Estija, turėjo labai stiprią lietuvišką komunistų partiją (Latvijoje ir Estijoje kompartijos buvo labiau rusiškos). Tai mums praverė Atgimimo metu. Tačiau dabar dėl to turime labai daug vargo. Negalėdami viešai propaguoti bolševikinių idėjų, buvę komunistai lietuviai dabar "išpažįsta" kosmopolitinę ideologiją, kuri jiems labiau prie širdies negu tautinė lietuviškoji. Toji ideologija yra labai užkėrtusi ypač mūsų inteligentią. Daug partinių pro-

pagandistų, panaikinus visokius partkomus ir rajkomus, subėgo į švietimo sistemą ir čia užėmė vadovaujančias vietas, iš kurių iškrapstyti jų praktiškai dabar beveik neįmanoma, nes juos gina įstatymas. Taip daugelyje mokyklų įsikerojo atviras arba paslėptas tokių savokų kaip Tėvynės meilė ir pan. vengimas, valstybinių švenčių ir minčių dienų ignoravimas ir pan. Mūsų įvairios kilmės (bolševikinės, socialdemokratinės, ateistinės...) kosmopolitai greit ėmė pūsti į vieną dūdą su "Santara-Šviesa", dabar stovinčia už Prezidento nugaros ir jam diriguojančia. Visi pakvietieji į prezidentūrą yra šios pakraipos žmonės, plius dalis buvusių Brazausko raudonųjų. Prezidentūroje nėra nė vieno krikdemokratų ar konservatoriaus. Mano tautinio katalikiško švietimo kryptis tokiai prezidentūrai negalėjo patikti ir dėl to teko mane šalinti, juolab, kad aš labai nepatikau Vilnijos lenkų vadovams ekstremistams. Prezidentūroje dabar švietimui diriguoja Darius Kuolys, gimęs tais metais, kuriais aš Vilniaus universitete išleidau 12-tąją mokytojų lituanistų laidą, taigi žmogus, pats nematęs pokario bolševikų vykdytų žudynių. Dėl to jis ir paisto niekus apie priimamą KGB darbuotojų veiklos apribojimo įstatymą, lygina jį su moraliniu terorizmu (!). Kur nuves mūsų švietimą tokie dirigentai, galima tik spėlioti. Visi jaunimo auklėjimo svertai dabar jau atiteko (ne be įsigalėjusių "moderniųjų" krikdemų pagalbos) ateistams arba jų valią akiai vykdančioms asmenims. Krikščionių demokratų įtaką bus pati minimaliausia, jeigu iš viso jos bus.

– Kokios Jūsų teisės, pareigos, reikšmė ir vaidmuo, kurį Jūs atliekate kaip dabartinės vyriausybės referentas ar patarėjas švietimo reikalams?

– Tai iš esmės tik kosmetinės pareigos.

– Kaip vertinate dabartinio švietimo ministerio pirmuosius žingsnius? Kokia linkme jis turėtų žengti? Ar dabar jau ženklų, kad nukentė Jūsų pradėtosios švietimo reformos įgyvendinimas?

– Apie dabartinio švietimo ir mokslo ministerio darbą sunku man spręsti, nes tam netinkamas metas – vasaros atostogos, kuri jiems labiau prie širdies negu tautinė lietuviškoji. Toji ideologija yra labai užkėrtusi ypač mūsų inteligentią. Daug partinių pro-

pagandistų, panaikinus visokius partkomus ir rajkomus, subėgo į švietimo sistemą ir čia užėmė vadovaujančias vietas, iš kurių iškrapstyti jų praktiškai dabar beveik neįmanoma, nes juos gina įstatymas. Taip daugelyje mokyklų įsikerojo atviras arba paslėptas tokių savokų kaip Tėvynės meilė ir pan. vengimas, valstybinių švenčių ir minčių dienų ignoravimas ir pan. Mūsų įvairios kilmės (bolševikinės, socialdemokratinės, ateistinės...) kosmopolitai greit ėmė pūsti į vieną dūdą su "Santara-Šviesa", dabar stovinčia už Prezidento nugaros ir jam diriguojančia. Visi pakvietieji į prezidentūrą yra šios pakraipos žmonės, plius dalis buvusių Brazausko raudonųjų. Prezidentūroje nėra nė vieno krikdemokratų ar konservatoriaus. Mano tautinio katalikiško švietimo kryptis tokiai prezidentūrai negalėjo patikti ir dėl to teko mane šalinti, juolab, kad aš labai nepatikau Vilnijos lenkų vadovams ekstremistams. Prezidentūroje dabar švietimui diriguoja Darius Kuolys, gimęs tais metais, kuriais aš Vilniaus universitete išleidau 12-tąją mokytojų lituanistų laidą, taigi žmogus, pats nematęs pokario bolševikų vykdytų žudynių. Dėl to jis ir paisto niekus apie priimamą KGB darbuotojų veiklos apribojimo įstatymą, lygina jį su moraliniu terorizmu (!). Kur nuves mūsų švietimą tokie dirigentai, galima tik spėlioti. Visi jaunimo auklėjimo svertai dabar jau atiteko (ne be įsigalėjusių "moderniųjų" krikdemų pagalbos) ateistams arba jų valią akiai vykdančioms asmenims. Krikščionių demokratų įtaką bus pati minimaliausia, jeigu iš viso jos bus.

– Jeigu būtumėte ateityje pakviestas į tą pačią ministerio pareigybę ar suikurtumėte grįžti ir toliau vadovauti ministerijai?

– Esant dabartinėms sąlygoms, kai seime ir prezidentūroje jaunimo auklėjimą ir švietimą valdo priešiškos man ideologijos žmonės, iš esmės jėgos, orientuotos į ateizmą, aš į ministeriją jokiu būdu negrįžčiau, nes juk turėčiau dirbti surištomis rankomis. Iš dalies jau taip dirbau. Juk man net krikščionių demokratų partijos vadovybė atakliai brukdavo su ateizmu susijusius žmones į vakuojančius ministerijos postus. Tada spaudimą aš vis dėlto atlaikiau. Dabartinėmis sąlygomis vargu ar pasisektų tai padaryti.

– Jūsų žodis buvusiemis savo mokiniais, bendradarbiais, mokytojais, profesoriams ir moksleiviams-studentams, visai Lietuvai?

– Dirbkime visi Lietuvos labui. Nuo to, kokią išauklėsime jaunąją kartą, priklausys Lietuvos ateitis. Mokytojai dabar dirba šventą darbą, tik, deja, dalis jų tą darbą dirba ne šventai. Turime labai gerų mokyklų (jos švietimo reformą jau iš esmės įvykdė), bet turime ir labai prastų, tiesiog sovietinių, reformos bemaž nepalietusių. Tai daugiausia priklausė nuo mokyklų vadovų, kuriuos pakeisti dabartinėmis sąlygomis be galo sunku. Kelkime viešumon prastų vadovų, ypač buvusių partijos ideologų "darbelius", jų daromą jaunimo auklėjimui žalą. Švietimo reforma – tai ilgalaikis, anapail ne revoliucinis, bet evoliucinis procesas. To proceso sklandžiu vyksmu turime būti susirūpinę visi, tame procese turi dalyvauti visa Lietuva.

– Kaip ir kokią Jūs Lietuvą matote po dešimties ar dvidešimties metų XXI amžiuje?

– Esu optimistas. Gėris vis tiek kad nors nugalės blogį. Bet kada tai įvyks, tebėra mįslė. Manau, tai priklausys turbūt daugiausia nuo mūsų pačių. Iki to laiko dar teks nueiti ilgą kelią. Jame matau daug kliūčių, tokių kaip buvęs neokomunistų (LDDP) atėjimas į valdžią (gali pasikartoti!), kosmopolitų įsigalėjimas ir pan. Lietuva – krikščioniškas kraštas, ir jame vyraujanti ideologija turi būti krikščioniška. Tai aksioma. Deja, daug kas tam priešiasi. Komunizmas ir ateizmas neturi ateities. Galbūt tai jausdami dabar tu kryptį žmoneis, ypač netikintys kosmopolitai, griebiasi visokios apgaulės, įtraukia į savo juodą darbą net pačius tikinčiuosius, kurie, deja, apgauti kartais jiems talkina. Tikiu, kad naujoji karta bus dvasiškai ir fiziškai blaivesnė, geriau mokės skirti gėrį nuo blogio. Taigi, Lietuvos ateitį matau šviesią.

– Redakcijos ir savo vardu nuo nuoširdžiausiai dėkoju prof. Zigmui Zinkevičiui už nuoširdžius atsakymus. Džiaugiamės, kad Lietuva dar turi tokių pasižventusių, blaiviai mąstančių, tokių darbščių ir taip šventai savo gimtąją žemę darbančių, o ne žodžiais mylinčių lietuvių.

Kun. Kazimieras Ambrasas, SJ

Prezidento vizitas Jungtinėse Tautose

Pirmą kartą VALDAS ADAMKUS lankėsi Jungtinėse Tautose kaip lietuvių jaunimo delegacijos atstovas

SALOMĖJA NARKELIŪNAITĖ
Niujorkas

53-ioje Jungtinių Tautų visuomenės sesijoje, kuri šiemet prasideda rugsėjo 9 d., tarp daugelio pasaulio valstybių vadovų, dalyvaus ir Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Ten jis rugsėjo 22 d. pasakys kalbą bendrųjų diskusijų metu.

Daugiau nei pusmetį išbuvo prieš atkurtosios Lietuvos vairo, jis pasidžiaugs valstybės laimėjimais per jos septynerių metų nepriklausomus metus, pasakos apie tai, kaip Lietuva jungiasi į JT šeimą ir ko ji viliasi iš šios tarptautinės organizacijos. Taigi Valdas Adamkus dabar stovės prie kalbėtojų tribūnos kaip lygus su lygiais – su tais visais 184-iais JT nariais.

Po savo kalbos, pasibaigus tos dienos sesijai, lydimas ambasadoriaus Oskaro Jusio, jis pasikels į JT dangoraižio 38-ąjį aukštą ir ten susitiks su generaliniu sekretoriumi Koffi Ammannu. Toks yra rutininis valstybės galvų ir užsienio reikalų ministrų vizitas.

Valdui Adamkui tasai apsilankymas šiame aukšte jau bus antrasis. Pirmasis buvo 1958 m. Tada jis čia lankėsi kaip pasaulio lietuviškojo jaunimo delegacijos vadovas. Su delegacijos nare, simpatinga lietuvaitė (per tuos metus jos pavardė jau iškrita iš atminties, o gal tai buvo jo žmona Alma Nutautaitė?) jis įteikė generaliniam sekretoriui lietuvių jaunimo memorandumą.

Tai buvo laikai, kada jau trūkinėjo daugelio kolonijinių tautų vergijos pančiai – jos rengėsi kurti savo valstybes ir veržėsi į Jungtines Tautas. Britams, prancūzams ir kitiems vakariečiams buvo nemažai rūpesčių. Tik sovietinė imperija vis dar stovėjo nepaliesta ir, geležine uždanga atskyrusi Baltijos ir kitus Rytų ir Vidurio Europos kraštus, tebeskelbė pasauliui, kaip visi jie buvo "patenkinti ir laimingi" sovietinėje šeimoje.

Lietuvių jaunimas savo memorandumu Jungtinėms Tautoms dėstė apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos priespaudą ir prašė, kad pasaulis išgirstų jų šauksmą ir padėtų atgauti jėgą išplėstąjį laisvę bei nepriklausomybę.

Suprantama, diplomatiškai tasai memorandumas buvo priimtas, įregistruotas ir padėtas į archyvą. Jį išliko panašus likimas, kokio sulaukdavo daugelis ir kitų memorandumų bei peticijų, jau prieš tai atsiunčiamų ar įteikiamų Jungtinėms Tautoms.

Tada dar niekas nedrįso jūdinti sovietinio imperializmo. Tik toks tautųdystės sutarties autorius prof. Rafaelis Lemkinas ir kiti vakariečiai žmogaus teisių gynėjai, guosdami pavergtuosius, nenuilstamai tvirtino: "Ateis diena ir sovietiniam kolonizmui!"

Zinoma, toji diena atėjo, tačiau visiškai ne taip, kaip buvo galvojama. Jei retkarčiais JT nariai, palankūs sovietų pavergtosioms tautoms, ir paminėdavo jų valstybių vardą šiame forume, tai tik prabėgomis. Tačiau sovietinis kolonizmas niekad nebuvo padėtas "ant priekalo" Jungtinėse Tautose – jis nebuvo nei įrašytas darbotvarkėje, nei kada nors svarstytas. Tik tada, kai subyrėjo SSSR ir kai 1991 m. Saugomo taryba, o po to ir visumos sesija svarstė Baltijos valstybių priėmimo į JT klausimą, pasaulio diplomatų bendruomenė sveikino savo naujas nare.

Gera prisimena šių eilučių autorei anoji diena prieš keturiasdešimt metų, kai Valdą Adamkų ir jo delegacijos narę teko palydėti į generalinio sekretoriaus Dago Hammarškjoldo raštinę.

Gyvai prisimena ir tasai pakilimas, kaip entuziastingai jie du buvo nusiteikę atlikti savo pareigą. Sėdėjome tada trise trečiojo aukšto delegatų svetainės prie atgavos ir svarstėme, kas bus toliau. Pro mižiniškus patalpos langus matėme, kaip juodavo šalia plaukiančios Rytinės upės vandenys... Daug jų nuvilnijo į platųjį Atlantą per tuos keturiasdešimt metų, ligi pagaliau tie lietuvių jaunimo (ir visos tautos) troškimai išsipildė...

Kaip informavo Lietuvos prezidentūros pareigūnai, Valdas Adamkus Niujorke lankysis rugsėjo 20-23 dienomis. Savo vizito metu, šalia Jungtinių Tautų, jis planuoja susitikti su Niujorko miesto meru Giuliani, JAV verslo atstovais ir kt.

Spalio 17-23 dienomis jis vėl atvyks į JAV. Tai bus darbo vizitai Čikagoje ir Vašingtone. Čikagoje planuojami susitikimai su JAV lietuvių bendruomenės atstovais, verslininkais ir kt. Vašingtone numatomi susitikimai su aukščiausiais Baltųjų rūmų pareigūnais. Spalio 22 d. Vašingtone Prezidentui bus įteiktas "Environmental Law Institute" apdovanojimas už nuopelnus aplinkos apsaugos srityje. Amerikos katalikų universitete Vašingtone jam bus suteiktas garbės daktaro vardas.

Ata

VYTAUTUI DUMAŠIUI

Čikagoje mirus,

jo seserį VILMĄ STEPONIENĘ, jos šeimą ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

I. Drešerienė
A. A. Sukauskai

PADĖKA

Ata JONAS DIDŽBALIS

mirė 1998 m. liepos 10 d. Toronte, palaidotas
liepos 14 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdi padėka Prisikėlimo parapijos kunigams – Eugenijui Jurguičiui, OFM, už maldas laidotuvių koplyčioje ir palydėjimą į kapines, klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, Pijui Šarnpnickui, OFM, ir Liudui Januškai, OFM, už atnašautas Mišias šventovėje; Pijui Šarnpnickui, OFM, už velionies aplankymą ligoninėje. Ačiū Danguolei Radtkienei už giedojimą Mišių metu.

Didelė mūsų padėka karsto nešėjams; visiems užprašiusiems Mišias, ačiū už gražias gėles, kurios puošė velionies karstą, už gausias aukas "Kovai su vėžio liga Lietuvoje", "Tremtinių grįžimo fondui" Vilniuje, "Tėviškės žiburiams" ir Šv. Mykolo ligoninės fondui. Nuoširdi padėka aukas rinkusioms – Monikai Povilaitienei ir Angelikai Sungailienei. Dėkojame pareiškusiems užuojautas raštu ir žodžiu; visiems už gausų dalyvavimą laidotuvėse. Didelė padėka J. Girklienei ir padėjėjoms už skanius pietus; giminėms ir draugėms už pyragus. Liekame visiems dėkingi –

žmona ir sūnūs su šeimomis

Ata

MOTIEJUI PŪKUI

mirus Lietuvoje,

brolių ANTANĄ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

P. V. Melnykai
G. D. Rocca
M. J. L. Gabriela

Ata

ZIGMUI REVUI

mirus,

žmonai SOFIJAI, dukroms – GRAŽINAI, LILIJAI su šeimomis ir artimiesiems reikiame nuoširdžią užuojautą –

I. Drešerienė
A. J. Gudavičiai

E. V. Stanaičiai
A. A. Sukauskai

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje liepos 17 d. Lietuvos seimo nariai: L. Sabutis ir J. Šimėnas. Nuotr. Z. Degučio

Lietuvos seimo nariai Amerikoje

Š. m. liepos 17 d. Lietuvos gen. kons. Giedrius Apuokas Balzeco lietuvių kultūros muziejuje suurošė Čikagos lietuvių susitikimą su seimo narių grupe.

Ją atvykti į JAV pakvietė "Institute for Representative Government". 10 seimo narių grupė buvo pirmoji iš Baltijos valstybių pakviesta susipažinti su JAV politine sistema, Kongreso struktūra. Jie lankėsi ir valstybės departamente, kur buvo kalbama apie užsienio politiką ir Baltijos valstybes. Seimo nariai galėjo pasisakyti, kodėl Lietuva nori jungtis į ŠAS ir Europos sąjungą. Jie patyrė, ką reiktų dar padaryti, ir ką patobulinti seimo darbe, – sakė su seimo nariais susipažinusi Birutė Visokavičienė.

Seimo atstovų delegacija atsilankė ir Ilinojaus gubernatoriaus Jim Edgar įstaigoje Čikagoje. Šių seimo narių dviejų savaitių kelionę finansavo JAV kongresas. Jie atvyko į JAV seimo atostogų metu.

Į JAV atvyko šie LR seimo nariai: Jonas Dagys, Roma Dovydienė, Juozapas A. Katilius, Jurgis Razma, Liudvikas Sabutis, Jonas Šimėnas, Birutė T. Visokavičienė, Irena Šiaulienė, Gintaras Šileikis ir Riman-tas Vaitkus. Deja, ne visi galėjo atvykti į Čikagą.

Po užkandžių seimo nariai bendravo individualiai su žmonėmis. Vėliau jie atsakinėjo (per mikrofoną) į įvairius klausimus.

JAV LB Krašto v-bos pirmininkė Regina Narušienė dėkovojo seimo nariams už dalyvavimą šiame susitikime. Ji pabrėžė, kad šie seimo nariai dirba ryžtingai Lietuvos atstatymui. Ji priminė Lietuvos seimo ir JAV Lietuvių bendruomenės atstovų komisijos įsteigtą Vilniuje Informacijos centrą ir kvietė atsilankyti. Gen. kons. G. Apuokas dėkovojo visiems už dalyvavimą šiame susitikime.

Aldona Šmulsktienė

Juodojo kaspino diena

Nepriklausoma Lietuva ir viso pasaulio lietuvių išeivija minėdavo liūdną datą 1939–VIII.23, kai Vokietijos III Reicho kancleris Hitleris ir Sovietų Sąjungos diktatorius Stalinas, pagal tarpusavio sudarytą slapta suokalbį, Molotovo-Ribbentropo pasirašytą, pavergė Baltijos valstybes Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Juodojo kaspino diena pirmą kartą buvo paminėta prieš 11-ka metų. Pažymėtina tai, kad lietuvių tautos žymesniųjų aktyvistų grupės narių kantrybė trūko, ir jie 1987 m. rugpjūčio 23 d. Vilniuje, prie poeto Adomo Mickevičiaus paminklo, surengė demonstraciją ir paminėjo tą gėdingą įvykį, išreikšdami pro-

testą prieš Baltijos valstybių okupaciją ir inkorporavimą į Sov. Sąjungą. To minėjimo pradininkai, organizatoriai bei dalyviai buvo taurūs lietuvių tautos sūnūs ir dukros, pirmieji disidentai, politiniai kaliniai ir tremtiniai. Jų tarpe buvo žymi disidentė Nijolė Sadūnaitė, Helsinkio grupės narys Viktoras Petkus, politikiniai – Saulius Pečeliūnas, Petras Cidzikas, monsinjoras Alfonsas Svarinskas, LLL vadas A. Terleckas ir kt. Tai jiems, vieniems pirmųjų, teko išgirsti daug apnaudžių ir įžūlių žodžių – tokių vertinimų kaip "ekstremistai". Visa tai jau praėjus, kuri išliks žmonių atmintyje minint Juodojo kaspino dieną.

Antanas O. Barkauskas

AŲA

JADVYGAI MIKALAUSKIENEI

Winnipege, Man. mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos dukrą ALDONĄ BALČIŪNIENĘ ir visus kitus ją artimus bei mielus gimines –

E. Fedaras su šeima (Winnipeg)
J. Kunčaitienė (Winnipeg)
A. V. Rutkauskai (Winnipeg)
A. A. Tuskeniai (Chicago)
D. J. Vidžiūnai (Chicago)
J. J. Biliūnai (Cleveland)
S. J. Vyšioniai (Cleveland)

PADĖKA

AŲA

JONAS TARVYDAS

mirė 1998 m. liepos 5 d. Hamiltone, palaidotas liepos 8 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkoju Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, už velionies lankymą ligoninėje, už maldas, kalbėtas laidotuvių koplyčioje ir gedulines Mišias, aukotas parapijos šventovėje, bei už apeigas ir maldas kapinėse. Labai ačiū Lindai Marcin-kutei už vargonavimą ir giedojimą Mišių metu.

Esu labai dėkinga Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopai už garbės sargybą laidotuvių namuose, karsto nešėjams, Juozui Krištolačiui ir Algiui Malinauskui už jautrius atsiveikimo žodžius kapinėse bei visiems už dalyvavimą laidotuviuose ir nuoširdžius užuojautos žodžius.

Nuoširdi padėka visiems, kurie lankė velionį jo ligos metu, užprašė Mišias, atsiuntė gėlių, gausiai aukojo įvairioms organizacijoms, aukų rinkėjoms bei rinkėjams. Labai ačiū B. Stanulienei už paruoštus laidotuvių pietus ir ponioms už atneštus pyragus.

Žmona Magdalena

Tarptautinis esperantininkų susitikimas

"Lietuvos vardas pasaulyje dažnai minimas kaip esperanto kalbos Tėvynė". Tuos žodžius parašė savo sveikinime Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus esperantininkams, susirinkusiems 1998 m. liepos 18-24 d. d. Veisiejų miestelyje, Lazdijų rajone, Alytaus apskrityje. Trisdešimt ketvirtą kartą atvyko daugiau kaip 200 Baltijos kraštų, Prancūzijos, Anglijos, Suomijos... esperantininkų.

Liepos 19 d. Veisiejų Žemės ūkio mokykloje buvo aukojamas šv. Mišios esperanto kalba. Jas koncelebravo Nemunaičių klebonas esperantininkas kun. Valerijus Rudzinskas ir Alytaus Marijos krikščionių pagalbos garbės klebonas kun. Pranas Gavėnas.

Suvažiavimui vadovavo Lietuvos esperantininkų sąjungos valdybos pirmininkas Povilas Jegorovas. Į šį susirinkimą atvyko L. Zamenhofo vaikaitis L. Zaleskis-Zamenhofas.

Kun. Pr. Gavėnas prisiminė 1984 metus, kai būdamas Sao Paule, Brazilijoje, parašė knygėlę portugalų kalba apie šv. Kazimiero gyvenimą "Sao Cazimiro". Ji labai greitai buvo išversta dviem brazilų į esperanto k. "Sankta Kazimiro". Kunigas susilaukė nuncijaus sveikinimo rašto ir Popiežiaus pritarimo.

1996 m. Pr. Gavėnas su "Sankta Kazimiro" dalyvavo esperantininkų kongrese Prahoje, o 1997 m. 50-tame Katolikų esperantininkų sąjungos tarptautiniame kongrese Romoje. Jis domėjosi, kaip bendrauja esperanto kalba įvairių tautybių žmonės iš 65 valstybių. Jam pasirodė, kad šia kalba mažiausią susidomėjimą rodė lietuviai.

Esperanto kalbą kūrė Liudvi-

kas Zamenhofas, gimęs Balstogėje, etnografinėje Lietuvoje. Seima persikėlė gyventi Varšuvon. Mokslus ėjo Varšuvoje, Maskvoje, Vienoje. Įgijęs gydytojo specialybę, dirbo Lietuvoje, Gudijoje, Ukrainoje ir Lenkijoje.

Liudvikas savo darbais papildė pasaulio garsiųjų žmonių gretas. 1959 m. UNESCO pripažino Liudviką Zamenhofą "viena didžiųjų žmonių asmenybių" – sakė Pr. Gavėnas.

Pasaulio šalyse jį mena daugybė paminklų. Bet Veisiejuose, kur buvo sukurta tarptautinė kalba, įrengta tik žema, sunkiai matoma paminklinė lentas: "Čia gyveno ir kūrė L. Zamenhofas".

Todėl kun. Pr. Gavėnui kilo noras sužadinti didesnę dėmesį esperanto kalbai mūsų Tėvynėje ir atgaivinti katalikų esperantininkų sąjungą.

Alytaus I vid. m-kloje buvo įvestas intensyvus esperanto k. kursas (dėstytojas – iš Slovakijos Anton Zacharijas). Na, o paskelbus "Pabaltijos esperanto dienas" Veisiejuose iniciatorių kun. Prano Gavėno ir Alfonso Vitkausko dėka pastatytas paminklas.

Šis paminklas, atitaisęs skriaudą ne tik Zamenhofui, bet ir visai Lietuvai, gimė Alytaus rajono Luksnėnuose, individualioje Virmano Jacinskio įmonėje. Skulptorius – marijampolietis J. Narušis.

Per paminklo atidengimą 1998 m. liepos 22 d. kalbėjo esperanto kalbos kūrėjo jau minėtas vaikaitis L. Zaleskis-Zamenhofas iš Paryžiaus. Jis pastebėjo, kad veisiejiečiai dažnai matydavo jo senelio lange šviesą. Dienomis gydė žmones, o naktimis kūrė.

Pasaulyje ginčijamasi dėl Zamenhofo kilmės. Enciklope-

dijose bandoma apibūdinti jį kaip gydytoją lenką, kitur rašoma – "Rusijos žydą". Kalbėtojas pažymėjo radęs žinomo esperantologo profesoriaus Varenjeno frazė "Lietuvą jis jautė kaip savo Tėvynę (...), nes praleido savo laimingiausias atostogas Veisiejuose".

Tai tiesa. Jo paties žodžiai pasakyti III-jame esperanto kongrese Kembridže (Anglijoje) yra iškalti Veisiejuose granite: "Lietuva, mano vargana Tėvynė!"

L. Zamenhofas, sakė jo vaikaitis, buvo pripažintas pasaulyje. Prancūzai jį apdovanojo garbės legiono ordinu, ispanai – Izabelės katalikės medaliu. Jis taip pat perskaitė tekstą, kurį parašė ištikimas L. Zamenhofo draugas iš Šveicarijos Edmondas Privas: *Jūs dovaną davėt, pralenkiančią laiką, Parodėt pasaulio tautoms tiesų kelią: Žmonių širdyse pasėjote taiką, Į lūpas įdėjote kalbą neutralią.*

L. Zaleskis-Zamenhofas kalbėjo: "Toji neutrali ir skambi kalba siekia apsaugoti kultūrinę aplinką, išsaugoti tautines kalbas – kultūrų įvairovės garantus, tokiu būdu prisidedama prie žmonių kultūros turtų išlikimo, kaip gamtinės aplinkos globa prisideda prie gyvybės išsaugojimo mūsų planetoje. Ta proga norėčiau pabrėžti svarbią veiklą šioje srityje Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus, kuris šiltai rėmė ir čia vykstantį renginį".

Iš tikrųjų mūsų šalies vadovas Baltijos esperantininkams atsiuntė reikšmingus sveikinimo žodžius: "Gerbiameji esperantininkai, visada žinojau ir grožėjau jūsų veikla, turinčia kultūrinę žmonių patirtį ir skatinančia bendravimą bei tarpusavį pažinimą. Į jūsų veiklą kasdien įlieja vis daugiau žmonių, plečiasi esperanto kalbos geografija, o renginiai tampa tradicijomis. Tai reiškia, kad Liudviko Zamenhofo kūrinys neliks vien istoriniu suvenyru, o visada bus gyvas ir reikalingas žmonėms. Tikiuosi, kad paminklas Veisiejuose taps dalele mūsų dėkingumo Liudvikui Zamenhofui už tai, kad Lietuvos vardas pasaulyje dažnai minimas kaip esperanto kalbos Tėvynė".

Antanina Urmanavičienė, Alytus

Maldininkų grupė iš Lietuvos Lurde prie Rožinio bazilikos

Iš Lietuvos į Lurdą

JERONIMAS ŠALČIŪNAS, Marijampolė

1998 m. liepos 22-ąją grupė maldininkų iš kelių Lietuvos vietovių leidosi į kelionę. Ją surengė ir vadovavo Kauno firmos "Guliverio kelionės" savininkas A. Brazionis.

Pravažiavę Kalvarijos pasienio punktą, riedėjomės Lenkijos keliais. Akį glostė tvarkingos ūkininkų sodybos lietuviškajame Suvalkų trikampyje, Augustavo, Lomžos, Varšuvos bokštai, žemaūgių obelių ir vaiskrūmių plantacijos, baltantys rugiai, pievų smaragdai. Vakarejančio bažnytkaimio varpas pašaukė "Viešpaties angelai".

Liūtis su perkūnija naktį paplovė kelią Tatruse. Teko daryti apie šimto kilometrų lankstą tarpeklius, nusėtais ankstesnio meto gotikiniais miesteliais, kaimais. Po pasi-vaikščiojimo gražuolėje Prahoje pasiekėme derlingas Vokietijos platumas, iš kur patekome į kalnuotą Prancūziją. Magistralių pagrioviais bėgo spalvotuose aptvarėliuose pasistiebę mede-

lių ūgliai, eismo juostas daug kur skiriantys želdiniai, dailiažiedės gėlės. Alpių atšlaitėse driekėsi saulėgrąžų, javų, cukrinių runkelių, vynuogių laukai, buvusių įtvirtintų kaimų gynybinės sienos, uolų keterose šmėžavo pilys.

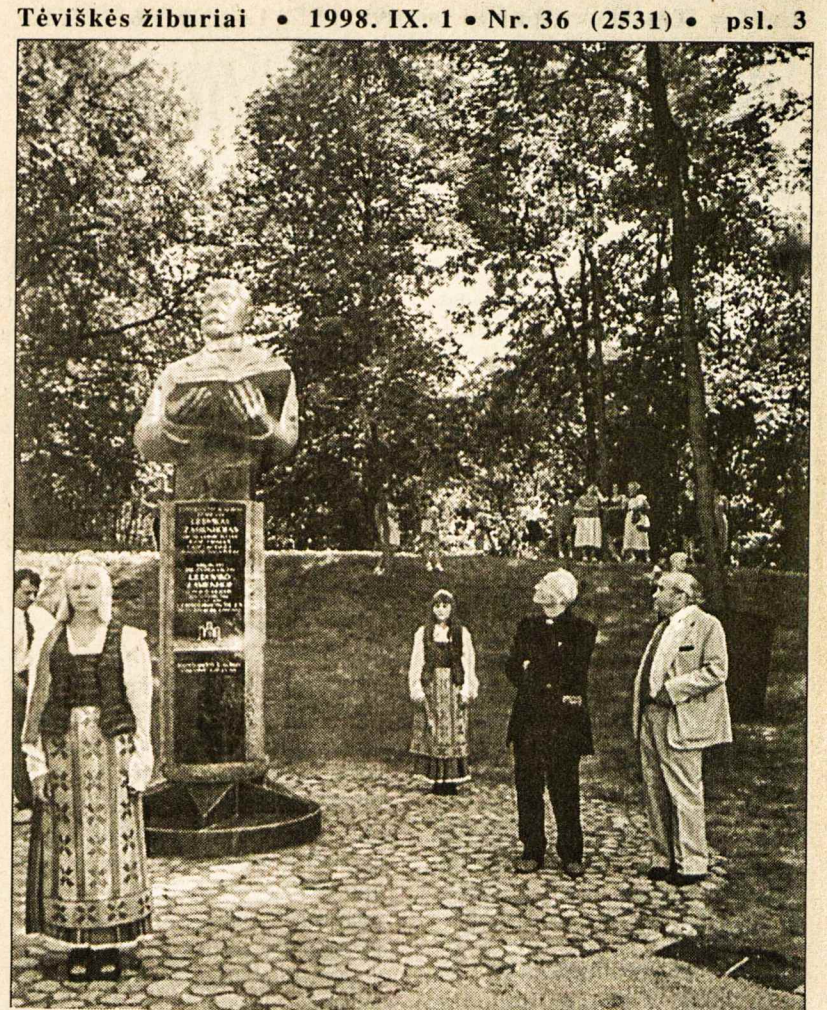
Štai ir Liono didmiestis prie sruvosios Ronos. Nelengvai užkopėme į aukščiausios kalvos viršūnę su keturbokšte katedra, žmonių dėl atitinkamo panašumo vadinama "Apverstu drambliu". Žavėjomės, kai jos kuran-tai, žymėdami pilną valandą, išskambino giesmę "Dangaus Karaliku – žėrinti Monstranciją. Ji, apėjus kone kilometro ratą, pastatoma ant aukštos pakylės adoracijai. Skambėjo ir mūsų atstovų lietuviškas eucharistinis sveikinimas bei viena Rožinio paslaptis.

Palaiminti švenčiausiuoju Sakramentu, dalyvavome žvakių eisenoje. Jos liepsnojo tūkstančiuose tų pačių rankų, nors netikėtai vėjas bei lietus bandė gesinti. Ta žiburių jūra ir ramybės linkėjimai visus broliškai sušildė.

Pro Limožą neapsakomai raitytais siauroko kalnų kelio vingiais yrmės į Paryžių. Sielą praturtino kėlimasis į Eifelio bokštą, vakarinis plaukiojimas Senos upe, Notre Dame katedros ir kitų šventovių lankymas, įspūdingi parkai, paminklai, meno šedevrai Luvro muziejuje.

Išėjomės "Juodojo katino" viešbutyje. Kitą naktį iš viešųjų apšviestas Belgijos asfaltas įvedė į pavyzdinių vokiškų ūkių sritį. Pro kadaise šurpą kėlusią Demokratinės Vokietijos atsidūrė Vakarų Berlyne. Iš ten per Poznanę, Narevo tiltus ir labai patvinsią Vyslą pasukome į namus.

Ačiū reikėme vadovui ir vairuotojams V. Makarskui bei L. Vasiliauskui.

Prie paminklo LIUDVIKUI ZAMENHOFUI, esperanto kalbos kūrėjui, Veisiejuose kun. PRANAS GAVĖNAS, SDB, ir L. Zaleskis-Zamenhofas. Nuotr. A. Vitkausko

Atstatomas Kryžiaus kelias Vilniuje

Kreipimasis į išeivijos lietuvius

Ilgai trukusios okupacijos metais, palikusiais sunkiais išgydomas fizinės, dvasinės ir moralinės žaizdos, Lietuva jautė Jūsų, brangūs tautiečiai, nuolatinę moralinę ir politinę pagalbą, kuri teikė mums daug jėgų priešintis okupantų pastangoms atimti ir sunaikinti viską, kas mūsų tautai buvo brangiausia: tikėjimą, dorą, tėvynės meilę, kitas dvasines vertybes. Buvo išniekin-ta, sugriauta arba visai sunaikinta daug lietuviams nuo amžių brangių religinių ir tautinių relikvijų. Viena iš tokių – garsiosios Vilniaus Kalvarijos, kurių Kryžiaus kelio beveik visos 35 stotys 1962 m. buvo susprogdintos. Tada buvo padaryta viskas, kad neliktų jokio ženklo, jog jos čia stovėjo.

Vilniaus Kalvarijos buvo baigtos steigti 1669 m. Kryžiaus kelio koplyčios ir vartai buvo išdėstyti taip, kad topografiškai atitiktų kančios kelią, kurį Jeruzalėje paniekintas ir pažemintas nūjė Jėzus Kristus. Prie kiekvienos koplyčios buvo atvežta Jeruzalės žemės. Vilniaus Kalvarijų įsteigimas buvo padėka Dievui už krašto išvadavimą nuo žiaurios Maskvos kariaunos, net šešeta metų siautėjusios Lietuvos žemėje, pasižymėjusios ypatingu žiaurumu, plėšikavimais, žudynėmis, šventovių, vienuolynų ir kitų lietuviams brangių pastatų bei religinių ir kultūrinių vertybių niokojimu.

Beveik po trijų šimtų metų Lietuvą ištiko tokia pat baisi nelaimė, atėjusi iš tų pačių Rytų. Tik šį kartą okupacija užtruko ne šešerius, o pusę šimto metų. Kokią didžiulę fizinę ir dvasinę bei moralinę žalą toji okupacija padarė mūsų kraštui ir mūsų tautai – jums gerai žinoma. Tos okupacijos pasekmės bus jaučiamos dar daugelį dešimtmečių.

Nors turime daug rūpesčių, tačiau drauge su Jumis nuoširdžiai džiaugiamės vėl atgautąja laisve ir Lietuvos nepriklausomybe, už kurią visų pirma turime būti nuoširdžiai dėkingi Viešpačiui Dievui, išklusiusiam mūsų ir Jūsų maldas.

Gydant tautos kūnui ir jos dvasiai okupantų padarytas gilias žaizdas, būtina atkurti ir Vilniaus Kalvarijų Kryžiaus kelią – gilaus dvasingumo šventovę bei barokinės architektūros paminklą, kuris kadaise sutrukdavo minias maldininkų ne tik iš visos Lietuvos, bet ir iš kaimyninių kraštų. Ši tradicija ir šiandieną gyva.

Jau kelinti metai kaupiamos aukos sunaikintoms stotims-koplyčioms atstatyti. Tačiau iki šiol už tas aukas buvo pastatyti tik visi

vartai ir penkios koplyčios. Dar dvi baigiamos statyti. O reikia atstatyti dar dešimt koplyčių, kurių vietos paženklintos vien išmūrytais pamatais arba iš plytų ant žemės sudėtais kryžiais.

Būtų labai reikšminga, jeigu visos kryžiaus kelio koplyčios Vilniaus Kalvarijoje būtų atstatytos iki jubiliejinių 2000-ųjų metų, tuo išreiškiant nuoširdžią padėką Viešpačiui Dievui už išklusimą visų mūsų maldų dėl mūsų tautos laisvės atgavimo ir Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo.

Mes, šv. Kryžiaus atradimo šventovės kunigai, parapijiečiai, priitariani Vilniaus arkivyskupijos kurijai, taip pat maldininkų vardu kreipiamės į Jus, brangūs išeivijos lietuviai, prašydami prisidėti prie mūsų parapijos globojamo Vilniaus Kalvarijų Kryžiaus kelio visų koplyčių atstatymo. Gal kraštų Lietuvių bendruomenės, kitos mūsų išeivijos organizacijos, atskiros šeimos arba atskiri asmenys savo aukomis galėtų atstatyti nors vieną pasirinktą koplyčią arba jos dalį, kurioje būtų įamžintas ir jos fundatorių atminimas. Gal galėtų mūsų išeivijos kraštų Lietuvių bendruomenės ir kitos organizacijos suorganizuoti rinkliavas, už kurių surinktas lėšas būtų atstatytos pasirinktos koplyčios, jose taip pat įamžinant jų bendruomenių ir organizacijų atminimą.

O laukia geranoriškų aukų atstatytinos šios koplyčios: Pas-kutinės vakarienės, prie Alyvų kalno, Alyvų darželyje, Jėzaus suėmimas, Kristus pas Kająfą – Kalėjime – Antrą kartą pas Kająfą (viena koplyčia), Rotušėje – Pas Pilotą (viena pati didžiausia koplyčia), Jėzus pirmą kartą parpuola po kryžiumi, Jėzus sutinka savo Motiną, Simonas kirenietis, šv. Veronika.

Mes nuoširdžiai prašome išeivijos lietuvių savo aukomis prisidėti prie šio švento reikalo – Vilniaus Kalvarijų Kryžiaus kelio koplyčių atstatymo. Visų aukotojų vardai bus įamžinti "Kryžiaus Kelio atstatytojų knygoje". Kasmet už visus aukotojus bus aukojamos šv. Mišios parapijos šventovėje.

Visus norinčius gauti papildomos informacijos, pasiryžusius įnešti savo auką prašome kreiptis laiškais tokio adresu: 2021 Vilnius, Kalvarijų g. 225, Kun. Kęstutis Latoža arba, lankantis Vilniuje, kreiptis į parapijos kleboną.

Mes viliamės, kad šis mūsų kreipimasis neliks be atgarsio ir Jūsų pritarimo. Už tai Viešpats Dievas Jums atlygis.

Kun. dekanas K. Latoža, Kalvarijų parapijos klebonas

MIRTIES PRANEŠIMAS

AŲA

SOFIJA LUNGYTĖ-OLEKIENĖ

mirė 1998 m. rugpjūčio 26 d. sulaukusi 87 metų amžiaus.

Liko liūdintys dukterė Onutė, vaikaičiai – Rūta, Vytautas ir Jonas, provaikaičiai Shianne ir Juozas. Palaidota rugpjūčio 29 d. iš Prisikėlimo šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Dukra Onutė ir šeima

OVER A CENTURY OF SERVICE
1874
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

LAISVOJE TĖVYNĖJE

BIČIŲ MARAS

Žemdirbystės instituto Akademijos bitininkystės skyriaus duomenimis, pastaruoju metu Lietuvoje daugiau kaip trečdaliu sumažėjo bičių šeimų. Bičių maras ("amerikinis bičių puvinys") klesti lietingais ir vėjotais metais, bitėms negalint daug skraidyti, apsirūpinti maistu ir išvalyti avilio nuo pūvančių perų. Maru užkrėstas avilys kelia grėsmę kitoms bičių šeimoms nuo 3.5-5 km., o net užkrėstoms bitėms išmirus, teritorija netinkama bitininkavimui mažiausiai 5 metus. Bičių maro sukėlėjai plinta per užkrėstą medų ir vašką. Lietuvoje vaško perdirbimo sistema yra centralizuota, tačiau joje netikrinama, ar bitininkų atvežamas vaškas nėra užkrėstas. Žemės ūkio ministerija teigia neturinti bičių ligos specialistų paruošimui lėšų. Lietuvos bitininkų sąjunga taipgi nepajėgia kovoti su plintančiu bičių maru.

PER MAŽAI DARŽELIŲ

Vilniuje veikia 129 vaikų lopšeliai-darželiai ir 11 darželių-mokyklų, visi išlaikomi valstybės. Veikia taip pat ir kai kurie privati darželiai, pvz. Montessori, "Tikėjimo žodžio" krikščioniškas ir kiti. Valstybė skiria vieno vaiko išlaikymui metams apie 1600 litų. Tėvai prisideda prie maitinimo išlaidų. Kai kuriuose darželiuose įrengti žaidimo "miesteliai", Vilniaus "Sensei" bendrovės paslaugomis, tačiau aukštųjų įrengimų išlaidas teks apmokėti, imama iš tėvų po 5 litus kas mėnesį negaunant paramos iš savivaldybų.

VANDALŲ NESURADO

Rugpjūčio pradžioje Vilniuje nežinomi nusikaltėliai antseiminių užrašų išniekinio žvejų gatvėje esantį senųjų šniptiškių žydų kapinių atminimo paminklą. Lietuvos žydų bendruomenės pirmininko Simono Alperavičiaus teigimu, šis paminklas ne pirmą kartą niokojamas. Taip pat nesulauktyti vagys, iš pravoslavų cerkvės Kauno rajone paėmė keturias XIV-XVII amžiaus ikonas. Nesurasti ir nusikaltėliai Šalčininkų rajono Eišiškių kapinėse išvertę devyonis paminklus.

BAJORAI TARPTAUTINIUOSE ORDINUOSE

Rugpjūčio 8 d. Vilniuje įvyko Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos vakaronė – Šv. Vaitiekaus ordino šventė. Tai pirmasis viešas pristatymas bajorų, priklausančių tarptautiniams ordinams – Čekijos Šv. Vaitiekaus ordinui, JAV Gulbės ordinui, Maltos ir Lenkijos Šv. Stanislovo ordinams. Renginio organizatorius buvo Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos maršalka ir Šv. Vaitiekaus ordino riteris Jonas Sidoravičius. Jis ba-

landžio mėn. Prahoje buvo įšventintas į pastarąjį ordiną, į kurį priimami tik bajorai pagal vyrišką liniją, katalikai ir aktyvūs kultūros pasaulio žmonės.

VILNIAUS MIESTO PLĖTROS PLANAS

Vilniaus miesto savivaldybės centriniuose rūmuose rugpjūčio 17 d. atidaryta Vilniaus bendrojo plano paroda. Planas, numatantis Vilniaus plėtros perspektyvą iki 2005 metų, taps juridiniu dokumentu, tvarkančiu veiklą sostinės teritorijoje, kai ji patvirtins Vilniaus miesto taryba, turbūt gruodžio mėnesį. Stengiamasi plano sudaryme atsižvelgti į Vilnių, kaip vieną iš Europos sostinių, ne kaip į provincijos miestą, teigė miesto planavimo departamento direktorius Aleksandras Lukšas. Vilniuje šiuo metu gyvena apie 583,000 žmonių. Pagal Sociologinės informacijos centro atliktą apklausą, Žvėrynas, Antakalnis ir Senamiestis yra populiariausi mikrorajonai.

MEDŽIOKLĖS SEZONAS

Lietuvoje paukščių medžioklės sezonas prasidėjo rugpjūčio 20 d. Leidžiama medžioti antis, karvelius, slankas, laukius, perkūno oželius, tačiau uždrausta medžioti Raudonojo knygono įtrauktas rūšis, jų tarpe dancianapių, šauksnapių, smailiauoodegių, pilkųjų ir servinių ančių. Elnių medžioklė prasidėjo rugpjūčio 15 d. Lietuvos miškuose jų yra beveik 16,000, leidžiama sumedžioti 3,560.

SEKASI "GENČIŲ NAFTAI"

Lietuvos ir Švedijos įmonė "Genčių nafta" per šiu metų pirmąjį pusmetį išgavo iš Kretingos rajone esančio didžiausio naftos telkinio 90,152 tonas naftos. Praceitis metais ši bendrovė iš viso Lietuvoje išgavo 121,447 tonas naftos. Priešmantių kaime neseniai baigta įrengti pirmoji pramoninė verslovė, kurioje vamzdiniais sujungti atskiri gręžiniai. Visa "Genčių naftos" produkcija eksportuojama į užsienį, daugiausia – į Lenkiją.

KURAS IŠ GRŪDŲ?

Kauno mokslinio technologinio parko NOVA valdybos pirmininkas Gediminas Petrauskas paruošė projektą, siūlantį grūdus naudoti techniniam (etanolio) spiritui gaminti. Jis galėtų būti naudojamas kaip ekologiškai švari benzino priemaiša, nereikalaujanti jokių pakeitimų automobiliuose, ir tapti dar vienu energijos šaltiniu. Pasinaudojant spirito gamyklomis, kurios dabar sustabdytos arba nedirba visu pajėgumu, būtų galima ateinančiais metais pagaminti 25,000 litrų spirito ir panaudoti apie 80,000 tonų grūdų. Žemės ūkio ministerijos pareigūnai skeptiškai vertina tokio projekto įgyvendinimo galimybes.

RSJ

RINKIMAI Į KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO TARYBĄ LONDONE

vyks 1998 m. rugsėjo 20, sekmadienį, nuo 9 v.r. iki 3 v.p.p.

Šiluvos Marijos parapijos salėje, 1414 Dundas St. E., London, Ont.

KLB Londono apylinkėje turi būti išrinkti 4 atstovai. Kiekvienas Kanados lietuvių bendruomenės narys Londone gali balsuoti ne daugiau kaip už 4 kandidatus.

Kandidatuoją: E. Gocentas, R. Kurienė, R. Mitalas, A. Petrašiūnas (sr.), G. Petrauskienė, E. Petrauskas
VISI KVIEČIAMI rugsėjo 20 d. ATLIKI KLB NARIO PAREIGĄ BALSUOJANT!

S. Keras, rinkimų k-jos pirmininkas

Jubiliejinė stovykla Britanijoje

Šią vasarą visa lietuviško pasaulio skautija švenčia 80 metų įsteigimo jubiliejų. Tiek čia, Britanijoje, tiek užjūryje ir Lietuvoje ši svarbi mūsų kasdieniniam gyvenimui diena stengiamasi atžymėti jubiliejinėmis stovyklomis.

Britanija taip pat neatsilieka nuo didesnių brolių užjūryje ir Lietuvoje. Europos rajono stovykla prasidėjo Sodyboje š.m. liepos pabaigoje, pavadinta "Vytauto ir Birutės" vardu. Tai jubiliejinė stovykla, kuri privilegija daug pažįstamų veidų ir daug, net labai daug, nematytų. "Iš kur gi tie naujieji?" – klausinėjame. "O, čia, brolyti, mūsų naujųjų ateivių prieauglis", – gaunama atsakyma.

Jauni lietuviški balseliai primena senus laikus. Visų nuotaika gera. Auga palapinių miestai. Puošiamas valgymui skautų stalas. Vėliau aikštėje atsiranda stiebai, beržinis kryžius. "Ačiū Dievui, kad dar nelyja", – girdisi. Stovyklos virtuvėje darbas vyksta pilnu tempu, ir visi jau pradeda darytis į tą pusę, paragauti šeiminkinės Irenos skanumynų. Tikimasi net gauti papildomą porciją – jauniems juk daug reikia. Stovyklos gyvenimas pradeda riedėti įprasta vaga. Jau penkios dešimtys prapratę prie stovyklos tvarkos, o naujieji greitai prisitaiko. Dienos greitai rieda – rytą mąkstai, vadovaujami viešnios iš Lietuvos v.s. Alinos Dvorenkienės, vėliau vakalimas, pusrūčiai.

Per dieną darbas, sportas, skautiško patyrimo darbai, tradicinis žygis, maldos, vakarė – laukia, dainos, juokai, naktiniai žaidimai ir užtarnautas poilsis. Trečiadienį visi važiuoja į pajūrį, ketvirtadienį – susikaupimo diena, su-negalavus dviasios vadui kun. Aleksandriui Gėrybai, vadovaujama vyresniųjų su maldėmis, skaitymais. Penktadienį – pasirošimas iškilmingai sueigai ir paskutiniui lauiui.

Stovyklavimo savaitė prabėgo. Jau šeštadienis. Visi gerai išsiprausę, uniformos papuoštos užtarnautais ženklais. Iškilminga sueiga, kai kuriems naujesiems žodis, kitiems už gerą elgesį apdovanojimai, pažymėjimai, pakėlimai į aukštesnius laipsnius. Tai visų daugiausia ir kartu mažiausia laukiama diena.

Gražu visiems išsilygiuoti prie vėliavų, girdėti garbingų žmonių kalbas, gauti ordinus, paaugštinti-mus, bet liūdina, kad tai jau paskutinė diena. O per tą trumpą savaitę buvo daug pasiekta, išmokta ir naujų dainų, ir tautinių šokių, šokių, juokų. Susipažinta su daugeliu naujų draugų, atnaujintos pažintys su senais. Prižadama rašyti, neužmiršti. Atsisveikinama – "iki kitų metų".

Stovyklautojams stovykla baigta. Skautininkams dar toli gražu. Reikia viską baigti tvarkyti. Rūpintis, kad sušlapusios palapinės būtų išdžiovintos, puodai išplauti ir viskas saugiai padėta. Darbas dar galo nėra, o poilsio visi jau nori. Ne vienas pagalvoja, ar verta čia man kas metai vargti, aukoti atostogas, kurias galėčiau praleisti prie jūros. Bet širdis sako kitaip. Vieną kartą skautas – visuomet skautas. Nebai-

Stasys Kasparas

Lietuvos skautai prie savo pastatytos lapinės LSS Europos rajono jubiliejinėje stovykloje: Martynas Nauļickas, Linas Petronis, Evaldas Stroņekas, Dovydas Medeckis, Rokas Jurevičius

Delhi, Ont.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems savo draugams, mane lankiusiems, atsiuntusiems atvirukų su sveikatos linkėjimais bei paskambinusiems telefonu būnant man ligoninėje. Tėlaimina Jus Dievas ir teikia Jums sveikatos bei laimės.

Jūsų – Teresė Astrauskienė

Hamilton, Ont.

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBOS iniciatyva, norima išleisti Hamiltono lietuvių apžvalginę knygą, kuri apimtų jų veiklą bei gyvenimą. Knygos ruošimas spaudai yra įpusėjęs, tik trūksta daugiau žinių iš lietuvių šikūrimo laikotarpio.

Valdyba būtų dėkinga, jei dabartiniai ir buvusieji hamiltoniečiai galėtų parašyti apie savo šikūrimo pradžią, apie liūdus, linksmus gal ir juokingus pergyvenimus, nes ši knyga bus dovana ateinančioms kartoms, ne tik Kanadoje, bet ir Lietuvoje; taip pat pageidautina nuotraukų.

Pakartotinai kviečiame būti knygos rėmėjais, tapti jos mecenatais; už \$25 auką bus išduodami pakvitatimai dėl mokesčių (Income Tax), pavarės bus išspausdintos leidinyje. Laiškus ir nuotraukas siųsti šiuo adresu: B. Mačys, 370 Goodram Drive, Burlington, Ont. L7L 2K1. Dėl smulkesnių informacijų skambinti 632-4558.

KLB apylinkės valdyba

HAMILTONO AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS 50-mėčio šventei rengti komitete dalyvauja Hamiltono lietuvių organizacijų atstovai: A. Vaičiūnienė (skautai), K. Deksnys (taut. šokiai), E. Gudinskienė (ateitininkai), L. Paskus (pensininkai), J. Stankus (medžiotojai), F. Povilauskienė ("Pagalba Lietuvai" komitetas), J. Krištolaitis (parapijos taryba) ir kun. kleb. Juvenalis Liauba, OFM. Klebonas tvarko visus parapijos leidinio reikalus, o komitetas iškilmingai minėjimo dalį, kuri įvyks Jaunimo centro salėje. Parapijos šventėje dalyvaus vyskupas Paulius Baltakis, OFM, ir šventovėje suteiks jaunuoliams Su-tvirtinimo sakramentą. J.K.

TĖVYNĖS SĄJUNGOS Hamiltono ir Niagaros pusiasalio skyriaus penkta gegužinė labai sėkmingai praėjo sekmadienį, rugpjūčio 23. Hamiltono medžiotųjų ir žūklautojų klube. Susirinko svečių iš Delhi, St. Catharines, Welland, Londono ir Toronto. Gana didelis skaičius buvo iš Lietuvos, net ir iš Brazilijos. Lankytojų gerą nuotaiką suklebė skyriaus narių kruopštus pasiruošimas, prie kurio prisidėjo gražus oras, klubo maloni, lietuviška aplinka. Vyko sportinis šaudymas, turtinga loterija, jaunimui "prizinis" žuvasimas. Taip pat buvo skaniai paruoštas maistas. TS skyr. pirm. Petras Šidlauskas pats svetovę prie karšto ieško pjaustydamas kepsnius. Linksmai nuteikė Lilės Turitaitės vadovaujamas Toronto dainos vienetas "Daina" atlikdamas programą ir įjungdamas visą publiką į dainas. V. S.

Gydytojai

– Na ir užkampis! – stebisi turistai, atvykęs į tikrai nuošalų kraštą. – Susirgus čia nė gydytojų neprišauktum!

– O mums jų ir nereikia, – atsako tenykštis žmogus, – mes mirštame natūralia mirtimi.

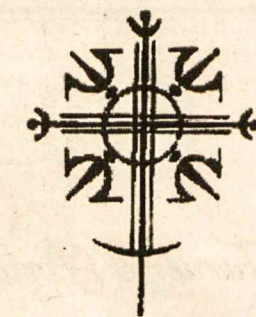
FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat, BSc.Pharm

- 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- Nemokamas vaistų pristatymas
- Sveikatos priežiūros įrankiai

Dievas telkia mums meilę, kad mylėtume tą, kurą Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Prel. Albertas Kontautas (Con-ton), Šv. Petro lietuvių parapijos klebonas South Bostone, gegužės 3 d. atšventė dvigubą šventę: penkiasdešimt metų kunigystės ir pakėlimo į prelatus. Padėkos Mišias atnašavo suakutvininkas kartu su vysk. Paulium Baltakiu, OFM, prel. Vytautu Balčiūnu ir kitais 20 kunigų. Giedėjo parapijos choras, vadovaujamas Romo Gasparonio, ir lietuvių mokyklos choras, vadovaujamas A. Rusecko. Solo giedėjo Benediktas Povilavičius ir Romas Gasparonis. Pamokslą pasakė vysk. P. Baltakis, OFM, sveikindamas suakutvininką su pakėlimu į prelatus ir aptardamas kunigystės reikšmę kaip dovana Dievui, Kat. Bendrijai ir visuomenei. Po pamaldų vaišės vyko Latam svetainėje, Randolph vietovėje. Salę pripildė 500 svečių. Prieš vaišes maldą sukalbėjo vysk. P. Baltakis, OFM. Baigiant jas suakutvininkas buvo apjuostas tautine juosta ir pasodintas į iškilmių kėdę. O organizatoriai atstovai ir renginio komitetas įteikė iš kitur gautus sveikinimus ir dovanas. Dideliame ekrane iš suakutvininko gyvenimo bei plačios jo veiklos buvo rodomos skaidrės, kurios apibūdino renginio komiteto pirm. G. Adomkaitienę. Po to vysk. P. Baltakis, OFM, pasakė pagrindinę kalbą, iškeldamas prelato religinius ir tautinius įsipareigojimus, išstvermingai puoselėtus per 50 metų. Bostono arkivyskupas J. P. Boles perskaitė popiežiaus Jono Pauliaus II pasirašytą prelatų pažymą, džiaugiesi galįs šventėje dalyvauti, nes prelatą pažinojęs nuo jaunų dienų. Gėrėjosi jo dvasingumu, sumanumu, neretai pasinaudojęs ir jo patarimais. Mėninę programą atliko Bostono seketas, vadovaujamas Daivos Navickienės. Prel. A. Kontautas savo kalboje dėkojo Dievui už pašaukimą į kunigystę, dėkojo vyskupams ir kunigams už dalyvavimą Mišių Aukoje, savo šeimos nariams, renginio komitetui ir jos pirm. G. Adomkaitienei, meninės programos atlikėjams, savo parapijiečiams ir svečiams, atvykusiems į šikilmes. Vaišės baigtos sugiedant "Ilgiausių metų".

Lenkija

Kasmet Lenkijos lietuvių draugija Seiniuje surengia tautinių šokių ir dainų šventę. Ir šiais metais tokia šventė-sąskrydis vyko Burbiškėse, prie Galadusio ežero, netoli Lietuvos sienos. Suvažiavo Lenkijoje veikiantys lietuvių ansambliai ir svečiai. Šį kartą dalyvavo ansamblių iš Lietuvos. Pirmoji Lenkijos lietuvių tautinių šokių ir dainų šventė įvyko 1956 m. Klevų kaime. Vėliau – Žagariuose, Punske. Pagaliau nuspręsta ją rengti prie Galadusio ežero, nes kitoje to pusėje – Lietuva. Mat tais laikais programos pasiklausyti susirinkdavo prie ežero ir Lietuvos žmonės. Po programos vyksta suneštinės vakarienės, šokiai ir degamas laužas.

Australija

Donatas Mačiulaitis, 57 metų, gyvenantis Dandenonge, prieš 35-rius metus pajutęs regėjimo silpnėjimą, o prieš deves metus jį visiškai praradęs, sugeba žaisti šachmatais. Pasak australų spaudos, galbūt toks žaidėjas yra vienintelis visame krašte. Donatas, vos keturių mėnesių, karui baigiantis su savo tėvais pasiekė Vokietiją, o 1950 m. išvyko nuolatiniams apsigyvenimui į Australiją. Nuo ankstyvos jaunystės pradėjo žaisti šachmatais, o būdamas 15-kos metų pradėjo ir rungtyniauti. Lietuviu sporto šventėje 1960 m. Sidnyje laimėjo Australijos lietuvių šachmatų čempiono taurę. Dabar D. Mačiulaitis, žaisdamas šachmatais, vartoja "Braille" šachmatų lentą, kur juodi kvadratai yra iškilę, o figūras žaidėjas pažįsta jas paliesdamas.

J. Andr.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į **Angele Salvaitytę, B.A.,** pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patars. Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki2.25%	Asmeninės nuo6.75%
santaušas2.75%	nekl. turto 1 m.7.40%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius3.75%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaušų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaušos apdraustos TALCOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius4.00%	
1 m. term. indėlius4.75%	
2 m. term. indėlius5.00%	
3 m. term. indėlius5.25%	
4 m. term. indėlius5.50%	
5 m. term. indėlius5.75%	
RRSP ir RRRIF (Variable)2.50%	
1 m. ind.4.75%	
2 m. ind.5.00%	
3 m. ind.5.25%	
4 m. ind.5.50%	
5 m. ind.5.75%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELĖ INTERAC KORTELĖ

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario, Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆

\$10 už vieną kubinę pėdą
\$18 pristatymas iki 31 kg
**Papildomai \$5 už 10 kg

Prašome pasiskambinti dėl daugiau informacijos ir prieš atvažiuojant:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

Bernardui Mačiui (905) 632-4558
Leonui Balaišiui (514) 366-8259
Andriui Usvaltui (519) 773-8007
Petriui Sturmui (905) 271-8781

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- LAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAI
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILIOS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
 ✪ ANCISTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
 ✪ HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
 ✪ HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

IŠEIVĖS AKIMIS

Pasaulio lietuvių dainų šventė

G. BREICHMANIENĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

“SLAUNASAI ŽOLYNĖ, RUGELI”

Šis koncertas buvo skirtas J. Lingio 80 m. amžiaus sukakčiai ir 60 m. nuo pirmo masinio tautinių šokių pasirodymo 1937 m. birželio 29 d. Kaune. Ansamblių vakare dalyvavo tik Lietuvos ansambliai, o šokių dienos koncerte dalyvavo ir apie 400 išeivijos lietuvių.

Vyriausia šio koncerto meno vadovė – mums pažįstama Laimutė Kisieliene, pavaduotoja – Sniegolė Einikytė, muzikinės dalies vadovas – Vidmantas Bartulis, dailininkas – Audrius Mickevičius.

Šokių dienos koncertas pradėtas visų dalyvių suvedimu į aikštę. Glaudžiomis gretomis greitai ir tvarkingai jie užpildė visą stadiono plotą, nes šokėjų buvo 6,000. Išeivijos šokėjai turėjo plakatus, kurie sakė, iš kokio krašto ar miesto jie atvykę. Per viduryje paliktą tarpą įvygiavo šios šventės pagrindiniai vadovai. Jie buvo pristatyti publikai. Iš abiejų aikštės šonų įėjo veteranai buvusių švenčių kūrėjai ir rengėjai, kurie taip pat buvo pristatyti publikai. Tai gera naujiena Lietuvos švenčių ruošoje, nes nors ir labai trumpas pristatymas yra šoks toks atpildas už rūpestį ir vargą, besiruošiant šventei. Anksčiau to pristatymo nebūdavo.

Šventė atidarė seimo pirmininkas Vyt. Landsbergis, pabrėždamas, kad Lietuva nėra vien dainų šalis, “dainuojančia

revoliucija” iškovojo Lietuvai laisvę, bet ir šokių šalis, nes jau senovėje rašto žinovai tvirtindavę, kad lietuviai šoka labai greitai šoki – pavadintą suktiniu, nes jie šokdami labai greitai sukasi.

Koncertas pradėtas prologu – *Ladumai*. Tai grįžimas į senovės apeigas. Grojant Alvido Remesos muziką, jauni vyrai į aikštę suvilko rąstus, iš kurių kažka statė – pilį, gal aukurą (?). Veltui ieškojau spaudoje ar programose paaiškinimo. Matyt, nuspręsta žiurovui pačiam pasidaryti išvadas. Iš dviejų šonų į aikštę suėjo kriviai, kurie uždegė ant aukštų kuorų ugnis. Ant ratukų aukštai iškeltas suvežė aukas dievams. Tai aviniukai ar ožiukai. Šiame koncerte buvo daug butaforijos, pagalbinių priemonių išgauti išryškinti kai kuriems efektams. Tai rugių pėdai, gubos, rugių bobos su vainikais iš žalumynų. Užgavėnių kaukės ir kt. Po prologo prasidėjo šventės programa, kuri suskirstyta į tris dalis pagal metų laikus. Pats koncerto pavadinimas sako, kad šis koncertas skirtas rugiui nuo jo želmens, augimo, nukirtimo, sumalimo ir pavirtimo duona.

I dalis – Žiema, žiema, bėk iš kiemo.

Dauguma šokių ir šiame koncerte – J. Lingio choreografija. Tačiau buvo ir kitų choreografų kūrybos. Laimutė Kisieliene turėjo visą būrį padėjų, kurie paruošė aikštės kompozicijas. Žiemą rugelis miega, o vaikai šoka, žaidžia. Pirmas šo-

kis mergaičių “Kielytė”. Mergaitės dėvėjo margas languotas skaras ant pečių ir, kai jos nardė ir laktė po aikštę, atrodė, kad paukščiukai skraidė. Visoje pirmojoje dalyje šoko vaikai. Jie spardėsi ožiukais, dėvėjo kaukes “Čigonėlyje”, Užgavėnių polkoje ir t.t. Beveik per visą koncertą aikštė buvo padalinta į dvi dalis išilgai, taip kad šokėjai šoko į priešingas puses, nenukriusdami nė vienos dalies publikos.

Šventės išplanavimas buvo gražus. Kai kurie šokiai su trumpinti arba tik dalis šokėjų juos atliko, o kiti stengėsi išlaikyti aikštės kompoziciją siūbuodami vietoje arba stovėdami ar sėdėdami sudarę tam tikrą figūrą, tad visą laiką aikštė atrodė skirtingai ir įspūdingai.

II dalis – Ir užaugo rugeliai.

“Sūpuoklinių” (L. Kisieliene choreografija) prasideda pavasaris, nes tarp beržų įrengtos sūpynės supasi, išdūkėja jaunuomenės. Toliau seka “Kurapkytė”. Tik dalis šoka – kiti siūbuoja vietoje. Seka rugių nukirtimas “Rugučiai”. “Rugučius” šoka eilėse. Tai praturtina aikštės kompoziciją. Du gaidečiai važi į malūną, sumaltus miltus ant pečių vaikai jau neša į namus – specialiai šiai šventei sukurta L. Kisieliene “Milčius”.

Gražiai sukasi malūno sparnai “Malūnėlyje”. Tai J. Gudavičiaus aikštės kompozicija. Irgi šoka tik dalis, nors aikštė pilna šokėjų. Tarp didelių

Antrosios pasaulio lietuvių dainų šventės metu, 1998 m. liepos 3 d. prezidentūroje įvyko šventės rengėjų bei vadovų priėmimas. Nuotraukoje dalis jų su prezidentu V. ADAMKUMI. Pirmoj eilėje trečia iš dešinės G. BREICHMANIENĖ, šventės išpūdžių autorė Nuotr. ELTOS

ratų sukasi malūnėlių sparnai. Bendras aikštės išplanavimas gražus, bet publika daug šaltesnė negu ansamblių vakare. Gal dėl to, kad erdvė didesnė, gal publika bijo pražiopsoti vis besikeičiančias figūras, gal kad nebuvo gyvos muzikos?

III dalis – Derliaus šventė.

Jau ruduo. Į aikštę rugių pėdus atneša nuometuotos vyresnios amžiaus moterys ir vyrai. Rugio giesmė daugiau apeiginis šokis. Lyg ir atiduodama pagarba rugiui, iš kurio turime kasdieninės duonos. Šokiai ramūs – šokami vyresnių žmonių. Trečioji ir paskutinė dalis baigiama Juozo Lingio Šventine polka.

Šiame teatralizuotame koncerte buvo daug butaforijos – pagalbinių priemonių išgauti didesniame efekty. Tačiau buvo stengiamasi laikytis autentiškumo. Rugių pėdai, gubos, rugių bobos gražiai padarytos iš tikrų rugių net su varpomis arba ir šiaudų.

BAIGMĖ

Šventė buvo baigta tradiciniu “Suktiniu”, į kurį įsijungė bent iš dalies visi 6,000 šokėjų. Aišku, tai pakėlė tiek pačių šokėjų, tiek ir publikos entuziazmą. Aikštėje vėl pasirodė vyriausieji šios šventės rengėjai ir vadovai. Jie dar kartą buvo pristatyti publikai ir apdovanoti gelėmis. Tai irgi graži naujovė, kuri ir toliau turėtų būti palaikoma, nes tai mažas atpildas už jų rūpestį ir vargą. Tiek ansamblių vakare, tiek šokių dienos koncerte, tiek sekančią dieną Dainų šventės metu visi dirigentai ir vadovai buvo pagerbti gėlių puokštėmis.

Visą laiką šio koncerto metu jaunesnės mergaitės dėvėjo

baltas megztas kepuraites. Išcivijos šokėjos merginos į aikštę pasibaigęs. Vos Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus atidarė Dainų šventę ir buvo uždegta šventės ugnis, pradėjo pilti stiprus lietis. Tuoju pat peršlapo lietpalčiai ir lietsargiai. Pasijutome, kad mūsų kojos jau įmerkios baloje.

Šventė buvo pradėta Lietuvos himnu, kuris programoje įrašytas – “Tautiška giesmė”, Vinco Kudirkos žodžiai ir muzika. Per visus šiuos renginius pirmą kartą išgirdome Lietuvos himną. Mums, išeiviams, tai neįprasta.

Repertuare buvo daug naujų Lietuvos muzikų sukurtų dainų, kurias dirigavo autoriai arba kiekvieną kartą vis kitas dirigentas. Lietus be sustojimo lijo vis smarkiau ir smarkiau. Sunku buvo susikaupti ir klausyti. Gal trečdalis programos išsklaidė, nutarė eiti į namus. Šiaip taip pasiekė namus, likusią programą dalį stebėjome per televiziją, bet tai jau nebe tas pats. Su pakartojimais, choristų ir orkestrų pasikeitimais, programa truko 4 valandas. Peršlapusiems ir sušalusiems žmonėms tai jau per ilgai.

Privachuose pasikalbėjimuose po šventės rengėjai kalbėjo, kad kažką reikės keisti. Taip baigėsi II Pasaulio lietuvių dainų šventė. Skirstėmės į namus kiekvienas išsiveždami skirtingus prisiminimus ir išpūdžius. Rengėjai neslėpė, kad šia šventę organizuoti buvo labai sunku, nes trūko pinigų, bet po ketverių metų Dainų šventė ir vėl įvyks jau kitame šimtmetyje, nes užsimirš nepritiekia ir trūkumai, o entuziazmo rengėjams tikrai nepritrūks, nes tai mūsų gyvenimo dalis – būtinybė jungti, glauti ne tik dainas, bet ir mus pačius. (Pabaiga)

Kai vokiečių tampa izraeliete

Vokietijos užsienio reikalų ministerio dukra, ištėkėjusi už izraeliečio tebėra laikoma vokiete

KAZYS BARONAS, Vokietija

Miuncheno “Sueddeutsche Zeitung”, pasiremdamas žydų laikraščiu “Jediot Achranot” pranešė, kad Vokietijos užsienio reikalų ministerio Klaus Kinkelio dukra Andrea ištėkėjo už izraeliečio Ofir Tuval ir Niujorke priėmė judaizmą. Konvertitė su vyru ir dukra apsigyveno Izraelyje, kur paprašė pilietybės. Pareikškimė vidaus reikalų ministerijai ji savo ir dukros tautybę įrašė “izraelietė”. Vidaus reikalų ministerija pareikškimą grąžino, pakeisdama tautybę į vokiečių.

Žymiai daugiau tuo klausimu pasisakė Berlyno “Die Welt” dienraštis, pradėdamas straipsnį buvusios min. pirmininkės Goldos Meir žodžiais: “Jeigu žmona su vyru išvyksta Izraelin, atsisako tėvų kalbos, atsisako savo tėvų, – tik tuomet ji gali įžengti į mikvą išsimaudyti”.

Neigiamas atsakymas nieko bendro neturi su izraeliečių ir vokiečių tautų praeitimi. Saknys siekia Izraelio vidaus politiką bei kultūrinę kovą tarp liberalų ir ortodoksų žydų požiūrių. Tikrovėje abi pusės neturi argumentų teigiamam ar neigiamam atsakymui, kadangi Talmudas (pobiblių laikų Mozės tikėjimo įstatymų rinkinys) sako, kad kiekvienas konvertitas turi būti priimtas į judaizmą. Žinoma, jis turi pripažinti vieną Dievą, 613 įsakymų, rabinų tarybą atsakyti į pagrindinius judaizmo istorinius klausimus bei įrodyti, kad konvertitas yra gyvenęs žydų bendruomenėje.

Pasirodė, kad Andrea Kinkel visa tai labai gerai atliko, bet ultraortodoksų akys ji yra palikusi tuo, kuo ji ir anksčiau yra buvusi, nes žingsnį į judaizmą Andrea žengusi per liberalius amerikiečių rabinus. Ultraortodoksai izraeliečiai JAV žydus vadina tik “žydais”.

Ultraortodoksai izraelitai vidaus reikalų ministerijoje groja “pirmu smuiku”, skirdami tikėjimą nuo valstybės. Liberalai šeimoms ir tikyboms klausimą palieka spresti ortodoksams. Europinis elitas mažai rūpinasi tikybiniais klausimais, panašiai kaip G. Meir, skirdama tikybą nuo politikos (G. M. yra gimusi Kieve, K. B.). Europiečių žydų vietą užėmė iš Rytų atvykę Alijah pasekėjai. Jie neskiria demokratijos nuo teokratijos, nekreipia dėmesio į betikybės Vakarų Europos valstybes. Eidami tuo keliu, ortodoksai žydai vis daugiau įtakos laimi valstybės gyvenime. Minint Izraelio valstybės 50 metų sukaktį, programoje negalėjo pasirodyti tautinių šokių grupė, nes šokant matomos nuogos kojos. Vėl, ki-

ta mergaitė negavo automobilio vairuotojos leidimo, nes esant dideliui karščiui ji dėvėjo trumpikę be rankovių. Vokietijos televizija parodė, kaip ortodoksai žydai (su juodomis skrybelėmis ir žandenom) uždaro gatves šeštadieniais, protestuodami prieš menininkų paveikslus, trukdo archeologų darbuose ir t.t.

Šiuo metu “kneset” (Izraelio parlamentas) nagrinėja konvertitų įstatymą, perduodantį šį svarbų klausimą į ortodoksų rabinų rankas. Tad jų rąkose yra ir pilietybės klausimas. JAV rabinai ir reformuotų bendruomenių žydai yra priešinai svarstyboms, sakdami, kad ortodoksų akys konvertitai yra tik antros klasės žydai. Šiuos žodžius parašė reformuotų bendruomenių rabinas Erikas Joffe “Allgemeine Juedische Wochenzeitung” laikraštyje.

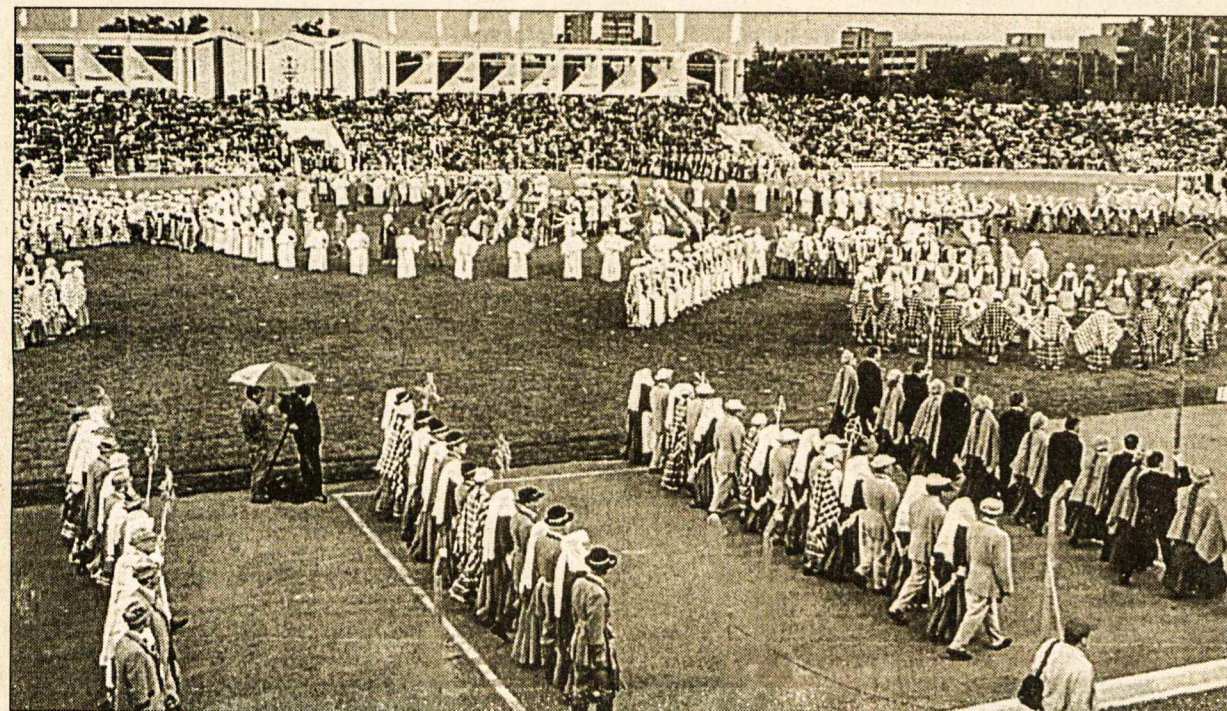
Ar min. pirmininkas Netanjahu pakrups į amerikiečių pusę, parodys ateitis. Tačiau jis žino, kad du trečdaliai JAV žydų priklauso liberaliniam arba reforminiam sparnui.

Manoma, kad ortodoksai žydai dar daugiau savo jėgų skirs tikėjimo klausimams. Deja, ortodoksai taip pat nemato, kad tikėjimo klausimas skaldo žydus. Berlyno dienraštis daro išvadą, kad kievitės ateinančiais metais dar labiau įsiliepsnos. Kas laimės, sunku pasakyti. Andrea Kinkel-Tuval Izraelį turi kiek palaukti ir gyventi su dukra kaip vokiečių.

Po kelių dienų “Bild” dienraštyje buvo išspausdintas Izraelio ambasados Bonoje spaudai atstovo atviras laiškas. Jis rašė, kad pilietybės klausimas turi pereiti kelias stadijas, papildant A. Kinkel-Tuval pareikškimą reikalingom pažymom.

Grybai iš Lietuvos Vokietijos krautuvėse paroduodami Lietuvos grybai – voveraitės. Šeiminkės bijo jas pirkti, nes mano, kad grybai po dvylikos metų nuo Černobylio nelaimės dar yra kenksmingi. Bavarijos gamtos apsaugos įstaigos spaudai pranešė, kad lietuviškos voveraitės yra tinkamos valgyti, lygiai kaip ir Vokietijos miškų. Vienas kg voveraičių kainuoja 12,45 m. – 11 knd. dol. (Knd. doleris gerokai “smuko” banke gaunant už 1 dol. tik 1 m. ir 13 pf).

Lipdėje įrašyta “Herkunft (kilmė) Litauen”. Grybų importu rūpinasi “Frihol” akc. b-vė Buehl miestelyje, netoli Baden-Baden vasarvietės, arti Prancūzijos sienos. Manoma, kad eksporto-importo b-vė lietuviškas voveraites siunčia ir Prancūzijoje, bei į kitus Europos kraštus. Kitose krautuvėse prie krepšių lipdžių nėra, tik ant sienos prisegtos “LIT” raidės.

Antrojoje pasaulio lietuvių dainų šventėje į Vilniaus Žalgirio stadioną suplūdo minios žiūrovų, tūkstančiai šokėjų ir daug vadovų Nuotr. ELTOS

Gilia senove dvelkianti Etiopija

Su būreliu kanadiečių aplankė Afrikos šalį, pilną istorinių įdomybių ir dabarties varguolių

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Saulė stipriai kaitinant, pasilipam po obeliskų parką. Vaikščiojame nuo aukščiausio obelisko prie žemesnių, stebėdami dailiai iškalstus granito ornamentus iki pat viršaus. Nuostabą kelia ne tik obeliskų dydis, bet ir jų atgabenimas. Kaip visa tai buvo atlikta, niekas nežino.

Didžiajame obeliske, apačioje, iš trijų šonų yra iškaltas durų formos įėjimas, bet tai tik ornamentas. O nuvirtęs gulintis žemėje obeliskas turi iškaltas išraižytas tik dvi duris priekyje ir užpakalinėje obelisko dalyje. Dury su tikroviškai išraižytos granitės, kad, rodos, tik siek ranka, atidaryk ir pateksi į vidų.

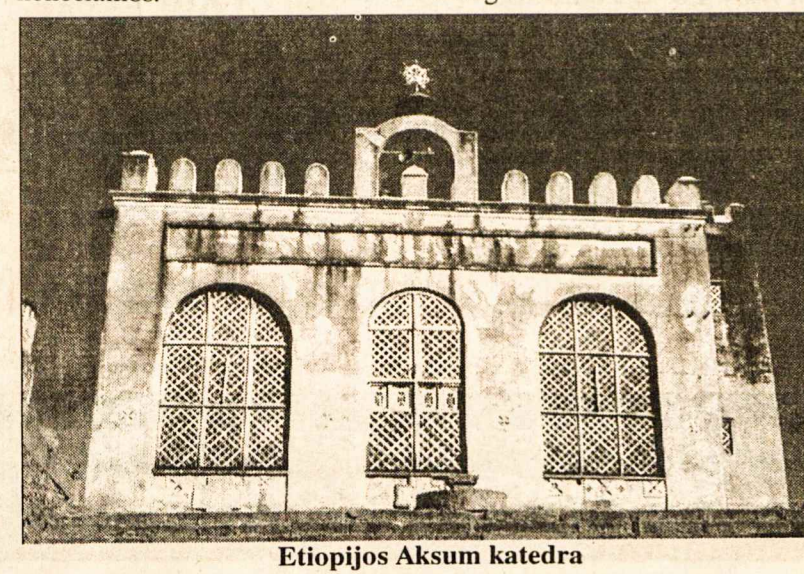
Įdomus ir juodo akmens plokščias, lygus keturkampis, gulintis žemėje, be jokių ženklų. Jis yra šiek tiek pakilęs virš žemės ir užima kelių kapų plotą. Manoma, kad tai buvęs mauzoliejus.

Pačiame Aksum mieste yra ir daugiau tos senovės imperijos liekanų – tai rūmų sienų likučiai, įvairios kolonos ir akmenys su įrašais. Vienas toks akmuo apie dviejų metrų aukščio ir metro pločio turi iškaltus įrašus trimis kalbomis: geez (senovės etiopiečių), sabos ir graikų. Tai IV š. palikimas, kai Aksum buvo savo civilizacijos viršūnėje, valdant garsiam imperatoriui Ezana. Akmeninis įrašas prasideda: “Ezana, Aksum ir Jemen karalius, Raidan, Etiopija, Saba karalius, sūnus Dievo...”

Apvaikščioję parką, padarę nuotraukas vyksta į Aksum

archeologinį muziejų, kuris yra labai turtingas įvairiomis iškastinėmis, nes Aksum buvo imperijos sostinė, palikusi daug tos istorijos liekanų. Iškastos gražios sutvarkytos, sudėtos po stiklais. Tai keramikos puodų šukės, granito plokštės su iškaltais įrašais. Taipgi bronzos, sidabro ir aukso piniagai iš III š., kai Aksum imperija kaldino savo pinigų.

Iš muziejaus atvykstam prie Zion Marion katedros. Prie jos sienos spintoje saugomos Etiopijos karalių karūnos. Atėjęs vienuolis atrankina spintos duris ir atidaręs parodo čia sudėtas karūnas. Jų yra penkios, papuoštos brangiais akmenimis, auksinis kryžius. Mums leidžia padaryti nuotraukas, bet pats nesutinka būti fotografuojamas. Vėl uždaro dureles ir spyna užrakina. Nuostabu, kad tos istorinės karūnos taip paprastose spintoje prie katedros sienos lauke stovi niekieno neiečiamos.

Etiopijos Aksum katedra

Marion Zion katedra yra laikoma visų Etiopijos šventovių motina (visame krašte yra 22,000 šventovių ir vienuolynų). Kadangi karalienė Jodit sugriovė originalią katedrą (852-892 m.), tai moterys neleidžiamos į ją įeiti. Šioje katedroje buvo karūnuojami Etiopijos imperatoriai. Tarp daugelio Aksum imperatorių šioje katedroje buvo karūnuotas ir paskutinis imperatorius Haile Selassie 1930 m.

Katedra akmeninė. Į ją įėjant reikia nusiauti batus ir nusiimti kepurę. Pati katedra priklauso teologijos mokyklai, kuri ruošia ortodoksų kunigus. Prieangis ir sienos išpuoštos senovinėmis paveikslais. Viduje ant aukštų kolonų irgi paveiksliai, kurie apdengti, bet mums tuos uždangalus nuima. Viduje galinė dalis yra atskirta. Tai šventų šventčiausia vieta, kur laikomos relikvijos. Leidžiama įeiti tik kunigams.

Prie katedros dabar yra pastatyta nauja šventovė su aukštu varpinės bokštu. Ją pastatė imperatorius Haile Selassie. Tos šventovės atidaryme 1964 m. dalyvavo ir Anglijos karalienė Elzbieta. Tai liudija įmūryta sienoje plokštė. Kol mes apžiūrėjom senąją katedrą, mūsų grupės moteris vadovas nuvedė aprodyti šios naujos šventovės.

Kartu su mumis vaikščioja Etiopijos žmonės – juodaplaukiai, tamsiaodžiai, be negriškų bruožų. Malonūs ir draugiški. Jaunimo ir vaikų daugybė vis sukasi aplink siūlydami ką paduoti ar ranką atkišę prašo pinigų ar ko nors kito. Matyti ir invalidų be kojų, aklių, judančių ant žemų ratukų.

Viešbutis, kuriame apstojom, naujai pastatytas ant kalno su apačioje matomu miestu. Neįprasti patogumai. Vanduo gaunamas tik rytu ir vakare po vieną valandą ir tik šaltas; šilto visai nebuvo. Šviesa degė vakare tik iki 11 v., o dienos metu visai nebuvo. Už tai visuose kambariuose buvo po žvakę ir degtukų.

Krašto vaizdai

Aplankę Etiopijos pirmąją sostinę Aksum, sekančią dieną leidžiamės į kelionę autobusu toliau per Etiopijos kraštą. Aksum miestas yra Etiopijos šiaurėje, visai netoli Eritrėjos pasienio, tad dabar pasukame pietų link. Keliamės 5 v. r. po ankstyvų pusryčių jau riedam.

Kelias, kuriuo važiuojam tik žvyruotas, bet gan geras, nedubetas. Pakelėse akmenuoti apdirbti laukai didesnio ar mažesnio ploto, ištroškę lietaus, nes dabar sausra. Tačiau nedideli medžiai ir krūmai žaliuoja nenuodžiūvę apnešti pakelės dulkmis. Kelyje mažai automobilių.

Matyti daug ožkų, avių, karvių, arklių. Kartais tenka ir sustojus palaukti, kai pasipila banda judančių gyvulių, kurie nenoriai traukiasi iš kelio.

Privaziuojam didelę vietovę Singatą. Tai ne miestas, bet didžiulis kaimas, kurio namai išsistatę abipus kelio. Tik viena ilga gatvė, žvyruota, dulkina. O žmonių tikras skruzdėlynas. Visi eina ta viena gatve pirmyn ir atgal. Vieni namukai mūriniai, kiti mediniai, šiaudiniais stogais, o tvoros iš akmenų suręstos. Žmonės, tiek vyrai tiek moterys, skarom apsisiutę žygiuoja.

Bevažiuodami pakelėje matome paliktus berūdijančius tankų griaučius ir kitus karškus sunkvežimius. Tai buvusio civilinio karo liekanos, primenančios kruviną laikotarpį. Nuvertus imperatorių Haile Selassie oficialiai Etiopiją valdė karių diktatūra, paskelbusi socialistinę Etiopiją. Civilinis karas truko iki 1980 m. Jis nualino neturtingą kraštą, o be to ir nederlius privedė prie bado. Bent keliose pakelės vietose vis matėme to karo paliktus tankus, kurie nenuvilkti riogsojo laukuose.

Vienoje lygumoje matėsi platus laukas kukurūzų, o toliau didžiulė banda besiganančių karvių. Ten pat prie kaimo sunkiame ateinančią procesiją, užimančią visą kelio plotį. Autobusus, pasukę į šalį, sustojau. Žygiuoja kolona po kolonos žmonės su vėliavomis, palmių lapais apsiakę, šokdami ir rėkiantis mojuodami. Vadovas paaiškina, kad tai revoliucijos sukties minėjimas, tad daug žmonių dalyvauja cisenose. Praeina viena kolona ir atrodo, kad jau pasibaigė ciesa, bet pasirodo dar antra ir trečia grupė.

Ūkininko namukas prie Gondor Etiopijoje

Vienoje grupėje atrodė daug mokyklinio amžiaus vaikų, turbūt iš mokyklos. Kitos grupės dainuodamos, mosuodamos rankomis su plačiomis šypsenomis pražygiavo pro mus stovinčius.

Kalnų keliais

9 v.r. pakelėje – sustojimas prie krūmų. Moterys eina į vieną pusę, vyrai į kitą, nes čia niekur nėra tualetų. Reikia kur nors prie medžių sustoti.

Iš tos lygumos įvažiuojam į kalnus su labai aštriais postūliais. Prasideda vaizdinga kelionė su gražiais vaizdais kalnuose. Vingiuojam ir vis leidžiamės žemyn, kol pasiekiam upę ir tiltą per ją.

Upė smarkiai nusekusi, bet dar turi vandens. Mus iš autobuso išlaipina, galime pereiti tiltą antron pusėn. Tačiau kelias labai dulkėtas, tiesiog rūksta po mūsų kojom. Pereinam smėlėtą ruožą ir atsiduriame ant tilto. Tai naujas metalinis pertiestas per upę, nes senoji dideli metalo griaučiai guli šalia vandenys. Tai irgi buvusio civilinio karo

liekana, susprogdintas tiltas primena tą laikotarpį. Čia prie tilto pastatyti namukai jau kitokio stiliaus – šiaudiniai ar mediniai stogai, o jų šonai iš tokių pagaliukų sudėti. Šiaip pakelėje trobelės kugio formos, šiaudais dengtos iki pat žemės. Upės vardas Atavi.

Krikščionybė ir judaizmas

Važiuojant autobusu ilgoje kelionėje vadovas pasakoja šiek tiek apie Etiopijos praeitį. Pasak jo, karalienė Saba atvežė judaizmo religiją ir nuo to laiko ji buvo oficiali religija visame krašte, kol krikščionybė išsiplėtė.

Saliamono atsiųsti žydai su vietiniais tariai gyveno ir Mozės religija įleido šaknis. Pradėta švesti šeštadienį, gyvulių mėsa, kuri buvo draudžiama Senajame Testamente, buvo nevalgojama. Dar ir dabar etiopiečiai nevalgo kiaulienos. Net ir įvedus krikščionybę daugelis tos praktikos tebesilaiko kai kuriose Etiopijos vietose. Daug kur švenčiama ir šeštadienis ir sekmdienis. (Bus daugiau)

Didžiosios sporto šventės Lietuvoje

II-ji Lietuvos tautinė olimpiada (LTO) ir VI-sios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės (PLSŽ)

EDVARDAS ŠULAITIS

Šia vasarą Lietuvoje buvo mažai įvairių reikšmingų renginių, kurie sutraukė tautiečius iš viso pasaulio. Gal daugiau ir plačiau nusikambėjo Pasaulio lietuvių dainų šventės renginiai, išsidriekę bent per 4 dienas (su repeticijomis – visą savaitę).

Kiek mažiau susidomėjimo sulaukė, nors savo reikšmę irgi vertinę renginiai – LTO ir PLSŽ. Jeigu PLSŽ vyksta gana dažnai ir jau mums yra gerai pažįstamas sportinis renginys, tai LTO yra mažai girdėtas įvykis, kurio reikėjo laukti net 60 metų.

Tautinė olimpiada

Pirmasis panašus renginys įvyko 1938 m. vasarą Kaune. Tada ji sutraukė sportininkus ne vien tik iš Lietuvos, bet ir iš JAV (24), Latvijos (65), tada lenkų okupuoto Vilniaus krašto (24), D. Britanijos (9), Brazilijos (3).

Tada buvo numatyta antrąją panašią sporto šventę surengti po penkerių metų, tačiau pasikeitus politinei situacijai reikėjo laukti net 60 metų. Ir tik 1998 m. vasarą ją nutarta rengti kartu su PLSŽ, kurios, beje, buvo pradėtos Kanadoje 1978 m., per JAV, Australiją, 1991-aisiais atėjo pirmą kartą į Lietuvą (šių metų žaidynės jau buvo trečiosios iš eilės tėvynėje).

Praėjusios vasaros sportiniai renginiai Lietuvoje buvo pradėti birželio 20 d. LTO vyko iki to mėnesio 30-sios ir antroje pusėje – PLSŽ Dariaus ir Girėno stadione

Kaune o uždarymas – Vilniaus baleto ir operos teatre.

LTO programoje buvo 14 sporto šakų: baidarių, bokso, buriavimo, dviračių lenktynių, džiudo, vyrų futbolo, graikų-romėnų imtynių, irklavimo, krepšinio, lengv. atletikos, plaukimo, rankinio, sunkiosios atletikos, žirgų sporto varžybos.

Rekordai ir medaliai Š. Amerikos lietuviams

LTO dalyvių dauguma buvo iš Lietuvos, tačiau joje varžėsi ir gerieji užsienio lietuviai sportininkai. JAV lietuviai iškovojo 6 medalius (3 aukso, 1 sidabro ir 2 bronzos), o Kanados lietuviai sportininkai 3 medalius (po vieną visų spalvų). Iš viso čia buvo išdalinta 726 medaliai: 237 – aukso, 236 – sidabro ir 253 – bronzos. Daugiausia apdovanojimų – 212 susilaukė Kauno miesto sportininkai; nelabai toli nuo jų atsiliko Vilniaus atstovai (168 medaliai).

Iš pavienių užsienio lietuvių sportininkų labiausiai pasižymėjo JAV ieties rekordininkas bei čempionas ieties metikas Tomas Pukštys, bėgikas Tomas Motiejūnas ir paukikė iš Kanados Rebeka Jotaitė, laimėjusi 400 m. plaukimą laisvu stiliumi.

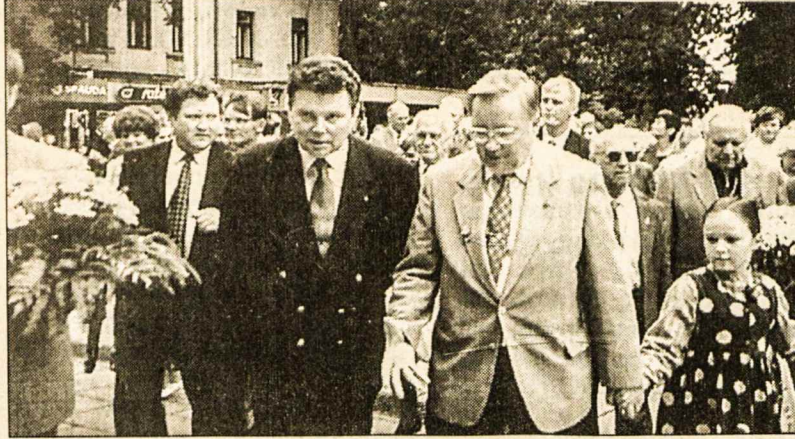
Lengv. atletikos varžybose buvo pasiekti net 28 tautinės olimpiados rekordai, o plaukime – 24.

Žaidynių programa

Šiose žaidynėse buvo varžomasi 17-je sporto šakų: badmintone, biliarde, buriavime, dviračių sporte (BMX kroso varžybose), estafeti-

Žymieji Lietuvos sporto veteranai 1998 m. birželio 27 d. įvykusio susitikimo metu su kardinolu VINCENTU SLADKEVIČIUMI Kaune. Rugsėjio 20 d. kardinolas paminėjo savo 78-įjį gimtadienį. Nuotr. Ed. Šulaičio

Sportininkų parado Kaune dalyviai birželio 27 d. einant prie Vytauto Didžiojo paminklo. Priekyje LTOK pirm. ARTŪRAS POVILIŪNAS ir seimo pirm. VYTAUTAS LANDSBERGIS. Nuotr. Ed. Šulaičio

niame bėgime, kaliautojų sporte, kėglioose, krepšinyje, orientavimosi sporte, plaukime, regbije, sportiniuose šokiuose, sportinėje žūklėje, stalo tenise, šachmatuose, tenise, tinklinyje.

Pačios varžybos vyko aštuoniuose Lietuvos miestuose ir rajonuose. Rungtyniavo gana didelis būrys tautiečių iš užsienio valstybių. Daugiausia jų atvyko iš Rusijos – 175, Latvijos – 119, JAV – 96, Kanados – 66, Lenkijos – 53, Australijos – 44, Gudijos – 34.

Kai kuriose sporto šakose buvo rungtniaujama įvairiose amžiaus grupėse nuo pačių jauniausiųjų iki seniausiųjų (pvz. stalo tenise varžėsi žaidėjai per 80 metų amžiaus).

Apdovanojimų tarpe buvo gana daug ir užsienio lietuvių sportininkų, ypač vyreniojo amžiaus grupėse. Žaidimo lygiu bei rezultatais retas iš jų pasižymėjo. Pagrindinis dėmesys PLSŽ buvo kreipiamas ne į pasiekimų kokybę, bet į dalyvių skaičių, ypač iš užsienio.

Daug kitų renginių

Man teko dalyvauti daugelyje

varžybų ir jas stebėti iš arti. Tačiau ne vien sportinės varžybos buvo įdomios. Atmintina liko didžiulė abiejų šių renginių bendra šventė birželio 27 d. Kaune, kurioje prasmingą kalbą pasakė prezidentas Valdas Adamkus, dar neseniai pats buvęs aktyvių sporto darbuotojų eilėse.

Prieš programą Dariaus – Girėno stadione buvo paroduojama Kauno miesto gatvėmis, po iškilmių Karo muziejaus sodelyje.

Tą pačią dieną įvyko ir Lietuvos sporto veteranų pagerbimas Kauno Sporto muziejuje. Ten buvo pagerbti ir svečiai iš užsienio: Vytautas Grybauskas, Vladas Adamavičius, Gasparas Kazlauskas, Kęstutis Čerkeliūnas (tik jų ten teko sutikti). Iš Sporto muziejaus šimtinė žymiųjų Lietuvos sporto veteranų ėjo prie Maironio paminklo bendrai nuotraukai (jau išleistas atvirukas su šiais asmenimis).

Išpūdingas buvo ir šių veteranų vizitas pas kardinolą Vincentą Sladkevičių, kuris išskėlė didelę

Negąsdinkim savęs - vėliavas aukštyn!

Atsiliepiant į J. Vitėno straipsnį apie Lietuvos kelią į Šiaurės Atlanto sąjungą "TŽ" 1998 m. 29 nr.

ERVINAS PETERAITIS, Evanston, IL

Paskutinės apklausos duomenimis už stojimą į ŠAS (NATO) pasisakė 54% Lietuvos gyventojų. Gal ir mažoka, tačiau, žinodami, kad Lietuvoje yra 20% kitakalbių, tai tie 54% iškyla kaip tikroji prasmė, o jei pagalvosime apie nuosimčius žmonius, iš vis nežinančių nei apie ŠAS, nei apie Europos sąjungą, žinančių tik apie savo daržo pupas, galima teigti, kad 54% iškyla ypač svarią prasmę, išbraukiančią iš dienotvarkės net referendumo būtinybę.

Nežinau apie pasaulio lietuvių nuomonę šiuo klausimu, tačiau drįstu teigti, kad sovietmečiu buvo plačiai paplitusi grupelė naivuolių, labai palankiai vertinusių Lietuvos raudonąją okupaciją. Tokių "patriotų", aišku, buvo labai mažas skaičius, tai neįmanoma juos ir lygiuotis. Neįmanoma dėl jų neigime, kad stojimą į ŠAS "vieningai remia ir viso pasaulio lietuviai".

J.V. teigia, kad Lietuvos prezidentūros ir vyriausybės atstovai dėl stojimo į ŠAS negali kitaip kalbėti, nes "kitokios nuomonės reiškimas būtų jiems galėjęs pasibaigti grįžimu namo, kaip tai atsitiko vienam buvusiam Lietuvos ambasadoriui Londone".

Juk ambasadoriaus atšaukimas iš Londono nėra per nago juodumą nėra susijęs su Lietuvos stojimu į ŠAS! Lietuvos ambasadorius Londone, sužinojęs apie Adolfo Šlezevičiaus, buvusio LDDP vyriausybės ministro pirmininko sučiavinimą,

sporto reikšmę pavienių žmonių ir tautos gyvenime. Asmeniškai spausdamas kiekvienam ranką, kardinolas nepagailėjo gražių padrašinamųjų žodžių, palinkėjo sėkmės bei sveikatos, o pabaigoje suteikė palaiminimą.

Atrodo, kad tėvynėje sportas yra dėmesio centre. Ypač maloniai nuteikia matytos Šarūno Marčiulionio ir Arvydo Sabonio vaikų krepšinio mokyklos, kurios augina gražią pamainą Lietuvos krepšinio komandoms. Apie kitas sporto aprašas parašysiu sekantį kartą.

LAIB (Lietuvos akcinio-inovacinio banko) likvidavime, pareiškė:

– Man gėda atstovauti valstybei, kurios Ministeris pirmininkas užsiiminėja sučiavinimu...

Tai ir pakako prezidentui A. Brazauskui nubauti ambasadorių – atšaukti iš Londono. Tai prie ko čia ŠAS, prie ko čia priverstinis nuomonės reiškimas?!

J.V. palankiai vertina kai kurių Kanados politinių veikėjų abejones, Lietuvai veržiantis į ŠAS. Atseit, jų požiūris "realistesnis" nei Lietuvos politikų.

O mano patirtimi bei įsitikinimu, eilinio Lietuvos piliečio, Kanados kai kurių politikų "realistesnis žiūrėjimas" tėra nerimą keliantis naivumas, nežinojimas paprasčiausios tiesos, kuri Lietuvai buvo per daug tragiška.

Juk nė viena valstybė per visą Lietuvos istoriją nepadarė Lietuvai žalos tiek, kiek okupacijos laikotarpis, brutaliai apgaule primestas SSRS! Deja, dar ir dabar pilna Rusijoje žirnovskių, ir žiuganovų, leninų ir stalinų, dedančių viltis į naujuosius sniečkus, paleckius...

O Rusijos keršijimas, Lietuvai įstojus į ŠAS, tampa niekam vertu. Kad ir kokių keršto iškančių avantiūristų beatsirastų, abejoju, kad taip lengvai spjautų į viską, kas tik susieta su ŠAS.

Juk ne vien Lietuva veržiasi į ŠAS. Neįmanoma Čekijoje, Vengrijoje, Slovėnijoje, pagaliau bet kurioje šalyje, siekiančioje to paties, ko ir mes, sėdi nerealiai mąstantys politikai?

Ar Rusija išdrįs elgtis taip, lyg būtų 1940 metai? Ar rastų sąjungininkų savo užmačiom? Sunku patikėti, kad atsirastų naujų Ribbentropų. Sunku patikėti ir tuo, kad Lietuvos vyriausybė būtų tokia naivi pavojaus akivaizdoje, kaip 1940 metais...

Sunku patikėti ir tuo, kad Lietuvoje atsirastų demokratiškai rinktų žmonių tarpe veikėjų, siekiančių parvežti "saulę iš rytų"...

Stebina teiginys, esą Lietuvai įstojus į ŠAS, jos "ribos sutaptų su Rusijos sieną", antra, keistokas karo tarp SSRS ir

Suomijos vadinamojo "žiemos karo" interpretavimas.

Neskubėkime amžiams įteisingai okupuotos Karaliaučiaus srities – Prūsijos, Mažosios Lietuvos – Rusijai. Netikėtina, kai tamsiausios Rusijos gaivalas apie šį kraštą teigia, esą tai "nuo amžių glūdumos čia rusų žemės..."

Apie Suomijos – SSRS karą, J.V. sako: "Tiesa, suomių pasipriešino, bet kapituliavo ir neteko dalies teritorijos".

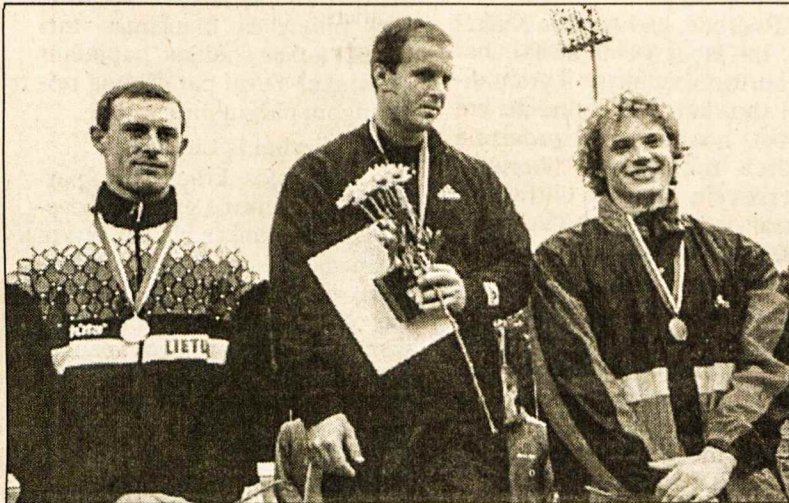
Tuometinė SSRS užpuolė Suomiją, tikėdamasi, jog sustvarkys su šia nykštuke per kelių dienų, pakeis Suomijos vyriausybę nauja, jau Maskvoje suformuota, vadovaujama Kingisepo, laukiančio Suomijos pralaimėjimo. Aišku, Kingisepas su savo vyriausybe, atvežtas iš Maskvos, tuoj būtų prašęs prisiglausti, įsilieti į SSRS sudėtį, kartu su visa Suomija, jos žmonėms, miškais ir ežerais...

Bet Stalino SSRS gėdai, per trumpą laiką šiam žiemos kare "nenugalimoji Raudonoji armija" palaidojo, prarado apie milijoną savo karių... Kad neprarastų ir kito milijono, SSRS tuoj pat pasiūlė sudaryti taikos paliaubas. Tad apie kokią Suomijos kapituliaciją čia galima kalbėti!

Lietuva, stodama į ŠAS, garbingai siekia šio tikslo. Todėl truputį keista skaityti, jog kažkam tai sukelia požiūrį, esą šis siekimas "...rodo nepasitikėjimą savimi, savivarbos stoką". Tad apie kokią tautos savivarbą gali kalbėti norvegai, vokiečiai, danai, anglai ar prancūzai, esantys šioje organizacijoje ištiesus dešimtmečius?!

Ar blogai, kad diena iš dienos Lietuva vykdo įsipareigojimus šiai galingai organizacijai, modernizuodama savo ginkluotąsias pajėgas, priartindama armijos struktūras, vadovavimą prie ŠAS lygio?

Gamta nemėgsta tuštumos. Itakos sferos buvo, yra ir bus. Vengimas eiti į ŠAS, trypčiojimas besizvalgant į rytus, nežinia ko ieškojimas, kalbos apie neutralumą tebus ženklas, kad Lietuva ar bet kuri kita valstybė, panašiai besielgianti, bijo savo šešėlio.

JAV rekordininkas ir čempionas ieties metime TOMAS PUKŠTYS ant laimėtojų pakopos LTO varžybose Kaune. Šalia jo kitų dviejų spalvų medalių laimėtojai – ARŪNAS JURKŠAS ir KESTAS CELIEŠIUS

Come Say "LABAS" To Lithuania

Then say "Labas" to all the incredible sights and sounds. Come and discover Lithuania this fall with the convenience of:

- Finnair non-stop flights from Toronto via Helsinki to Vilnius
- Twice weekly
- From May 23 to September 9
- Every Wednesday and Saturday
- With early arrivals

Finnair also flies daily, year round, between New York and Helsinki. So drop by and say "Labas"!!

VILNIUS

CALL FOR OUR LOW FARES

Norvista
FINNAIR 75
Time flies

WE ARE FINNAIR. YOUR GATEWAY TO THE WORLD

Finnair is a partner in Aeroplan. Some restrictions do apply. Applicable airport taxes not included. Children's fares available.

Contact your travel agent or call Norvista Tours at 416•222•0203 or 1•800•461•8651

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Grįždamas iš Vašingtone surengto "Smithsonian Institution" folklorinio festivalio, kuriame dalyvavo ir Lietuva, min. Saulius Šaltenis sustojo Čikagoje, kur 1998.VI.28 susitiko su lietuvių visuomene Jaunimo centre. Šį susitikimą suruošė JAV LB kultūros taryba. Josios pirm. Marija Remienė pasveikino ministrą bei svečius ir pakvietė gen. kons. Giedrį Apuoką supažindinti su svečiu.

Min. S. Šaltenis savo trumpoje kalboje paminėjo birželio 27 pasirašytą pirmąjį Lietuvos-Amerikos valstybių tarpusavio kultūros paveldo aprangos dokumentą – deklaraciją, kurioje pasizadama bendromis jėgomis saugoti savo kultūros paveldą.

Kalbėdamas apie Lietuvą, min. S. Šaltenis sakė: gyvenimas Lietuvoje normalėja ir valstybė stojasi ant kojų. Lietuvoje vyksta intensyvus kultūrinis gyvenimas. Esą daroma visa, kad Vilnius ir Lietuva taptų tarptautiniu Rytų Europos kultūros centru. "Mūsų uždavinys – skleisti kultūrą į kitas šalis ir parodyti, ką turime, nes kultūra yra geriausias ambasadorius".

Min. S. Šaltenis sakė atvažiuojo čia susitikti su lietuviams ir išgirsti apie jų rūpesčius. Lietuva gali ir turi padėti išaugoti lietuvių bendruomenę įtaką JAV-se. Jo manymu reikia kultūros atšakės JAV-se. Tinkamiausia vieta – Niujorkas. Tokių kultūros atstovų bus ir kitoje šalyje. Kitų metų rudenį planuojama surengti Niujorke lietuvių meno dienas: dailės, muzikos, teatro festivalius, išvesti geriausius liet. literatūros pavyzdžius ir pristatyti amerikiečių visuomenei. Visa tai, kas vykdo Vašingtone, kur dalyvavo lietuviškas kaimas, buvo puikus, reikšmingas renginys. Taip amerikiečiai galėjo daugiau sužinoti apie Lietuvą. Todėl panašius renginius reikėtų ruošti ir ateityje.

Jaunimo centre Čikagoje 1998.VI.28. Iš k.: M. Remienė, E. Juodvalkė, min. S. Šaltenis, B. Jasaitienė ir gen. kons. G. Apuokas Ntr. Z. Degučio

Palaimos šviesa

O tyli, paslaptinga būtie,
Amžinumo žvaigždynus pabėrus,
Kuo mes, žmonės, šioj žemėj kalči,
Kad, dar laimės taurės neišgėrę,
Jau išeinam? O kur - nebežinom
Nes į žemę atgal negrąžina.

Kokia tu, Amžinybe, esi,
Kaip suiksi mane nuodėminga?
Ten vien atlišo žiedlapias sniega -
Ten juk žeri Palaima šviesi,
O būtie, paslaptim nuberta,
Argi aš Amžinybės verta?

Janina Marcinkevičienė, Lietuva

Širdies vaivorykštė

Aš vasaros spalvas rinkau
tarsi nektarą
ir į širdį dėčiau - avilin:
bučiavau rugiagėlės žydumą,
žemuogių raudonus lašelius
ant lieknutės smilgos vėtrau,
sajom sėmiau lubinų geltonį,
maujavau vėduoklėmis paparčio.

Pamačiau - vaivorykštė sutvisko,
iš širdies aukštyr lanku pakilus,
kad kiti spalvom pasigerėtų,
kad pažvelgę taptų geresni..

Atsiųsta paminėti

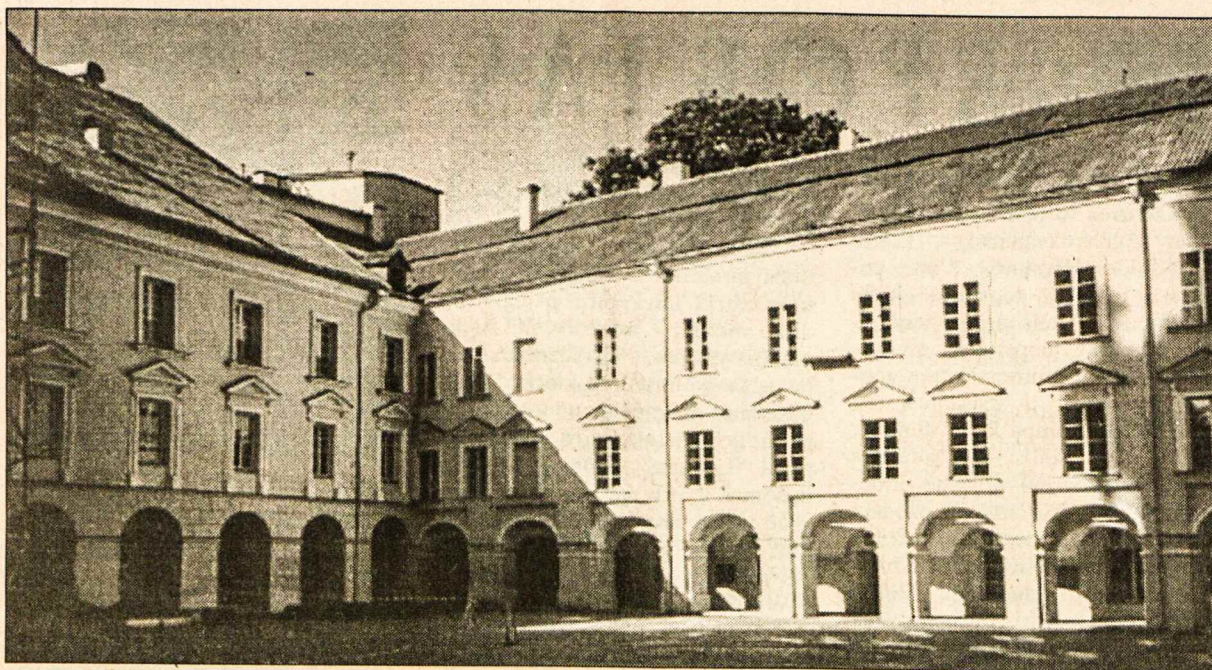
Kun. N. Norkūnas REŠKUTĖ-
NŲ PARAPLIJOS ISTORIJA, 120
psl. ir viršeliai. Gausiai nuotraukomis iliustruotas J. Vercinickiaus leidyklos "Voruta" leidinys. Red. Gr. Mikailionienė, spausdino AB "Spauda", Vilniuje. Tiražas 1000 egz. Kaina sustartinė.

Algimantas Taškūnas, NEREIKALINGŲ SVETIMŽODŽIŲ RINKINYS. Su Kev Bailey piešiniais. Išleido Lietuvos studijų sambūris Tasmanijos universitete. Sandy Bay, Tas., Australija, 1998 m., 64 psl. Šiame leidinyje sutelkti ne tikai be reikalo vartojami svetimžodžiai, bet ir jų lietuviški atitikmenys. Jis ypač naudingas spaudos žmonėms, kalbėjosiams, pamokslininkams, mokytojams išsiviejoje ir Lietuvoje. Kaina – 5 doleriai, su persiuntimu – 7 doleriai. Adresas: LSS, Post Office Box 777, Sandy Bay, Tas. 7006, Australia.

METMENYS, 1998, 74. Žurnalas, išeinantis dukart per metus. Redaguoja Violeta Kelertienė ir Rimvydas Šilbajoris. Metinė prenumerata – \$15.00, paskiro numerio – \$8.00. Administracija: Marija Paškevičienė, 306 55" Place, Downers Grove, IL, 60516, USA.

Baltic Studies Indexes, 1970-1997, žurnalo anglų kalba temų turinys, 114 psl. ir viršeliai. Sudarė Laurence Kitching. Žurnalo red. Saulius Suziedelis, P.O. Box 12002, Millersville University, Millersville, PA, 17551-1302, USA.

Į Laisvę, nr. 127(164), 1998 m., žurnalas, leidžiamas Lietuviški studijų centro Čikagoje, 72 psl. ir viršeliai. Red. J. Baužys, 9240 Cliffside Ln., Orland Park, IL, 60462-7790, USA. Administracija: J. Prakapas, 14 Thelma Dr., Bakersfield, CA, 93305, USA. Metinė prenumerata \$10 (JAV).

Didžiausio ir seniausio Lietuvos universiteto pagrindiniai rūmai Vilniuje

Nuotr. V. Kukoraičio

Lietuvos architektūros klystkeliai

Juos atskleidžiantiems grasinama įvairiomis bausmėmis

DR. MARTYNAS PURVINAS
ARCHIT. MARIJA PURVINIENĖ

Pasaulio Mažosios Lietuvos fondas 1998 m. Dr. Vydūno premiją paskyrė mums už veikalą "Mažosios Lietuvos architektūra". Tame mūsų darbe nagrinėtos ne vien to krašto vertybės, kurių teliko menkos nuolaužos. Mažosios Lietuvos naikinimo metais ryškiausiai atskleidė sovietinio režimo tikslai ir veiklos būdai. Iš to krašto ištūmus senus gyventojus, beveik neliko kam pasipriešinti visuotiniam griovimui. Tuo tarpu Didžiojoje Lietuvoje uolus kolaborantas kartais pagailėdavo savo gimtinės, kai ką padėdavo giminėms, pažįstamiems ar tiesiog kitiems davejams. Taip buvo išgelbėtos kai kurios sodybos ar pastatai, užtarianti savyjū. To beveik nebūta Mažojoje Lietuvoje, kur atsiskleidė sovietinė architektūros grėsminga veikla.

Apie okupacinio režimo architektūros paskirtį, sovietmečiu padarytą žalą Lietuvai ir šiandien nedaug kas žino – kur kas mažiau nei apie išgarsintą KGB.

Ypatina architektūros vaidmenį totalistinio režimo mechanizme lėmė pačios sovietinės santvarkos savybės. Toje centralizuotoje ir griežtai valdomoje sistemoje architektūra atlikdavo ir administracines, netgi represines funkcijas. Pagal anuometinės valdžios direktyvas (išdėstytas tik žodžiais ir skaitmenimis) architektūrinio projekto uždavinys – parengti konkretų planą gyvenviečių, regionų ir viso krašto sovietiniam pertvarkymui. Taip buvo įgyvendinami Lietuvos sovietizacijos planai.

Beje, anuometinės projektavimo sistemos darbuotojų dalis ne vien paklusniai įgyvendindavo okupacinio režimo nuorodas, bet ir savo iniciatyva jas papildydavo (pvz. naikinamos šventovės vietoje siūlydami statyti ūkinis pastatus ar pan.). Tuo pasižymėjo siekiantys tuometinių privilegijų, bandantys kopti karjeros laiptais.

Tos epochos architektūrų galimybės ir bendrą sovietinės Lietuvos architektūros kryptį vaizdina, galbūt atskleidžia anuomet garsaus architekto darbų sąrašas: paminklas sovietiniam veikėjams kapinių vietoje, Santuokų rūmai kitų su naikintų kapinių vietoje, trečioje kapinėse perdirbtą koplyčią (paverčiant ją pasilinksminimo vieta), senamiestyje pastatytas paminklas, pažėdijantis istorinę terpę ir t.t. Tad sovietmečio architektūra buvo veiksmingas totalistinio režimo įrankis, padėjęs išklibinti tradicines moralės pamatus, naikinti kultūros paveldą, kaip okupaciniam režimui pavojingą dalyką.

Anuometinė architektūra veikė ne vien kaip stiprus organizacinis svertas. Ekonominio požiūriu architektūrinio projektavimo sistemos sprendimai lėmė didžiulių lėšų ir materialinių išteklių vienokį ar kitokį panaudojimą. Architektai įvairiais būdais dalyvavo sovietiniame materialinių gėrybių skirstyme (rengdami pačius projektus, kaip administracijos atstovai duodami leidimus statyboms ir pan.)

Silpstant sovietinei sistemai ir tiesioginei Maskvos kontrolei, vietos apskručiuams atsivėrė didesnės galimybės savo ar dosnių prašytojų naudai šį tą "sukombinuoti" – kad ir sklypus deficitoriniame Lietuvos pajūryje. Tokiems buvo patogus dangstytis "mokslineis" sprendimais ar mokslineis vardais bei skambiais titulais.

Ideologinių požiūriu architektūriniai projektai vykdė ideologines-politines nuorodas. Pagal architektūrų projektus buvo įgyvendinama visos sovietinės imperijos erdvės vienodinimo programa, buvo kuriami propagandiniai sovietinių miestų pavidalai, turėję atitinkamai aukšti laudai. Prireikus sovietiniai architektai įvairiais būdais kovodavo su ideologiškai kenksmingomis "buržuazinėmis atgyvenomis" – darydavo šventoves, jų altoriuose įrengdami viešuosius tualetus ir pan. Pavojingus praeities simbolius uolūs architektai bent pridengdavo – kaip, pvz. Kaune reginį į Priskelimo šventovę arch. V. Stauskas ir kt. pridengė nykiu Pramproje bokštu (kad iš Laisvės alėjos ateinant į ritualinę sovietinių parodų aikštę su Lenino paminklu nesimatytų Lietuvos nepriklausomybės simbolio).

Dėl tokių priežasčių architektūra užėmė išskirtinę vietą sovietinėje santvarkoje. Todėl architektūros negalima tiesiogiai gretinti su kitomis veiklos sritimis (mokslo, menu ir pan.). Tai buvo kompleksinė veikla, totalistinėje sistemoje įgavusi ypatingų galių. Architektūra anuomet buvo veiksminga okupacinio režimo atrama, padėjusi niveliuoti krašto regioninius ir etnokultūrinius savitumus.

Toks svarbus baras atitinkamai globojamas. Antai daugelį metų Lietuvos architektų sąjungoje darbuosiu pats D. Todesas – ligot buvęs NKVD Tarybos skyriaus viršininkas. Reikiama linkme buvo auklėjama jaunoji karta. Atitinkamai diktuota ir architektūrologijai. Taip buvo nespausdinami straipsniai apie šventovių architektūros tyrimus. Oficialios linijos kiek neatitikę darbai būdavo sužlugdomi. Žymiausi architektūros paveldo ty-

rėjai K. Čerbulėnas, V. Jukštas taip ir mirė palaužti ilgamečių konfliktų ir nuoskaudų, nesulaukę aukštesnių mokslinių laipsnių ir vardų, savo mokslinių veiklų spausdinimo.

Tuomet valdžia veikė ne vien rimbui, bet ir meduoliu. Dešimties propagandinių straipsnių gyrė, atseit, pasaulyje neregėtos sovietinės architektūros laimėjimus. Pavyzdžiui, nyki J. Janonio centrinė aikštė Kaune anuomet prilyginta Šv. Morkaus aikštei Venecijoje (atseit, Pramproje bokštą vertintą kaip grakščioji italų Kampanilė, o Miestprojekte dėžė prilygsta net didingiems Dožų rūmams ar puošniajai Šv. Morkaus katedrai).

Patikimieji sovietinės Lietuvos pasiuntiniai paslaugiai keliavo po platųjį pasaulį, tarptautinėse konferencijose demonstruodami spalvingas skaidres su gražiais vaizdeliais – atseit, neginčijamais sovietinės sistemos pranašumo įrodymais. Reikiama kryptimi besidarbavusiems architektams išties galėjo apsaugoti galvos nuo tuometinių pagyrų. Nesunku buvo pasijusti ypatingai nusipelnusiems, beveik pasaulinio masto kūrėjais.

Visa tai mums teko nagrinėti renkant medžiagą "Lietuvos architektūros istorijos" IV tomui "Sovietmečio architektūra". Atsiskleidžiant vis naujais faktams, juos skelbiant spaudoje, ryškėjo vis didesnis pasipriešinimas daugelio nepagėdautinam praeities paslapčių atverimui. Anuometiniai architektūros veikėjai (nuo kurių ir šiandien priklauso didelių medžiaginių gėrybių likimas, leidžiant ar draudžiant ką nors statyti, perdirbti ir pan.) uoliai tesipriešina "nereikalingam viešumui".

"Per daug" žinantys ar "per daug" kalbantys galop susilaukia atitinkamo keršto. Taip po kelių aštresnių straipsnių Lietuvos spaudoje apie machinacijas architektūroje krašto pajūryje 1997 m. rugpjūčio 27 d. susilaukėme samdytų galvažudžių, turėjusių nutildyti "triuksmadarius". Tik laimingai atsitiktinumo dėka – pasirodžius kaimynams, galvažudžiai nespejo pabaigti savo juodo darbo ir pabėgo, palikę sužalotą M. Purviną.

Tiriant tą nusikaltimą, iškilo aiškštėjimų idomių dalykų. Antai dar 1993 m. (kai rinkimus laimėjus neokomunistams skubėta atkeršyti už Sąjūdžio ir Atgimimo metų drąsias kalbas ir veiksmus) Lietuvos architektų sąjungos vad. S. Suskietas dar kelis veikėjus, priėmė idomų nuosprendį mums, – sovietiniu papročiu už akių nieko apie tai nepranešant pasmerkėtiesiems. Tame idomiame rašte trumpai drūtai teigiama, kad mūsų iškeltų sovietmečio blogybių ir atskirų veikėjų machinacijų neverta net svarstyti. Užtat tokių dalykų skelbėjus reikia rūšiai pamokyti, paskiriant dvi bausmes. Visų pirma ramybės drumstėjus reikia pašalinti iš Architektų sąjungos (tas išsismarkavusių ir savo galybė tikinčių veikėjų kerštas buvo tiesiog juokingas – mes ir taip jau daugelį metų nepriklausėme Architektų sąjungai, protestuodami prieš jos proslovietinę veiklą). Antra – nutarta imtis žygių mus nušalinti nuo Lietuvos architektūros istorijos tyrimo, nes mes jos reikiame "neapibūdinsime". Pastarasis sprendimas vėlgi itin sovietinis – tuomet buvo griežtai reikalaujama kiekvieną spausdinimą žodį suderinti su atitinkamomis institucijomis, svarbesniais veikėjais. Tada ir architektūros (kaip ir kitų sričių) istorijos privalejo kuo gražiau apibūdinti režimo ir jo atstovų veiklą.

Anglų kalbos seminaras "Aušros" vidurinėje mokykloje Tauragėje 1998 m. liepos mėnesi. Seminare dalyvavo Tauragės rajono švietimo direktoriai bei vadovai.-ės. Seminaro pavadinimas – C.A.N.D.L.E. (Canadian Dialogue with Lithuanian Education). Seminarui vadovavo Toronto Maironio mokyklos vedėja Giedra Paulionienė (pirmoji iš dešinės)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Naujai išrinktoji Lietuvių rašytojų draugijos valdyba paskirstė pareigoms: Stasė Petersonienė – pirmininkė, Daiva Karužaitė – sekretorė, Stasys Džiugas – išdininkas ir antikvaras, Audra Kubiliūtė-Daulienė – narė angliškai rašantiems, dr. Alfonsas Tyruolis-Sėšplaukis – narys, Nijolė Jankutė-Užbalienė – narė informacijai. Lietuvių rašytojų draugijos adresas: 2534 W. 40th St., Chicago, IL 60632, USA. Tel. 773 847-1693.

XXVI-ji lietuvių fotografų nuotraukų paroda su pagrindine amatų tema įvyko 1997 m. spalio 24-lapkričio 2 d.d. Čikagoje, M. K. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Parodos užbaigti fotomenininko Algimanto Kežio paruošto katalogo tada turbūt nesukubo išleisti Dr. Budrio lietuvių foto archyvas, įsteigtas ir dabar vadovaujamas dr. Mildos Budrienės. Šio didoko formato 180 puslapių leidinio sutiktuvas įvyko tik š.m. kovo 22 d. vakarą Ilinojaus valstijos Stickney vietovėje, fotomenininko Algimanto Kežio "Galerijos" patalpose. Sutiktuvas dalyvavęs žurnalistas E. Šulaitis "Drauge" praneša, kad jose apie šį leidinį kalbėjo jo sudarytojas Algimantas Kežys. Jis supažindino sutiktuvių dalyvių su šios knygos atsiradimo istorija, padėjo prisidėjusiems.

Trečiojoje tarptautinėje dailininkų stovykloje Jurbarko dirbo dvidešimt penki Lietuvos, Danijos, Belgijos, Suomijos, Švedijos, Rumunijos ir Vokietijos dailininkai. Savo sukurtus kūrinius jie ir vėl paliko steigiamai Jurbarko meno galerijai. Jų skulptūros jau papuošė centrinę Jurbarko aikštę. Užsieniečiams dailininkams patinka rami kūrinybė stovykla Jurbarko prie Nemuno. Jie jį atvyksta jau ne pirmą kartą. Kai kurie jau yra darbavęsi ir Panemunės, Raudonės pilių apėdėse, kitose Nemuno pakrantėse. Pernai skulptoriai visus savo darbus paliko Jurbarkui ir jo būsimai meno galerijai.

Lietuvos istorijos institute įvykusiame trečiajame archeologų suvažiavime buvo pagerbtas amžiaus aštuoniadesimptenkmečio sulaukęs archeologas Pranas Kulikauskas. Sniegės Balčiūnaitės pranešimu "Lietuvos aida", suakutvininkas jau ruošia spaudai "Lietuvos archeologijos istoriją". Anksčiau jis yra aprašęs Lietuvos valstybės priešistoriją, parengęs jos akmenų amžiaus studijas. P. Kulikauskas ypač daug darbo yra atidavęs Lietuvos piliakalniams. Pasak žurnalisto S. Balčiūnaitės, jis aprašė dešimties piliakalnių – nuo Nemenčinės iki Kernavės – tyrinėjimų darbus, išleido knygą "Užnemunės piliakalniai", ištyrę Upytės kapyną.

Pasaulio liuanistų bendrijos V-ji mokslinė konferencija "Tarpdisciplininiai ryšiai liuanistikoje" įvyko Vilniuje š.m. liepos 3-4 d.d. Konferencijos programą sudaro keturis skyrius turintys problematikos metmenys. I. "Lituanistika, kaip disciplinų sambūvis: istorija, analogijos, projektai". II. "Lituanistika, kaip tarpdalykinis aspektas Lietuvos humanitariniuose ir socialiniuose moksluose. Ar galima bendra erdvė?" III. "Disciplinų sąartėjimas ir persigrupavimas šiuolaikinėje mokslų epistemoje: teorinės prielaidos, patirtis ir perspektyvos". IV. "Disciplinų dermės kultūros įstaigose – bibliotekose, muziejuose, archyvuose". Adresas: Pasaulio liuanistų bendrija, Ševčenkos 31, Vilnius.

Anuometiniai veikėjai niekaip negali susitaikyti su tuo, kad kas nors išdrįstų kitaip nei sovietmečiu apibūdinti jų veiklą – neapilant pagyromis, neslepant Lietuvai pragaistinių darbų. Tad Lietuvos architektūra tebeleikla viena paskutinių sovietinio režimo tvirtovių Lietuvoje. Antai Lietuvos rašytojai, jau kažin kada nebegiria poemių apie Staliną ar liaupsių kolchozams senuose rašiniuose. Tiesa, rašytojai ir poetai nei tada, nei dabar neskirsto žemės sklypų, neduoda leidimų statyboms – tad realiai Lietuvos gyvenime jie kur kas mažiau lemiantys nei su sovietiniu režimu ar šandienos ekonominėmis bei nusikaltėlių grupuotėmis susiję architektai. Gyvenimo nuosėdėje būnant gal lengviau likti laisvesniais, drąsiau apie praeitį ir dabartį parašantiems.

Muzikologijos prof. Vytautas Landsbergis, kuris taipgi yra ir Lietuvos seimo pirmininkas, lankėsi Kaune. M. K. Čiurlionio galerijos salėje jis supažindino kauniečius su savo naujausia knyga "M. K. Čiurlionis. Žodžio kūryba". Į sutiktuvas gausiai suplauskusiems kauniečiams aiškino, kad jau seniai buvo sumanęs išleisti M. K. Čiurlionio rašytinį palikimą. Mat tai padėtų suprasti M. K. Čiurlionio su dailės susijusią prigimtį, jo tapybos kūrinių kilmę. Ši knyga – jau ketvirtoji prof. Dr. V. Landsbergio M. K. Čiurlionio skirtoje serijoje. Ji paruošta nuo politinio darbo likusiomis poilsio valandomis.

Naujas Danijos ir Lietuvos kvartetas debutinius koncertus Lietuvoje 1997 m. rugsėjo 26-29 d.d. surengė Klaipėdoje, Kaune ir Vilniuje. Naujajai kvartetai sudarę danų fortepjoninės trijulės "Tre musici" nariai – pianistas J. Damgaard, smuikininkas G. Tagmose, violončelė U. Host-Madsen ir Vilniaus muzikos akademijos altistė prof. A. Pšibilskienė, prieš du dešimtmečius gilinusi studijas Kopenhagoje. Koncertuose Lietuvoje skambėjo W. A. Mozarto, R. Schumanno, G. Faure fortepjoniniai kvartetai ir lietuvių Oskaro Balakausko 1974 m. obėjui ir klavesinui parašyto kūrinių "Devyni šaltiniai" nauja versija kvartetui.

Trakų kultūros rūmai surengė dail. Arvydo Každailio dvi parodas. Tai buvo jau aštuntoji jo dekoratyvinės dailės bei lakštinės grafikos kūrinių paroda ir ketvirtoji heraldikos darbų. Pastarajai jis buvo atkūręs Lietuvos šešiolikos miestų herbus, sukūręs apie pusšimtį miestų bei valstybės heraldikos projektų ir jų atnaujinimų. Dailis jų dar nėra oficialiai patvirtinti, tik pateikiami kaip variantai bei idėjos. Parodos lankytojų laukė Vilniaus miesto dailės herbas, bajoriški herbai, daug istorinės medžiagos apie senąją Lietuvos valstybės vėliavą ir herbus. Dail. A. Každailio atkurtų herbų paratėjas yra istorijos dr. Edmundas Rimša.

M. K. Čiurlionio gimnazija Vilniuje jau turi gražią tradiciją. Jos moksleiviai Kalėdų ir Naujųjų metų progomis patys sukuria paratę ir atlieka savo operą. 1997 m. gruodžio 27 d. skambėjo naujausioji dvyliktų abiturientų klasės opera "Vanduoelė". Jos libretui gimnazijos fortepjoninio klasės dvyliktos Mantautas Krukauskas pasirinko H. K. Andersono "Marių karalaitę" motyvus. Dvyliktokai turėjo sudarę savo orkestrėlį, su ištervė diriguotą dvyliktoką Gedo Jurgučio.

"Eglės" galerija Kaune dail. Sofijos Juknienės amžiaus aštuoniadesimtmėję paminėjo apžvalgine jos darbų paroda. Sukaktuvininkė jos Kauno meno mokyklos auklėtinė, studijavusi pas dailininkus P. Kalpoką, S. Užinską, V. Didžioką ir L. Trukį, 1949 m. baigusi monumentalios tapybos fakultetą. Šioje jau dvidešimtojoje jos parodoje lankytojų laukė peizažai, portretai, natūrmortai, sukurti akvarele, sintetinė tempera ir pastele. Dail. S. Juknienės darbų yra įsigiję Lietuvos dailės muziejai, kūrinių rinkėjai Švedijoje, Kanadoje bei kitose šalyse.

Kultūros ministerijoje jau paskelbtos gražiausios pernai išleistos konkurso "Vilnius-98" knygos. Dail. Broniaus Leonavičiaus vadovaujama vertintojų komisija išleidyklai buvo gavusi 130 tokių knygų. Dailininkai, apipavidalinę premijuotas knygas, gavo premijas ir diplomus, o leidyklos ir spausdintojai – tik diplomus. Premijomis buvo įvertinta aštuoniolika knygų. Pirmoji premija buvo paskirta Martyno Vainilačio knygai "Misko monas". Ja apipavidalino dail. Irena Žilivienė, išleido "Meralo" leidykla, išspausdino "Spindulys". Antroji premija teko Vlado Drėmos monografijai "Kanu-tas Ruseckas", apipavidalintai dail. Alfonso Žiliaus. Trečiąją taipgi laimėjo dail. A. Žiliaus apipavidalinta Tomo Transtrierio (Tom Transtrier) knyga "Prisiminimai regi mane". Ja išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, išspausdino "Spindulys". Dar trylia kitų knygų buvo įvertintos tik konkurso diplomais. Dvi premijas už geriausią mokyklinę ir moksline knygą paskyrė Atviros Lietuvos fondas.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.3.25%	Asmeninės paskolas nuo 7.50%
180-364 d. term. ind.3.50%	Sutarties paskolas nuo 7.50%
1 metų term. indėlis3.75%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 6.30%
2 metų term. indėlis4.00%	1 metų 6.30%
3 metų term. indėlis4.25%	2 metų 6.40%
4 metų term. indėlis4.50%	3 metų 6.55%
5 metų term. indėlis5.00%	4 metų 6.65%
1 metų GIC-mėn. palūk.3.75%	5 metų 6.70%
1 metų GIC-met. palūk.4.00%	Su keičiamu nuosimčiu 6.70%
2 metų GIC-met. palūk.4.25%	1, 2, 3 metų 5.65%
3 metų GIC-met. palūk.4.50%	
4 metų GIC-met. palūk.4.75%	
5 metų GIC-met. palūk.5.25%	
RRSP, RRIF ir OHOSP2.75%	
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.4.00%	
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.4.25%	
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.4.50%	
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.4.75%	
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.5.00%	
Taupomąją sąskaitą2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.iki.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

SPORTAS

Kas naujo Europoje?

Lietuvos futbolo rinktinės žaidėjas Valdas Ivanauskas, keletą metų žaidęs Hamburgo klube, patekęs į trenerio nemalonę, buvo "parduotas" Volsburgo vienuoliki. Žmonai nepatikus miestas (Volkswagen) automobilių pramonės miestas) ir ji atsisakiusi ten keltis. Įvyko trumpa krizė šeimoje. Tačiau rasta išeitis: dalį sutarties pinigų Volsburgui atlygino Zalcburgo klubas, kuriame jis žaidžia antrą sezoną. Pirmose Austrijos pirmenybių rungtynėse priešininkas Valdui sulaužė žandikaulį. Volsburgo klubo treneris buvo supykęs ir klausė klubo valdybą, kokioje valstybėje gimęs Valdas. Atsakius Lietuvoje, treneris tuoj pat atšovęs: Vokietijoje jis turi bent asfaltuotus kelius savo automašinai... Vokietis galvoja, kad lietuviai gyvena miškuose.

Aukščiausios Vokietijos futbolo lygos Duisburgo klube atsarginiu vartininku yra Gintaras Staučė. Jis juo liko ir 1998/99 m., nes norvegais iš klubo nepasitraukia, nors buvo numatęs šiemet persikelti į savo tėvynę. Lietuvos metinis atlyginimas siekia apie 150,000 dol.

Rugpjūčio mėn. trečią savaitę Lietuvos vardas plačiai skambėjo sportinėje žiniasklaidoje. Tai nuopelnai mūsų dviratininkų, dalyvaujančių įvairiose pirmenybėse: E. Pučinskaitė pirmavo lenktynėse aplink Prancūziją ("Tour de France"),

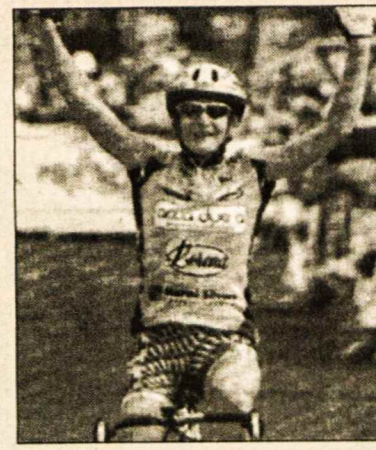
nuo jos neatsiliko J. Polikevičiūtė, Urbonaitė, R. Polikevičiūtė, Švedijoje – D. Žiliūtė.

Prieš Europos lengvosios atletikos pirmenybes vokiečiai pranašavo aštrią kovą tarp pajėgiausių disko metikų – mūsiškio V. Alekso (jis yra prezidento V. Adamkaus asmeninis sargybinis) ir vokiečio Riedl. Visuomet malonu spaudoje skaityti ar radijo bei televizijos žiniuose išgirsti "Litauen" vardą. Jis dažnai įrašomas ir prie latvio sportininko, ypač varžyboms vykstant Prancūzijoje, nes prancūziškai gintarų kraštas rašomas "Lituanie", o Latvija "Lettonie".

Vokietijoje pradėtas futbolo sezonas. Aukščiausioje lygoje staigmenų nebuvo. Žiniasklaidos trenerių bei klubų kapitonų nuomone, dabartinį meistertį – FC Kaiserslautern vienuoliktą ateinančiais metais pakeis FC Bayern klubas.

Iš aukščiausios futbolo lygos "iškritusios" komandos sunkiai kovoja antroje lygoje: Karlsruhe yra paskutinėje vietoje, Kioln – keturiolikta, Bielefeld – devintasis. Antrąją Vokietijos lygą sudaro 18 komandų. Pirmąją "naujokai" SSV Ulm prieš TB Berlyną.

Europos bokse garsėja sunkiasvoriai – ukrainiečiai broliai Vitalis ir Vladimiras Kličko, baigdami susitikimus "k.o." pergalėmis. Amerikiečiai deda daug vilčių į ukrainiečius, norėdami po ilgos pertraukos sunkiasvorių soste vėl matyti baltaveidį. K.B.

EDITA PUČINSKAITĖ "Tour de France" dviračių lenktynių laimėtoja "LA" nuotr.

Lietuvos dviratininkų laimėjimai

Rugpjūčio 11 d. Prancūzijoje prasidėjo daugiadienės moterų "Tour de France" dviračių lenktynės. Šiame dviračių maratone dalyvavo kelios lietuvaitės – Edita Pučinskaitė, Rasa Polikevičiūtė, Zita Urbonaitė ir Jolanta Plikevičiūtė. Po dvilykos tarpsnių ir 1.348 km bendroje suvestinėje lenktynių laimėtoja tapo E. Pučinskaitė. Edita laimėjo pirmą tarpsnį (147,4 km) ir po to visą laiką buvo pirmąjanti. Rasa Polikevičiūtė šio tarpsnio lenktynėse buvo šešta. Jolanta Polikevičiūtė septinto tarpsnio lenktynėse buvo antra ir 11-to tarpsnio lenktynėse – 4-ta. Zita Urbonaitė 11-to tarpsnio lenktynėse buvo 3-čia. E. Pučinskaitė užbaigti šį dviračių maratoną prirėkė 40 val. 42 min. 21 sek. Trijų "Tour de France" laimėtojų italė Fabiana Luperini buvo antra 1:29 val., atsilikusi nuo laimėtojos.

Tarptautinės dviračių sporto sąjogos (UCI) paskelbtame pasaulio geriausių dviratininkų dešimtuose yra trys lietuvaitės. Aukščiausia vieta plento varžybose užima Diana Žiliūtė – šešta su 205 tšk., E. Pučinskaitė septinta su 202 tšk. ir J. Polikevičiūtė dešimta su 181 tšk. Tolimesnes vietas užima Rasa Polikevičiūtė ir Liuda Triabaitė. A. S.

Skautų veikla

Atsteigiama akademikų skautų draugovė Toronto. Psil. M. Leknickas kviečia visus, studijuojančius ar jau baigusius universitetus, kolegas jungtis į šį vienietį. Besidomintys akademine veikla prašomi skambinti tel. 905 844-7000.

Patikslinimas. "TŽ" 19 nr. žinutėje apie metinį "Romuvos" narių susirinkimą paskelbta: "Revizijos k-jos pirm. s. K. Batūra pranešė, kad tikrinant knygas rasta viskas vedama tvarkingai-gerai kompiuterine sistema". Turėjo būti paskelbta, kad knygos nebuvo paruoštos, ir tikrinimas paliktas kitiems metams. F.M.

Ką darome kitiems, atrodo daug; ką kiti daro mums, atrodo niekis. (Pranciškus salezietis)

Ontario universitetai šį rudens labiausiai pakėlė mokesčių už mokslą. Humanitarinių mokslų bakalaureato studentams kainuos 11.3% daugiau negu praėjusiais metais, arba \$3,536. Pridėjus bendrabučio kainą ir kitus mokesčius (išskyrus knygas), mokslo metai kainuos Toronto universitete \$10,761 – \$11,571, o York universitete \$8,546. Naujosios Skotijos universitetų kainų pakėlimai buvo panašūs į Ontario, kitų provincijų – mažesni, o Britų Kolumbija mokslapinių lygį paliko \$2,736. Per paskutinius 5 metus Ontario universitetai pakėlė kainas 71%, o per paskutinį dešimtmetį – net 150%. StatsCan duomenimis.

"Air Canada" pilotai grąsina streiku. Jų užduotis reikalauja geresnių darbo sąlygų ir didesnės algos. Rugsėjo 1 dieną minima streiko pradžia krinta riba, jei paskutiniu momentu pradėtos intensyvios derybos nutrūktų. "Air Canada" aptarnauja visus Kanados miestus ir daug tarptautinių oro linijų. G. K.

Kanados įvykiai

(Atkelia iš 1-mo psl.)
Toronto, o galimai ir visoje Ontarijo provincijoje, kurie pravažiuoja gatvių sankryžas nekreipdami dėmesio į raudonąs judėjimo šviesas, irgi žadama "duoti pipirų". Tik dar nesutariama, kurį pasiūlymą tam įgyvendinti. Pirmas pasiūlymas – suformuoti 80 uniformuotų privačių policininkų motorizuotą dalinį, kuris prižiūrėtų gatvių sankryžas. Toronte yra net 3,600 šviesoforais aprūpintų sankryžų) ir išduotu \$210 pabaudas nusikaltusiems. Antras, pigesnis ir burmistro M. Lastman remiamas, panaudoti kilnojama foto-radarą, kuris kadaise buvo provincijos valdžios atmetamas greičio ribas viršijančių vairuotojų gaudymui. Praeitais metais Toronte 14 žmonių buvo užmušta gatvių sankryžose.

Ontario savivaldybių sąjungos metinis suvažiavimas prasidėjo rugpjūčio 23 dieną Toronte "Royal York" viešbutyje. Jame dalyvauja miestų ir miestelių burmistrai, tarybų nariai ir kiti savivaldybių tarnautojai, iš viso apie 1200 politikų. Tai pakankamai svarus balsas, kurį turėtų išgirsti ir provincijos valdžios žmonės. Pagrindinis keturių dienų posėdžių dienotvarkės punktas – apmokestinimo pasikeitimai ir dėl to susidarę neaiškumai. Pasak Michael Power, šios sąjungos pirmininko, nei mokslo išlaidos neturėtų būti dalimi nuosavybės mokesčių, kurių dydį nustato provincija, o surinkti tenka vietos savivaldybėms: nuosavybės mokesčiai turėtų padengti tik vietinės valdžios paslaugas, kelių taisymą, vandentiekį, kanalizaciją ir šukšlių surinkimą.

"Pasek man pasaką, prašau" – jei vaikai tikrai to nori, paskambinkit telefonu (416)-395-5400 ir jie išgirs pasaką.

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

BVL ELECTRICAL ENGINEERING
Licence E-2392
Taisau senas ir įvedu naujas:
• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
• DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti Vytiui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu
• Centrinės šildymo ir A/C sistemos • Skalavimo mašinas, džiovintuvus
• Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas, viryklas
• Šaldymo sistemos, šaldytuvus
Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronte
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTUJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE
Jeji norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Gavęs "Associate Broker" leidimą, dabar galėsiu dar geriau patarnauti savo tautiečiams. Dėl sąžiningo ir profesinio patarnavimo parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybes prašau skambinti
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937; nešiojamas 416 879-4937; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A9, 100 metrų į rytus nuo Toronto pensininkų klubo "Vilnius Manor".
NEMOKAMAS namų įvertinimas

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
* Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
* Dokumentų vertimą * Išskvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
* Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
* Sąžiningas, rūpestingas patarnavimas ir žemas kainas *
Kreipkitės visomis darbo dienomis
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
AKTYVAI per 109 milijonus dolerių
MOKA:
3.00% už 30-89 dienų term. indėlius
3.25% už 90-179 dienų term. indėlius
3.50% už 180-364 dienų term. indėlius
3.75% už 1 m. term. indėlius
4.00% už 2 m. term. indėlius
4.25% už 3 m. term. indėlius
4.50% už 4 m. term. indėlius
5.00% už 5 m. term. indėlius
3.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
4.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.55% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
4.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
4.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
4.55% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
2.75% už OHOSP (variable rate)
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)
IMA:
už asmenines paskolas nuo7.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų6.30%
2 metų6.40%
3 metų6.55%
4 metų6.65%
5 metų6.70%
su keičiamu nuosimčiu5.65%
Duodame:
- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir - komercinius mortgicijus
Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eilgoje
MasterCard Interac PLUS
Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaukama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.
KASOS VALANDOS
• Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
• Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
• Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

Sutton GROUP
PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel International Ltd **ALGIS MEDELIS**
133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800
KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!
I LIETUVĄ KELIONES paruošiu ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių. Geriausias kainos šiuo metu yra skrendant AIR CANADA ir LIETUVOS AVIALINIJOS bendrai sudarytomis taršomis per Paryžių, Londoną arba Frankfurtą.
Rugsėjo 23 ruošiam 14 dienų kelionę į Prancūziją, Ispaniją ir Portugaliją (ir Lurdas, ir Fatimā!) – \$2590.00
Spalio 9 – 12 dienų į Kaliforniją, Arizoną, Nevadą – \$1750.00
Lapkričio 5 – 12 dienų į Šventąją Žemę – \$1999.00
Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuosiu į jūsų namus.
ALGIS MEDELIS
MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI
Visos paslaugos atskviečiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETISKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Lietuvos generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas prisega Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordina Julijai Sinkienei. Nuotraukoje iš kairės: Emilis Sinkys, Julija Sinkienė ir generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas

Pagerbti didieji labdariai

Julijos ir Emilio Sinkių šeimos dviguba šventė

Julijos ir Emilio Sinkių šeima, gyvenanti Kalifornijos Santa Monikoje prie vandenyno, pažįsta daugelis. Ši šeima ypač plačiai žinoma ir Lietuvoje. Sinkių šeima dėl savo patriotinės veiklos pradėjo garsėti dar pirmaisiais Sąjūdžio metais. Visi prisimename tą laiką, kai jauni Lietuvos vyrai atsisakė tarnauti okupanto armijoje ir slėpėsi ligoninėse, miškuose. Laisvojo pasaulio žiniasklaidai parodžius tų vyrų gaudynes ir kankinimus, nusiaubtas ir kraujais pasruvusias ligonines, Julija ir Emilis pirmieji suprato, kad atėjo lemiama laikas veikti. Tada ir gimė Julijos ir Emilio Sinkių fondas, didžioji pagalba kovojančiai už savo išlaisvinimą Lietuvai. Pačia pirmąja siunta Lietuvai buvo perduota \$50,000.00 dolerių. Šūnus Albertas su žmona Kathryn, pa-veikti žiaurių vaizdų, kai okupantų tankai traukė žmones prie TV bokšto Vilniuje, atnešė į tėvų fondą \$100,000.00 dolerių sumą. Vėliau šūnus Augustinas su žmona Betty irgi prisidėjo su \$100,000.00 dolerių suma. Per Santa Barbaros mieste esančią "Direct Relieve International" bendrovę Sinkių šeimos fondo išsiųstų Lietuvai medicinos įrengimų ir vaistų rinkos kainomis vertė yra per penkis milijonus dolerių. Tai didžiulė dovana Lietuvos vargingiausiems – našlaičiams, ligoniams, invalidams, prieglaudoms, ligoninėms ir net kalėjimams. Fondo vaistai ir įrenginiai ligoninėms ir ligoniams turi būti duodami nemokamai. Kiekvieną kartą p. Sinkiai viešėdami Lietuvoje, palieka didžiules sumas labdarai, kurios net neįrašomos į fondo išlaidas.

Pačiame šios vasaros įkarštyje p. Sinkių gimines ir draugus pasiekė nepaprastai džiugi žinia, kad Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus Sinkių fondo vadovė Juliją apdovanojo didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu. Liepos mėnesio pabaigoje į gražią Sinkių sodybą prie Ramiojo vandenyno pakrantės rinkosi giminės, draugai ir pažįstami, norėdami garbūsios fondo steigėjos pasveikinti dar su viena švente – aukščiausias Lietuvos apdovanojimas sutapo su brangia šeimos sukaktimi. Tą dieną suėjo lygiai 60 metų, kai Julija ir Emilis sukūrė šeimą.

Svečius pastikrinę jaunatviška šypsena spindintys jubilatai. Aprimus pirmiesiems pasikalbėjimams, į susirinkusiųjų būrį kreipėsi vaikaišis Aleksas, dėkodamas visiems atėjusiems pabūti su jais šiais metais seneliais jų laimės dieną. Pakviečiama žodžiu rašytoja Alė Rūta-Arbienė. Ji apžvelgė sukaustuvininkų darbus ir pareiškė: "Sinkių šeimos darbai turi tapti dorumo ir dosnumo legenda ateičiai".

Rašytojos pakviestas Lietuvos generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas prabilo: "Gerbiami jaunuoliai ponai Julija ir Emil, turite maloniją pareigą gražiausioje jūsų šeimos dienoje įteikti Lietuvos prezidento apdovanojimą poniai Julijai". Ir čia pat su valiūkiška šypsena pridūrė, kad gal p. Emiliui ir reiktų kreiptis į tarptautines organizacijas, ieškant teisybės, kodėl jis, vyras, paliktas nuosalyje, bet tuoj pat patarė su moteriškos nesiginčyti ir leisti būti joms valdovėms. Generalinis konsulas Čekanauskas perskaitė prezidento dekretą, kuriuo Julijos ir Emilio Sinkių fondo Lietuvai remti įsteigė ir vadovė Julija Sinkienė apdovanojama Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordinu už pastangas garsinant Lietuvos vardą ir padedant jai integruotis į pasaulio valstybių bendriją.

J. Sinkienė su ašaromis akyse pradėjo savo kalbą: "Dėkui mičiam prezidentui už tokią didelę dovana. Aš niekada nemėgau briliantų, bet šitą pirmą su didžiausia meile ir džiaugsmu. Šito medalio aš nenusi-
pelnau viena. Čia dirbo mano mie-
las vyras Emilis, Albertas ir Kath-
ryn, paaukoję \$100,000 Lietuvai,
Augustinas ir Betty, prisidėję taip

pat su \$100,000.00 dolerių. O visus likusius \$300,000.00 dolerių tai mes sukrūpštėme iš visų kampų. Mes neremiame aukštų valdininkų. Mūsų auka skirta patiems vargingiausiems – vaikams, mokykloms, ligoninėms. Tikime, kad Dievas duos mums sveikatą, ir mes galėsime dar paremti mūsų Tėvynę".

E. Sinkys savo trumpoje kalboje priminė, kad Sinkių šeimos fondas yra skirtas tik socialiniams tikslams – švietimui, medicinai, ligoninėms. Jis prisiminė, kaip suradę Santa Barbaroje "Direct Relieve Int'l" bendrovę, kuri kaupia labdarą pasaulio vargingiems kraštams; kartu su Albinu Markevičiumi ir generaliniu garbės konsulu Vytautu Čekanausku nuvažiavę tą pačią dieną sumokėję už pirmojo talpintuvo pasiuntimą į Lietuvą \$75,000.00 dolerių. Per tą laiką į Lietuvą Sinkių fondas pasiuntė 5 didelius talpintuvus su brangiausia medicinine aparatūra ir vaistais.

Fondas yra prižiūrimas Kalifornijos valstijos įstatymų, vedamos atsisakymo knygos, turi oficialius atstovus Lietuvoje. Vienas jų yra Paulius Bindokas.

Po ilgų plovimų, žodį tarė poetas Bernardas Brazdžionis:

*Išlenkime lig dugno pilną taurę,
Kad nepaskęstų laimė jos dugne.
Pagerbdami kaimynų porą taurių
Su metų sukakties saunia
šiašiasdešimtmetine
Išlenkime lig dugno taurę,
Nors laimė ne tauos dugne.
Nors laimė juk ne milijonus,
jei juos laikai uždaręs seife po raku.
Juk laimė, jeigu juos paleidi tu į žmones
Reikalingiausiems jiems metu.*

*Ne viskas baigta bus čia baigus
Šią iškilmingą pagerbimo puotą.
Tegul daug metų dar neš derlių
sielon mestas daiktas,
Tegul gyvenimo taurė bus
neišgeria,
Gerų darbų daina neišdainuota.*

Sinkių vedybų 60-ties metų su-
kakties proga sveikinimo laišką at-
siuntė JAV prezidentas Bill ir Hil-
lary Clinton, palaiminimą atsiuntė
Šv. Tėvas, linkėjimų raštus atsiuntė
Los Angeles apskritys ir Santa Mo-
nikos miestų merijos, Texas valstijos
gubernatoriaus. Aukšto vyriausy-
binio apdovanojimo proga sveikino
Lietuvos min. pirmininkas Gedimi-
nas Vagnorius, seimo pirmininkas
Vytautas Landsbergis, rašytojas Ka-
zys Saja, daugybė lietuvių išsvijios
organizacijų ir veikėjų.

Iškilmė artėjo į pabaigą. Kai
atėjo laikas atsisveikinti, aš pa-
mačiau ant Julijos rankų šviečias
pūšles. Paklausius, kaip tai atsitiko,
Julija atsakė: "Šiandien rytą atsi-
kėlus pamaciau, kad sodas ir taciai
lapais užkrite. Paėmiau sluotą,
grėblį ir porą valandų vailiau, sakau,
bus nepatogu prieš svečius". Ir man
norėjosi paglostyti tas darbą mylin-
čias rankas, kurios ir dabar išsiil-
gusios veiklos kaip maldos. Tik to-
kios rankos pajėgios kurti, tik to-
kios rankos gali duoti.

Regina Gasparonienė,
Los Angeles

*Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
Fondas
Foundation*
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Baltiečių panašumai ir skirtumai

Norvegų socialinių mokslų institutas paskelbė įdomios statistikos- rašo Rokas M. Tracevskis "The Baltic Times" š.m. liepos 16-22 numeryje

VYTAUTAS P. ZUBAS

Dauguma užsieniečių mano, kad baltiečių kraštai yra glaudus vienetas. Jie nežino, kad tai tik geografinis pavadinimas, kad trys čia gyvenančios tautos skiriasi daugeliu savybių: kalba, religija, istorija, charakteriais, etnine kilme. Net diplomatai ir politikai to nepastebi.

"Norėdami išsiskirti iš kitų baltiečių kraštų, jūs turite parodyti savo sugebėjimus", neseniai Lietuvos politikams kalbėjo Richard Holbrooke, Amerikos nepaprastasis pasiuntinys. Palyginę sociologinių apklausų duomenis, lengvai pastebėsime atskirų kraštų panašumus ir skirtumus. Tokios apžvalgos paprastai pasako daugiau apie kraštą nei oficiali statistika.

Norvegų "Institute of Applied Social Science" (FAFO) surinkta statistika turbūt tiksliausia parodo gyvenimo sąlygas ir padeda užsieniečiui supaprastinti tarp trijų baltiečių kraštų esančius skirtumus ir panašumus. Baltiečių kraštai norvegų institutui nesvetimi: po nepriklausomybės atgavimo institutas jau yra išleidęs penkias knygas apie tuos kraštus.

GYVENTOJAI. Lietuva: 3,700,000 gyventojų, lietuvių – 82.5%, rusų – 7.2%, kitų tautų – 10.3%; Latvija: 2,500,000 gyventojų, latvių – 58.7%, rusų – 29.5%, kitų tautų – 14.4%; Estija: 1,500,000 gyventojų, estų –

66.3%, rusų – 26.9%, kitų tautų 6.8%.

AMŽIAUS TRUKMĖ. Lietuvoje – vyrai 63.1 m., moterys – 75.0%; Estijoje – vyrai 62.5 m., moterys – 73.8 m.; Latvijoje – vyrai 60.7%, moterys – 72.8 m.

SU AUKŠTUOJU MOKSLU. Latvijoje – 16.6%, Estijoje – 15.4%, Lietuvoje – 15.3%.

IŠSISKYRUSIŲ. Lietuvoje – 6.4%, Estijoje – 8.4%, Latvijoje – 11.3%.

PRIVATI NUOSAVYBĖ – gyvena nuosavam name ar bute: Lietuvoje – 36%, Latvijoje – 26%, Estijoje – 23%.

VALSTYBINIAME BUTE: Lietuvoje – 6%, Estijoje – 70%, Latvijoje – 72%.

TURI TELEFONUS: Latvijoje – 63%, Lietuvoje – 54%, Estijoje – 52%.

TURI TELEVIIZIJĄ: Lietuvoje – 93.9%, Estijoje – 92.2%, Latvijoje – 89.0%.

TURI AUTOMOBILIUS: Estijoje – 36.4%, Lietuvoje – 33.7%, Latvijoje – 24.2%.

PRIVATUS VERSLAS: Lietuvoje – 13.2%, Latvijoje – 6.3%, Estijoje – 2.0%.

NUOŠIMČIAI IR DIVIDENDAI: Lietuvoje – 8.0%, Latvijoje – 1.4%, Estijoje – 0.2%.

ALGA IR UŽDARBIS: Estija – 55.7%, Lietuva – 50.3%, Latvija – 46.5%.

Toronto Maironio mokyklos vedėja GIEDRA PAULIONIENĖ (kairėje), viešėdama Lietuvoje, aplankė Rytų kraštuose gyvenančių lietuvių šeimų vaikų mokyklą Vilniuje "Lietuvių namai". Viduryje – mokyklos direktorius A. RUDYS, dešinėje jo talkininkė

Iš tėviškės laiškų

MIELOJI,

Jūsų laiškas pėsčiomis atkelia-
vo pas mane, nepabūgo perbirsti
Atlantą. Išleidote liepos 3, o aš ga-
vau tik liepos 21. Dar niekuomet
taip ilgai nekeliavo. Vokas truputį
įplėštas, reikia manyti, kad tikrintas
vidus, bet svarbu, kad gavau. Net
rankomis suplojau iš džiaugsmo,
kaip vaikas, pamąčiusį jūsų laišką
paštininkės rankose. Ačiū Jums už
tokį mielą ir taip ilgai lauktą laišką,
už sveikinimus vardinėse. Labai nu-
džiuginot. Dėkoju iš visos širdies
(...).

Šūnus liepos 18 nuvežė į Bir-
toną. Ten buvo šventė – Vytauto D.
paminklo atidengimas. Skulptorius
– G. Jokūbonis. Gamtoje pamink-
las geriau atrodo, nei nuotraukoje.

Buvo daug žmonių, kalbėjo rašyto-
jas Justinas Marcinkevičius ir kt.,
susitikau pažįstamų ir jaučiausi
kaip jaunystėje. Buvo smagu ir mie-
la. O rugpjūčio 1 d. šventėme bro-
lio J. 50 metų, taigi visą pusimtį.
Jis už mane vienuoliai jaunesnis.
Irgi buvo miela ir smagu: daina-
vom, net šokom – buvome jauni
jauni... Šventės suteikė džiaugsmo,
pagyvino monotoniškas dienas.(...)

Mano sveikata nekokia. Ka-
muoja aukštas kraujo spaudimas.
Kai nesusinervinu (o tai padaro

mažiausia smulkmena), tai ir krau-
jospūdis būna normalus. Žodžiu,
nebūnu nė vienos dienos be vaistų
nuo to. Tik jų dėka gyvuju ir kar-
tais visai neblogai.

Gegužės mėnuo buvo labai
sunkus. Taip susinervinau, kad net
kojos ištinu. Beveik du mėnesius
nežinojau kas darosi. Tai dar laimė,
kad nepamačiau pati, o tik anūkai
pasakė, kad perlojiško brolio žen-
tas išpovė medžius prie tėvų namų.
Kaštonus, kuriems jau 32 metai,
a.a. tėčio ir kunigo Žvynio sodintas
obelis, a.a. mamos sodintus jazmi-
nus ir gulbiną. Vienu žodžiu, paliko
plyną lauką prieš namus... Ver-
čiau, verčiau neišpasakytai.

Paskambinau broliams – tie
guodė mane, bandė daryti tvarką,
bet juk medžių beliko tik kelmiai.
Dabar kiek apsiraminau, bet visai
nenoriu net važiuoti į Perloją. Tėvų
kapų tai nesugeba aprašyti, sutvar-
kyti, o jų kieme tai savo tvarką pa-
darė. Jau aš su šia žaizda ir toliau
kentėsiu. Kad nors paaiškintų, ko-
dėl tai padarė – ne – šito nesugeba
padaryti nenaudėlis. Taip atsirado
didelė praraja tarp manęs ir jų, ku-
rie tai padarė. Negaliu sau dova-
no-
ti, kad įkalbėjau a.a. tėtį tam bro-
liui V. užrašyti namus. Tėtis labai
nenorėjo to daryti ir sakė: "Aš ži-
nau, jei tau paliksiu namus, tai visi
vaikai ir anūkai turėsite tėviškę, o
jei kuriam kitam – tai nei sąspara-
neliks". Ko gero taip ir bus. Mišų
tai nesugeba užrašyti...

Oi, jau vėl pradėjau nervintis –
toks bereikalingas šis skausmas ir
man ir jums bus nemalonu skaityti.
O juk namai reikalingi visiems.
Taip ir matau, kaip tėvai plūso savo
namų aplinkoje, kieme. Man taip
reikalingi tie vaizdai, prisiminimai,
kol esu gyva. Man reikalinga visa
tai, ką jie sukūrė savo darbštumu, o
dabar ten viskas išgraižysta, iš-
vogta. Ir tai padarė savi. Tai skau-
džiausia.

Bet kaip nors viskas palengvės
su Dievulio pagalba ir globa. Kai
galėsite – prašau, parašykite. Labai
labai lauksiu. Zina

**UŽTENKA PRAGYVE-
NIMUI:** Lietuvoje – 48.4%,
Latvijoje – 28.9%, Estijoje –
27.7%.

BEDARBIAI: Lietuvoje –
10.0% mieste, 11.0% kaime;
Estijoje – 11.0% mieste, 11.0%
kaime; Latvijoje – 17.0% mies-
te, 19.0% kaime. (Oficialūs re-
gistruotų bedarbių skaičiai žem-
mesni visuose trijuose kraštuose).

**PASITIKĖJIMAS POLITI-
KAIS.** Norėtų kontroliuoti vy-
riausybės sprendimus – Estijoje
83.0%, Latvijoje – 70.0%, Lie-
tuvoje – 66.0%.

**NEPATENKINTI VY-
RIAUSYBĖS SLAPTUMU** –
Lietuvoje – 38.0%, Latvijoje –
43.0%, Estijoje – 54.0%.

Liaudies išmintis moko, kad
ten gera, kur mūsų nėra. Kana-
diečiai tą patį išreiškia sakya-
mi: už tvoros žolė visada žales-
nė. Apmaudu, kad dažnai net
spauda šitos ironijos nepastebi.
Išgilinę į norvegų statistiką ma-
tom, kad tie mūsų mieli kaimy-
nėliai nė kiek nepranašesni.
Lietuviai kaip tik daugelyje po-
zicijų pirmiausia. Gal geriau tiktų
latvių posakis: gyvenimas yra di-
delis bulvių laukas, ir tas iš jo
daugiau gauna, kas yra didesnis
cuka. Šiaurės aukštaičiai žino
žodį "čiukė" – kiaušė. V.Z.

Ivairybės

Pavojingos medūzos. Atos-
tojų kelionių knygutės giria
viešbučių žvaigždes, giria egzo-
tinę gamtą ir t.t., bet niekada
nepamini, koks pavojus laukia
naivaus turistų vandenyje ar
miške. Portugalijos, Pietų Ispa-
nijos ir prie Gibraltaro jūros
vandenyje turistai pavojingos
medūzos. Tai speciali medūza
rūšis hydrozoa, kurios uodegos
plaukai gali siekti net 50 metrų
ilgio. Tos medūzos gyvena kolo-
nijomis, virš vandens pasirodo
tik 30 cm nepavojingas oro mai-
šiukas, bet po saviu turi ištisus
batalionus mirtingų uodegų siū-
lų su mažyčiais harpūnais, pil-
nais nuodų. Žmogus gali tapti
tokio "portugališko karo laivo"
auka. Paliesta vieta būna labai
skausminga, kyla temperatūra,
galvos skausmai, vėmimas, kvė-
pavimo ir širdies ritmo slūbavi-
mas, raumenų nusilpimas ir,
blogiausiu atveju mirtis.

Skorpionai. Europoje gyve-
na 8 rūšys skorpionų. 6 rūšys vi-
sai nepavojingos gyvena Šiaurės
Italijoje, Šveicarijoje, Austrijoje,
Kroatijoje, Bosnijoje, Bulga-
rijoje, Pietų Prancūzijoje ir be-
veik visose Viduržemio jūros
salose. Kitų dviejų reikia saugo-
tis (buthus occitanus) Šiaurės
Afrikoje, Pietų Prancūzijoje,
Turkijoje, Graikijoje ir Vidur-
žemio jūros salose. Mesobuthus
gibbosus (Turkija ir Graikija)
priklauso rūšiai, kurios įkandimas
mirtingas. Skorpionas yra
naktinis gyvis. Turistams pata-
riama vakare nešioti uždarus
batus, nesėti ant žemės, o iš ry-
to batus visada pirma išpurtinti,
nes skorpionai mėgsta tamsias
vietas. Taip pat miške su ranko-
mis neprašyti kilnoti akmenų ar
kasti duobutes smėlyje. Pats pa-
vojingiausias skorpionas gyvena
Šiaurės Afrikoje (andocronus
australis). Jam įkandus po septy-
tynių valandų – mirtis.

Televizijos įtaka. Ispanų
mokslininkai sako, kad vaikai,
prisizūriję televizijos, bando
panašiai elgtis. Tyrimas buvo
atliktas Santa Ana ligoninėje
Montril. Tėvai buvo prašomi
užpildyti anketas, kiek televizio-
rijų namuose, kiek valandų
spokso vaikai į savo mėgstamas
programas ir kokia yra tėvų įta-
ka programoms atrankoje. Sužeid-
dimuose, kaip kaulų lūžiai ir
smegenų sutrenkimai, 20% tėvų
tiki, kad sužeidimų priežastis
yra televizijos įtaka, 28% tuo
netiki, o 21% tėvų sako, jog te-
levizijos programos rodo per
daug smurto. Mokslininkai ma-
no, kad vaikai televizijoje maty-
dami vaizdą, nori jį pamėgdžioti
ir dėl to tampa nelaimės aukomis.

**Rusijos miestelio Ivango-
rod** gyventojai prašosi būti pri-
imami į Estijos respubliką. 500
žmonių parašė prašymą Jelci-
nui. Ivangorod ir taip jau labai
priklauso nuo Estijos. Geriamas
vanduo ateina iš Narvos. Nese-
niai vandens tiekimas buvo nu-
trauktas, nes nebuvo sumokėta
didelė skola. Z.T.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Dau-
giau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo paty-
rimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų rei-
kalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

Victor Rudinskas, Broker

RUBY REAL ESTATE LTD.
27 John Street (2nd Floor),
Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4

♦ **MLS skelbimas**
♦ **Komisas 3½%**
♦ **Toronto Real Estate Board narys**

Tel.: 416 249-7829

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)
Telefonas
2373 Bloor Street West 416 763-5677
(Prie Jane St.)

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.

Dėl visų rūšių draudos, taip pat naujos automobilių ir
namų draudos bei jau apdraustų automobilių ir namų draudos
reikalais kreiptis į Rimą Drešerį: dėl visų komercinių
draudų – į Ričardą Drešerį.

1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir
pardavimo srityse. Kreiptis į Rick Drešerį

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampus Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTO

Anapilio žinios

– Rugšėjo 1, antradienį, palaidota a.a. Ona Jakimavičienė, 93 m. amžiaus.

– Rugsėjo 22, šeštadienį, pakrikštytas Ričardo ir Daivos (Piečiūtės) Lapų sūnus Lukas-Juozas.

– Kun. Kęstutis Ralys, buvęs Naujojo Daugėliško, Kačerginės ir Paringio parapijų klebonas, yra atsiųstas Vilniaus arkivyskupo Audrio Bačko studijoms Toronto universitete, o Toronto kardinolo ir vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, paskirtas savaitgaliais talkinti mūsų parapijoje.

– Rugsėjo 4 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną 7 v.v. bus Mišios, o po Mišių – Šventoji Valanda prie išstatyto Švenciausiojo.

– Anapilio vaikų darželis po vasaros atostogų jau atidaromas ir pradės veikti rugsėjo 8, antradienį, 7.30 val. ryto.

– Vaikų choras „Angeliukai“ po vasaros atostogų renkasi rugsėjo 13, sekmadienį, 9.30 v.r. į Mišias ir repeticiją. Kviečiame naujus narius.

– Parapijos choras po vasaros atostogų renkasi pirmajai repeticijai rugsėjo 13, sekmadienį, 10 val. ryto. Kviečiame visi buvusieji choristai ir nauji asmenys įsijungti į choro eiles ir bendrai garbinti Dievą giesmėmis.

– Parapijoje yra gauta 20 egzempliorių rugsėjo ir spalio mėnesiams skirtų mąstymų knygylių „Žodis tarp mūsų“. Knygėlės kaina – \$3. Knygėlės platina V. Dalindienė.

– Mišios rugsėjo 5, šeštadienį, Delhi Šv. Kazimiero šventovėje 6 v.v. už a.a. Gediminą Rugienį; Mišios rugsėjo 6, sekmadienį: Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. už a.a. Jurgį Dementavičių; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10 v.r. už a.a. Bronių Vitkų.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį pamaldos su Šv. Komunija. Pamaldų metu bus krikštai.

– Rugsėjo 13 d. po pamaldų Lietuvių Namuose įvyks Moterų draugijos susirinkimas.

– Rugsėjo 15 d., 7.30 v.v., Bu-meistrų namuose įvyks tarybos posėdis.

– Ivaizdus sielovados reikalais prašoma skambinti kun. Alg. Žilinskiui tel. 905 270-3723.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, rugsėjo 30 d. popietėje dalyvavo 190 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Ramutė ir Jeronimas Pleiniai iš Hamiltono, Juozapas Pralgauskis, Nijolė Pralgauskienė iš Kauno, Jonas Bartminas, E. L. Bartminas iš Čikagos. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelis narė A. Skilandžiūnienė.

– LN valdybos posėdis – rugsėjo 10, ketvirtadienį, 7 v.v.

– LN raštinė nedirbs rugsėjo 7 d.

– LN visuomeninės veiklos komiteto susirinkimas įvyks rugsėjo 13 d., 1.30 v.p.p. LN sekcijoje. Kviečiame dalyvauti LN moterų, vyrų būrelius, kultūros komisijas ir „Atžalyno“ atstovai. Pagaideautina – mažiausiai po 3 atstovus iš kiekvienos organizacijos.

– LN kultūros komisija platina įvairias vertingas vaizduojamas. Dėl jų įsigijimo ar nuomojimo skambinti S. Pabiricenei tel. 416 762-5419 arba V. Kulniui tel. 416 769-1266.

– A. a. Elenos Bersėnienės testamentu slaugos namams paskirta \$500. Aukos slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W. Toronto Ont. M6P 1A6.

– Šv. Jono lietuvių kapinėms \$25 aukoko M. Pakulienė.

– „Angeliukams“ \$100 aukoko kredito kooperatyvas „Parama“.

– Kauno arkivyskupijos „Vaikų dienos centrams“ \$50 aukoko A. Aleliūnienė (savo vyro a.a. Juozo atminimui).

Toronto lietuvių skautų šeimų stovykloje „Romuva“ smagu buvo pasiiršti vaitimi

Prisikėlimo parapijos žinios

– Šis penktadienis, rugsėjo 4, yra mėnesio pirmasis. Pirmasis mėnesio penktadieniai lankomi ligoniniai ir seneliai prieglaudose ir namuose iš anksto susitarus. Šv. Valanda ir Mišios 7 v.v.

– Pirmą mėnesio šeštadienį, rugsėjo 5, Gyvojo Rožinio dr-jos nariai renkasi kalbėti Rožinio ir į Mišias 10.30 v.r.

– Parapijos choro repetitijos prasidės rugsėjo 10 d., 7 v.v. muzikos studijoje. Naujo sezono pradžia yra gera proga įstoti į parapijos chorą.

– „Žodis tarp mūsų“ kasdienių mąstymų knygytės rugsėjo ir spalio mėnesiams yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina \$4.

– Mūsų parapijoje dirbęs kun. Julius Sasnauskas, OFM, kartu su kitais laisvės kovotojais buvo Lietuvos valdžios apdovanotas Vytauto Didžiojo kryžiaus ketvirtuo laipsnio ordinu.

– Santuokos sakramentą priėmė Rasulė Tumosaitė ir Aaron Coulén.

– Rugsėjo 29 d. palaidota a.a. Sofija Olekienė, 87 m. Paliko dukras Oną ir Sofiją.

– Parapijos tarybos susirinkimas kartu su parapijos persikėlimo ir parapijos persikėlimo į naują komitetą nariais įvyks rugsėjo 14 d., 7 v.v. parodų salėje. Visi prašomi dalyvauti.

– Mišios sekmadienį, rugsėjo 6: 8.15 v.r. už a.a. Anelę ir Praną Vaserius; 9.15 v.r. už a.a. John M. Campbell; 10.15 v.r. už a.a. Malyną Juzumienę – 3 metinės, už a.a. Algirdą Strumilą, už a.a. Pranę ir Juozą Siminkevičius; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

– Naujieji mokslo metai prasidės rugsėjo 19, šeštadienį, 9.30 v.r. Our Lady of Peace mokyklos patalpose, Mattice gatvėje (į vakarus nuo Kipling). Prašoma atvesti mokinius į auditoriją, iš kurios mokytojai nusives juos į klases. Vyks naujų mokinių ir lituanistinių kursų studentų registracija. Pamokos baigsis įprastu laiku – 12 v. Lituanistiniai kursai prasidės rugsėjo 26 d.

– Visos Maironio mokyklos kanklininkės prašomos atsinešti savo instrumentus pirmajai mokslo metų dienai. Bus ruošiamasi koncertui, kuris įvyks spalio mėnesį. Mokytojos apie tai praneš daugiau.

– Tragiškai žuvusio sūnaus a.a. Rimo Klevo mirties atminimui, Kauno vaikų dienos centrams L. E. Klevai aukoko \$100.

– A. a. Juozo Samušio atminimui Erna ir Bronius Barisai „Tėviškės žiburiams“ aukoko \$20.

– A. a. Teresėlei Murauskienėi mirus, Jonas ir Kazė Januškevičiai „Tėviškės žiburiams“ aukoko \$20.

– A. a. Elena Bersėnienė testamentu paskyrė „Tėviškės žiburiams“ paremti \$150. Čekis gautas iš Paterson, MacDougall advokatų įstaigos.

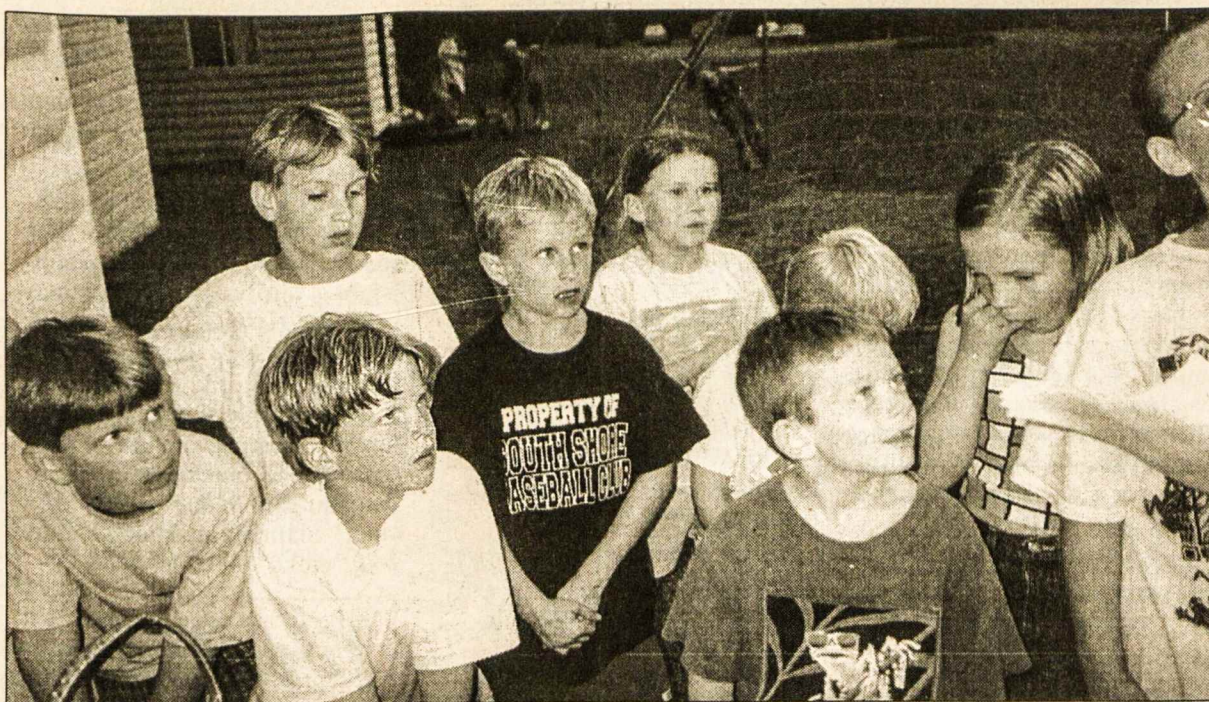
– A. a. O. Jakimavičienėi mirus, užjausdami dukterį Alviną Ramanauskienę, jos seseris ir gimines, Aldona ir Stasys Grigaliūnai „Tėviškės žiburiams“ aukoko \$25.

– A. a. Onos Jakimavičienės atminimui pagerbti, užjausdami jos dukrą Alviną Ramanauskienę, jos šeimą ir gimines Aldona ir Antanas Kilinskai „Tėviškės žiburiams“ aukoko \$30.

– Anapilio vaikų darželis pradės veikti rugsėjo 8 d. nuo 7.30 v.r. Dar yra likusios kelios laisvos vietos. Norintieji prašomi savo vaikučius registruoti tel. 905 272-4074.

Akimirka iš jaunimo stovyklos Amerikos „Neringoje“ stebint žiūrovams

„Neringos“ stovyklavietėje JAV-se 1998 m. vasarą stovyklavę jaunučiai. Iš kairės: Dovas Bukauskas, Simas Glinskis, Andrius Spencer, Andrius Baltus, Ieva Narkevičiūtė, Mukas Neidhart, Alina Staškevičiūtė

Ar turite Šv. Jono Kr. arba Lietuvos kankinių parapijos veiklos nuotraukų ar suvenyrų?

Prašom paskambinti Kanados lietuvių muziejui
tel. 905 566-8755

– Šv. Jono Kr. parapijos, vėliau pavadintos Lietuvos kankinių vardu, 70 metų veiklos sukaktis bus švenčiama rugsėjo 27, sekmadienį, 3 v.p.p. Iškilmėje dalyvaus vysk. P. Baltakis, OFM. Programoje – religinės muzikos koncertas, iškilmingos pamaldos, suktukinio kryžiaus šventinimas, vaisės. Paruoštame iliustruotame leidinyje straipsniai ir nuotraukomis apžvelgiamas parapijos nuveiktas kelias. Iš anksto visi kviečiami šioje šventėje dalyvauti.

– Metinis Kanados lietuvių katalikų vienybės suvažiavimas – š.m. rugsėjo 28, pirmadienį, 10 v.r., Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose. Kviečiame dalyvauti visi Kanadoje dirbantys lietuviai kunigai: Programoje – vyskupo P. Baltakio, OFM, ir kitų dalyvių pranešimai bei einamieji reikalai. Dabartinė valdyba: pirm. prel. J. Staškus, ižd. kun. Aug. Simanavičius, OFM, sekr. kun. E. Putrimas.

– „Tėviškės žiburių“ redakcijai pasiekė sveikinimas iš VIII-tosios Tautinės skautų-čių stovyklos Treasure Valley, Paxton, Mass. Sveikinimą pasirašė didelis būrys stovyklos vadovų. Stovyklai vadovavo Lietuvių skautų s-gos pirmininkė Birutė Banaitienė.

– Anglų kalbos kursai rengiami naujiems ateiviams iš Lietuvos. Daugiau informacijų teikia S. Pabiricene, tel. 416 762-5419 arba KLB raštinė, tel. 416 533-3292.

– Atitaisymas. „TŽ“ nr 35 aukotojų „Kovai su vėžio liga Lietuvoje“ a.a. Aleksandro Kuzmarsko atminimui sąrašas išspausdinta A. J. Puka, turi būti A. I. Pūkai.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
atlieka įvairiausias statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 509-5108 (pager).

– „Volungė“ – Toronto lietuvių choras, vadovaujamas muz. Dalios Skrinkskaitės-Viskontienės, ruošiasi pradėti dvidešimt trečiuosius choro veiklos metus. Naujojo sezono pirmoji repetitija įvyks rugsėjo 11, penktadienį, 7 v.v. Prisikėlimo parapijos patalpose. Toliau repetitijos vyks penktadieniais nuo 7 v.v. Visi buvę, esantys ir norintys tapti volungiečiais yra kviečiami dėl sąlygų kreiptis į muzikos vadovę vakarais, tel. 416 762-8098.

– Per 1998/99 sezoną „Volungė“ koncertuos Detroito Dievo Apvaizdos parapijos šventėje spalio mėn. 17-18 d.d.; dalyvaus kartu su suomių bei estų choralais bendrame koncerte iškilmingoj Ford/Weston koncertų salėje gruodžio mėn. 1 d.; atliks tryliką metinį kalėdinį koncertą gruodžio mėn. 13 d. kartu su Lietuvos kankinių parapijos „Angeliukų“ chorui, pučiamųjų instrumentų kvintetu ir Maironio mokyklos liaudies instrumentų orkestru; ruoš 1999 m. pavasario koncertą Prisikėlimo parapijos salėje balandžio mėn. 25 d. ir kaip įprasta vieną kartą per mėnesį giedos Mišių metu Prisikėlimo šventovėje.

– „Volungė“ taip pat pradės ruošti iškilmingai sutikti naują tūkstantmetį. Kartu su Klivlando „Exultate“ chorui, vadovaujamu muz. Ritės Čygaitės-Kliorienės, ir Čikagos „Dainavos“ ansambliu, vadovaujamu muz. Dariaus Polikačio, dalyvaus šių trijų chorų koncertuose Čikagoje, Klivlande, Toronte ir kitose vietovėse. Pirmasis šių trijų chorų koncertas numatytas 1999 m. rudenį Čikagoje, o Toronte koncertas įvyks 2000 m. pavasarį. A. N.

– CLEAN FOREVER. Valome kilmus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

– BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvorą. Garantuojame prieinamos kainos ir darbo kokybę. Skambinti Robertui Melkui, tel. 416 760-7181.

Knygų išykla „SAMOGITIA“
meniška įrėša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

– Dail. Ona Pr. Simutytė-Craig rengia savo meno darbų parodą „The Kathleen Gormley McKay Art Centre“, 197 Main St., Unionville (Markham), tel. 416 489-9480.

– Parodos atidarymas penktadienį, rugsėjo 11, 3 v.p.p. Tą dieną ji veiks iki 9 v.v. Šeštadienį, rugsėjo 12 ir sekmadienį, rugsėjo 13 paroda lankytojams bus atidaryta nuo 11 v. ryto iki 5 v.p.p.

– Montrealyje lietuvių šeimoje gimusi dail. O. Simutytė-Craig yra baigusi Ontario meno mokyklą, po to meną studijavo Paryžiuje ir Niujorke. Priklauso Kanados lietuvių dailininkų sąjungai bei kitoms menininkų grupėms, reiškiasi ir grožio žodžio kūryboje. Jos darbai puošia kai kurias Toronto, JAV bei Paryžiaus kultūros institucijas ir galerijas. Taip pat matomi ir Vilniaus dailės muziejuje. Inf.

ŠYPSENOS

Indėnai

– Berniukas su tėčiu nueina į kiną. Pamates, kad indėnai dažosi veidus, klausia, kodėl jie taip daro. Tėtis paaiškina:

– Jie ruošiasi kariauti su kitais žmonėmis.

– Vakare sūnus įpuola į kabinetą šaukdamas:

– Tėti, greičiau bėkim! Mama ruošiasi kariauti!

– JAUNA MOTERIS, kalbanti angliškai, lietuviškai, rusiškai ieško darbo. Skambinti tel. 416 769-1169.

– KAUNO CENTRE, Gedimino ir Donelaičio g., parduodamas \$5 kambarių didelis butas. Kaina \$65, 000 (JAV). Skambinti 905 279-6875.

– HAMILTONO Lietuvių pensininkų namams „Rambynas“ reikalingas administratorius. Teirautis: 8 v.r.-12 v.p.p., nuo pirmadienio iki penktadienio imtinai. Tel. 905 526-8281.

Neužmirškime spaudos

– Iškeliujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirškina, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 49 metų sulaukę „Tėviškės žiburiai“ – plačios apimties savaitraštis. Rašydami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Iškeliujant tautiečiai ir anapus vienas po kito, o „Tėviškės žiburiai“ lieka šviesti ir toliau. Mažąjį tautiečių skaičių, jie reikalingi vis didesnis paramos, ypač nuolat kylančiam paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas „Tėviškės žiburiams“ bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: „Tėviškės žiburiai“, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. „TŽ“ leidėjai

MONTREALQUE

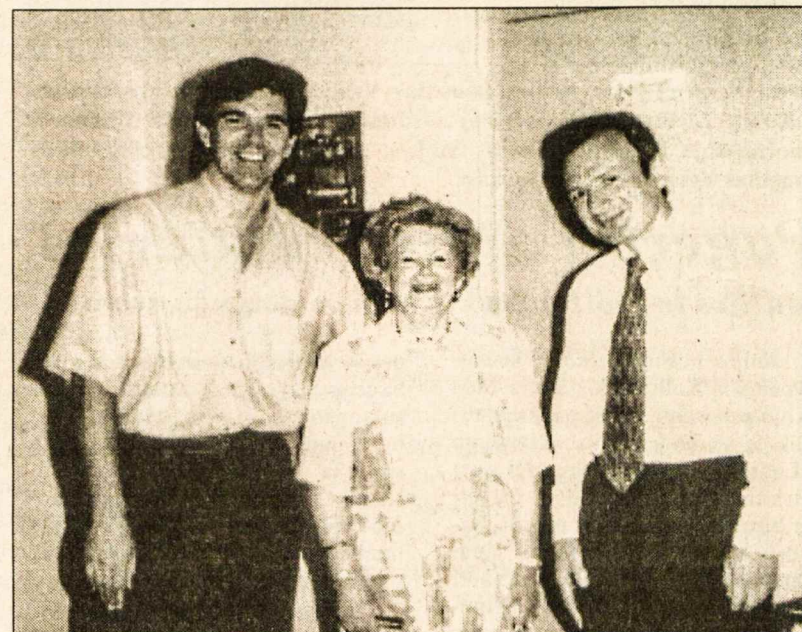
– Kun. Aušvydas Belickas, MIC, trumpam buvo užsukęs į Montrealį, važiuodamas į Putnamą vadovauti seselių dvasiniam susikaupimui. Jis Lietuvoje redaguoja „Šaltinį“.

– „Rūtos“ klubas rugsėjo 20 d. surengė puikiai pavykusią išvyką į 1000 salų. Dalyvavo arti keturiasdešimt žmonių, kurie džiaugėsi gražiu oru ir smagiu paplaukiojimu didoku laivu.

– „Rūtos“ klubas, pradedant rugsėjo 26 d., rody vaizduojamas iš

– Tautinių šokių, dainų ir sporto švenčių, įvykusių praeitą vasarą Vilniuje. Iš viso jos bus rodomos keturius trečiadienius 1 val. p. p. klubo patalpose. Šių vaizduojamųjų kviečiami pažūrėti visi lietuviai, ne tik klubo nariai.

– Iš Aušros Vartų šventovės rugsėjo 18 d. palaidota latvė katalikė Teklė Demidovskij. Latvių katalikų bendruomenė neturi čia parapijos ir vieną kartą per mėnesį susirenka į Montrealio katedrą pamaldų anglų kalba. B.S.

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras pradės savo 49-ji sezoną 1998 m. rugsėjo 6 per Tautos šventės Mišias. Mūsų choro dirigentai: muz. ALEKSANDRAS STANKEVIČIUS (1980-1997), dirbęs 22 metus su chorui, prancūzė muz. prof. Madelaine Roch (1965-1980), dirbusi 32 metus su chorui. Dabartinis chorvedys gruzinas muz. LAVRENTI DJINTCHARADZE (1997-1998) tęsia anų dirigentų darbą ir kviečia choristus grįžti bei naujus įsijungti į šį chorą. Numatytas koncertas su Montrealio latvių choru pavasarį. Nuotrauka A. Mickaus

LITAS
Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND
savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$42.00, mėmė – \$52.00, garbės – \$62.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00 (JAV-se amerikietiška)

Vardas, pavardė.....
Adresas.....
Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.
Laikraščio adresas:

„Tėviškės žiburiai“
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti „Tėviškės žiburiai“ siunčiami nemokamai šešias savaites. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.

– SIULANČIAS DARBAS lietuviškai kalbančiam asmeniui arba porai, kurie kartu gyventų ir prižiūrėtų 85 metų amžiaus asmenį netoli Londono, Ont. Duodamas pilnas išlaikymas. Galima naudotis automobiliu. Teirautis skambinant (paliekant tel. įrašus) Algiiui Oakvilėje 905 845-7511 arba 905 827-1772; ar Daliai Londone, Ont. 519 644-1235; 519 432-2111; 519 432-3920.

– II-OJI PASAULIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ – 1998. Trys aukštos kokybės vaizduojamos: 1. Ansamblių vakaras Kalnų parke liepos 4 d. (2 val.). 2. Šokių diena „Zalgirio“ stadione liepos 5 d. (2 val.). 3. Dainų diena Vingio parke liepos 6 d. (4 val.). Šias vaizduojamas galite užsisakyti iš International Historic Films, Inc. skambinant telefonu 773-927-2900 arba raštu, 3533 S. Archer Ave. Chicago, IL 60609 USA. Vienos vaizduojamos kaina tik 30 (Kan.), arba visos trys \$70 (Kan.) ir \$5 už persiuntimą. Mes priimame asmeniškus čekius (Kanados doleriais) arba „VISA/Mastercard“ kredito korteles. Sav. Petras Bernotas.

– DĖL PAŠTO VĖLAVIMŲ galima skųstis skambinant 416 979-8822 arba 1-800-267-1177. Palikti adresą su pašto kodu. Kuo daugiau bus užregistruota adresų, kuriems vėluojasi laikraščio pristatymas, tuo bus atkreiptas didesnis dėmesys.

– ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323, Pager 416 715-4783.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių Namų)
Prima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais